

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto . . . . . K 24—
pol leta . . . . . 12—
četrt leta . . . . . 6—
na mesec . . . . . 2—

v upravnstvu prejemati:
celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izhaja vsak dan sveder izvenredni nedelje in praznike.

Inserti veljajo: peterstopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto . . . . . K 25—
pol leta . . . . . 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto . . . . . K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto . . . . . K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafllova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafllova ulica: št. 5 telefon št. 85

Slovinci! Slovenke!

Naši vsled svoje slovenske narodnosti zatirani rojaki, naša potujčevanju izpostavljena obmejna mladina, naše sokolstvo, zaklad zdrave ljudske moči in naše dijaštvo, mnogoobetajoča, pa vendar v pretežni večini bedno živeča prihodna slovenska inteligenca, to so štirje elementi slovenskega narodnega življenja, za katere nikoli ne moremo dosti skrbeti in nikoli za nje dosti storiti.

Družba sv. Cirila in Metoda skrbi z mnogimi obsejnim narodnimi šolami in otroškimi vrtci, da ne postanejo tisoči mladih Slovencev v sovražnem nemškem in italijanskem morju, društvu »Branibor« pa je naloga po močeh gospodarskopodpirati Slovence, katerim tuj kapital in protinarodna konkurenca ogroža narodno eksponirano eksistenco.

Dijaško podporno društvo »Radogoj« je edina opora premnogim narodno zavednim slovenskim visokošolcem in s propadom tega društva propade do sto nadbudnih slovenskih talentov.

Slovensko Sokolstvo pa je s svojo neumornostjo doseglo Slovencem svetovne sloves, povzdignilo telesno kulturo in moč našega roda in s tem njegovo odporno silo proti narodnim in slovensko kulturnim nasprotnikom.

Da se kolikor mogoče podpro te prevažne slovenske institucije, pozivamo rojake po vsej slovenski domovini, da tekmo letošnjega septembra koder le količkaj mogoče, prirede

cvetlični dan

v korist zgoraj omenjenih društev. Nemška požrtvovalnost je za svoje protislovenske napade zbrala samo za »Schulverein« potom »cvetličnih dni« čez 100.000 K. »Roseggerjev fond« znaša čez poltretji milijon kron in tudi drugi nemški in italijanski bojni zakladi rasto, da bi prinesli kar najhitreje njim tako zaželjeni naš pogin.

Slovensko Sokolstvo stoji pred prošlavo svoje petdesetletnice, ob kateri bo slovenski vsesokolski zlet pripeljal tisoče in tisoče Slovencev bratov na Slovensko. V kratkem pa se prične tudi šolsko leto in v »Rado-

goja« se obračajo naši dijaki z upanjem, da ne bo pustil svojih varovancev na cedilu. Kličemo tedaj vsem rojakom, priredite povsod cvetlične dneve in zberimo prepotrebni denar za naše narodne ustanove. Vse podrobnosti se bodo razvidle iz časopisov, vsa pojasnila pa daje »odbor za vseslovenski cvetlični dan« v Ljubljani, Šubičeva ulica 3., pritličje.

Za »Družbo sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani:

Andrej Senekovič l. r.
prvomestnik.

Za »Branibor«:

Aleksander Hudovernik l. r.
predsednik.

Za »Organizacijo svobodomiselnega narodnega naprednega dijaštva«:

Milko Naglič l. r.
načelnik.

Za »Slovensko Sokolsko Zvezo«:

Dr. Ivan Oražen l. r.
starosta.

Preklicana odredba.

Meseca decembra lanskega leta so klerikalci napravili velik naskok na slovensko sokolstvo. Po večmesečnem hujkanju in obrekovanju slovenskega sokolstva so v deželni šolski svet nastopili z zahtevno, naj se sokolskim društvom prepove uporaba šolskih telovadnic. Utemeljevanje tega predloga je bilo ničevno; to utemeljevanje je bilo tako za lase privlečeno, da je moglo vzbuditi le zaničljiv nasmeš in ogorčenje nad preprostostjo, s katero se je poskušilo čin navadne nasilnosti drapirati z postavnimi nagibi.

Nihče se ni čudil, da so klerikalci poskusili na tak način onemogočiti sokolskim organizacijam telovadbo, a vse se je čudilo, da se je v deželni šolski svet dobila za tak predlog večina. Če naposled klerikalna stranka ne ljubi sokolske organizacije, to vendar še ne more biti merodajna za vlado, da gre strankarskim naklepom in atentatom klerikalcev na roke.

Začudenje, ki je vzbudilo ta sklep deželnega šolskega sveta, je bilo toliko večje, ker je s tem šolska oblast v prav znatni meri omejila dispozijsko pravico šolo vzdržujo-

čih faktorjev nad poslopji, ki so šoli dani samo na uporabo.

Zdaj je bil ta sklep deželnega šolskega sveta preklican in razveljavljen. Zgodilo se je to brez dvoma vsled vpliva iz ministrstva na pritožbo, ki je bila vložena, katero pritožbo so podprli napredni poslanci, specialno dr. Rybář z osebnimi intervencijami in vse je pravno postavljeno v prejšnji stan.

Nova odredba, o kateri smo že sročili poročali, določa načeloma, da se smejo šolske telovadnice oddajati v porabo tudi različnim telovadnim in sportnim organizacijam. Ob sebi je pač umevno, da to ne sme ovirati delovanja šole.

Odkrito rečeno: mi sploh nismo nikoli verjeli, da bi ministrstvo zamoglo odbiti proti sklepu dež. šolskega sveta vloženo pritožbo, pač pa smo se dolgo bali, da bo pritožba obležala nerešena v ministrstvu, kar se pritožbam prav lahko zgodi. Toda letošnji sokolski zlet v Pragi je udušil tudi ta naš strah. Če prizna vlada važnost in pomen sokolstva za državo, če spozna vlada, da je sokolstvo tako obče koristna organizacija, da se njegovega zleta vlada po oficijalnem zastopniku sama udeležijo, potem pač ne more dopuščati iz nizkotnih strankarskih nagibov izvrajočega šikaniranja tega istega sokolstva.

Nečemo v detaljih izvajati konsekvence, ki izhajajo logično iz ministrske odločbe. Deželna vlada je zdaj spoznala, kako stališče zavzema ministrstvo napram sokolstvu in vsaj zdaj upamo, da bo vlada temu primerno v prihodnje uravnavala svoje postopanje. Sokolstvo je organizacija, ki se da ponekod s šikaniranjem ovirati, ki se pa ne da v svojem razvoju zavreti, še manj pa zatreti. Naj vlada in naj tudi klerikalci malo prevdajo, kaj je dosegel ominozi, proti porabi telovadnic naprjeni sklep deželnega šolskega sveta? Nič! Nekatera sokolska društva so prišla nekoliko v zadrego, na drugi strani pa je občna nevolja nad sklepom dež. šolskega sveta sokolstvu prinesla znatno korist.

Sokolstvo je tako ukoreninjeno v narodu in napreduje — zlasti odkar so klerikalci iz gole omejenosti in trmoglavosti ter precejnjajoč svojjo veljavo začeli sokolska društva preganjati — tako krepko in smotre-

no, da se nima strašiti nobenih šikan in nobenega preganjanja. Ni je moči, ki bi mogla slovenskemu sokolstvu do živega. S tem naj računijo klerikalci, saj morajo sami uvideti, da jim njih divjanje nič ne koristi in da s preganjanjem sokolstva le sami sebi škodujejo, s tem pa naj računa tudi vlada, ki ji naj bo sedaj preklicana odredba v trajen opomin, da je sokolstvo organizacija, kateri priznava tudi država velik javen kulturni in socialni pomen in ki ga država pospešuje v dobrobit celokupnosti.

Skrb za denar.

Letošnja jesen utegne postati huda in marsikateri eksistenci celo nevarna. Kdor je odvisen od kredita, gleda le z veliko skrbjo v prihodnost, zakaj vse kaže, da nastane veliko pomanjkanje denarja, da bo obrestna mera znatno poskočila in da bo le pod trdimi pogoji in z odličnim jamstvom dobiti denar.

Sedanja denarna kriza je že zadosti težka. Začela se je s tem, da je nehal dotok inozemskega denarja v našo monarhijo in da so Francozi umaknili svoje milijone, ki so bili do bro naloženi pri nas. Takrat se je začela stiska; obrestna mera se je začela dvigati, kurz avstrijske rente pa je začel padati in vsak posameznik v celi monarhiji je to občutil na svojem lastnem žepu.

V javnosti se največ razpravlja o nizkem kurzu avstrijske rente. To je problem, ki dela zlasti velike skrzadnji celo finančni minister Zaleski bi državniku, tako velike skrbi, da je prijel za pero in v »N. Fr. Pr.« pojasnil svoje mnenje o tem pojavu. Novega ni povedal ničesar. Tolažba, da so kurzi državnih rent padli in so postali nizki celo v državah, ki imajo ogromno kapitala, kakor na Angliškem, na Nemškem in na Francoskem, se prav prijazno sliši, pa nima nobenega pomena, ker nam ni s tem nič pomagano, če so kurzi sosedovih rent padli, posebno ker so vzroki nizkih kurzov pri nas precej drugačni, kakor drugod.

Ne bomo se tu ozirali na vpliv, ki ga bo imelo na splošne razmere, če bo Rusija za svojo mornarico najela milijardno posojilo, ter določeno vsoto odtegnila splošnemu prometu, niti ne bomo vpoštevali, da si bo

Italija čim sklene mir s Turčijo morala pomagati z velikim posojilom, dasi se bo to, kakor povsod tako tudi pri nas čutilo. Uvaževati hočemo le naše avstrijske razmere.

Sedanji naš položaj je precej podoben položaju, ki je nastal kratko pred velikim gospodarskim viharjem l. 1873. Takrat se je velika kriza začela s tem, da ni prišlo nič več tujega denarja v našo državo, kar ga je bilo se je vse bolj umikal. Posledica tega je bila, da je obrestna mera poskočila, da je bil kredit omejen ali popolnoma ustavljen, da so se začele majati najprej slabotne potem pa tudi trdne stavbe in da je končno prišel vihar in polom...

Tudi zdaj vidimo podobne pojave. Obrestna mera je visoka, trgovinska bilanca pa je pasivna. Leta 1910 je bila naša trgovinska bilanca pasivna za 341.1 milijona, leta 1911 pa že za 692.6 milijona. Toliko denarja je šlo torej iz naše države ven, namesto da bi denar od drugod prihajal k nam. Kam nas to popelje?

Meseca julija se je na denarnem trgu pojavilo neko olajšanje; občutili so je seveda samo na Dunaju in v Budimpešti. To olajšanje so provzročile francoske banke, ki so dale dunajskim in peštanskim bankam kakih 250 milijonov kron na razpolaganje, a dale so jim ta denar samo do meseca oktobra in če ga bodo takrat nazaj zahtevali, bo to še zelo poostrolo draginjo in pomanjkanje denarja, ki je po sodbi merodajnih finančnikov za jesen neizogibno.

Navadno si ljudje nekam težko predstavljajo, kaj pomeni izraz: pomanjkanje denarja. Te dni smo nekje čitali prav poljudno primero, ki bo stvar nekoliko pojasnila. Mislimo si železnico, na kateri mora voziti na dan deset vlakov, če naj uprava sproti zmaguje osebnim in tovarnim promet. Če odpravijo dva vlaka, nastane pomanjkanje prometnih sredstev — blago bo zaostajalo, ljudje ne bodo vsi dobili prostora, vse bo čutilo to prenembo. Kakor so vagoni in stroji prometna sredstva, tako ni denar drugega, kakor posredovalno sredstvo; vlak prevaža ljudi in blago iz kraja v kraj, denar pa spravlja imetje iz enih rok v druge. Če naj železnica zadosti prometnim potrebam, mora imeti zadosti vlakov, če naj se zadosti gospodarskim potrebam, mora biti na razpolago zadosti denarja,

LISTEK.

Gospod Bucek v Pragi.

Spisal Luigi Calco.

S krepkim sokolskim »Na zdarr!« pozdravili smo »Pri črnem krokodilu« zbrani prijatelji gospoda Buceka, ko se je prvič po svojem povratku iz zlate Prage, kjer se je kot čil Sokol udeležil šestega zleta, zopet prikazal mej svoje zveste prijatelje in tovariše. »Kako je bilo v Pragi? Povej nam, brat Bucek!« in sliči vprašanja šumela so mu nasproti in vsi smo nestrno pričakovali, da bo gospod Bucek začel popisovati svoje dogodke in vtise iz zlatih slovenskih dni v Pragi.

»Počakajte, da si malo s cvičkom privežem svojo dušo, potem pride vse na vrsto. Ali mar ne veste, da zlate Praga z raznimi cvički iz Štajerskega, Hrvaškega, Istre, Dalmacije in iz Tirolskega ni tako bogato založena, kakor naša bela Ljubljana! No, če tega ne veste, potem pa tudi ne morete razumeti mojega hrepenenja po božanskem cvičku,« odrezal se nam je gospod Bucek in začel z izdatnimi požirki mašiti cvička prazno votlino svojega želodca.

Ko je gospod Bucek v naglici zmašil toliko cvička v se, kolikor ga

je potreboval za prvo silo, si je odahnil, prižgal smodko in začel:

Vsaj vsi veste, da sem že skoro 20 let član »Ljubljanskega Sokola« in da je predtelovadec Brziskok moj najboljši prijatelj. Le-ta me je nagovarjal, da naj poletim na šesti sokolski zlet v Prago. Moj prijatelj pri meni ni imel težkega stališča, pač pa jaz pri svoji Buci, ko sem na rahlo sondiral polje, če bi pritrtila moji nameri, da grem v Prago. Gotovo bi ne dosegel svojega namena, če ne bi bil postopal kot pravi diplomat. Začel sem svoji Buci govoriti o neki kupčiji, ki jo imam v Pragi in ko sem te svoje navedbe podprl z nakupom krasnega slavnika in cele svilen obleke, svojim štirim Buckom pa obljubil pisati vsaki dan po pet razglednic, je bila za me bitka dobljena. Naročil sem si pri trvdri Gričar & Mejač najnovejši sokolski kroj in pri Dreniku čepico. Vi bi morali videti, kako me je moja Buca, obdana od svojih štirih Buckov, ki so kakor divji kričali: »Naš papa je pa Sokol!«, ponosno gledala, ko sem oblekel rdečo srajco. Ker ji je neka prijateljica, ki se je enkrat peljala do Trbiža, ko je šla na božjo kot na Višarje, pravila, kako daleč mora biti do Prage, me je moja skrbna Buca prav pošteno založila za dolgo pot v Prago z raznimi potrebščinami, kakor dvema mrzlima piščancema, precejšno gnatjo, mrzlo pečenko, dvema steklenicama cvička, brinjev-

cem itd. Na potu sem uživajoč te zemeljske darove šele spoznal, kako dobro in skrbno ženičo imam.

Kako sem se dne 26. junija vselej v Ljubljani na naš sokolski posebni vlak, vam ne bom popisoval, ker ste bili tedaj nekateri tako na peronu. Takoj s početka sem imel srečo, ker sem prišel v tak kupej, v katerem smo bili samo štirje izletniki, nek mestni oče s svojo soprogo, nek trgovec in moja malenkost. Do Jesenice je šlo vse gladko. Na Jesenicah smo pa morali dobro poldrugo uro čakati, da smo že mislili, da se je predor do Podrožnice zamašil. Ko se je pa začelo mračiti in ko se torej ni bilo več bati, da bodo naše slovenske zastavice bodle v oči koroške posilnecem, smo pa odrinili in se šele v Celovcu prvič ustavili. V Celovcu so nas iskreno pozdravljali naši slovenski Janezi — drugo rodoljubno celovsko občinstvo je pa gotovo radi pozne ure — bila je ura osem — ostalo doma.

Od Celovca naprej je bila pa naša prva in edina briga, kako bi si napravili udobno ležišče, da bi po noči s svojimi slovenskimi pogledi ne onečali trdnemskih krajev. V tem oziru nam je dajal najlepši zgled mlad zakonski parček v sosednem kupeju, ki je jako praktično združil udeležbo pri sokolskem zletu s svojim ženitvanskim potovanjem. To bi morali videti, kako vam je mladi mož skrbel za svojo mlado ženičo, kako

ji je pripravil gorko gnezdece, jo pokrival in ji nežno voščil lahko noč. Mene so prijemale kar skomine in nehotne sem se spominjal svoje ljube Buce in najinega ženitvanskega potovanja k materi božji na Brezje in naprej na otok bleški. Pa tudi moj sosed in mestni oče ni ostal hladen. Kar na enkrat je tudi on začutil v sebi vsa nežna čutila galantnega moža in začel z enako ljubeznjivostjo negovati svojo dražestno boljko polovico. Ni čuda, da je pri tako vročih čutilih začelo postajati v vagonu zelo toplo in da sem bil primoran zavrteti znani ročaj na »meleg«, ker bi sicer s spanjem ne bilo nič. Ko se je to zgodilo, sem se malo pokrepčal z jedjo in pijačo, otegnil svoje kosti in se vrgel s tako močjo Morfeju v naročje, da je kar zaškripalo.

Vzbudil sem se šele drugi dan jutraj pri češki meji. Moje prve misli so pohitele k moji dobri Buci in njenima piščancema, s katerima sem se takoj udril za nadaljno naporno potovanje. Moji sopotniki so tudi dali že slovo bogu Morfeju in opazovali sveto češko zemljo, na katero smo ravno pridrdrali. Češka zemlja se nam je vsem prav dopadla, le nekaj smo pogrešali. Videli smo večja sela in celo velike vasi, zvonikov pa nikjer, pač pa jako pogosto tovarniške dimnike, katere smo hitro prekrstili v »češke zvonike«. V čeških Budjevicah so nas pa že pozdravile češke Sokolice, v husitskem Ta-

boru pa nebroj občinstva z godbo in cvetjem, v Benešovu mestni župan in odposlanec praškega »Sokola« itd. Posebno miło nas je pa ginilo, ko smo videli, kako so preprosti delavci v tovarnah in na železnici prekinjevali svoje delo in nam klicali nasproti najpriprnejše pozdrave in kako so nam priprosti kmetiči in priproste seljakinje na polju tudi povsod v pozdrav mahal in s klobuki in robci. Videli smo in se prepričali, da je mej Čehi prešinila moč sokolske ideje najširše narodove plasti in da je resničen oni izrek, ki pravi: Kdor Čeh, ta Sokol. Čim bolj smo se bližali zlati, stolopri Pravi, tem pristranejši in vnetejši je bilo pozdravljanje in krona vsemu je bil nad vse iskreni sprejem slovenskega sokolstva na kolodvoru Frana Josipa v Pragi. Pristrčne, iz dna ljubčih slovenskih src prihajajoče bratovske besede so se tu izpregovorile in nas tako ganile, da so nam zaigrale v očeh solze slovenskega navdušenja. Ko smo pa zapuščali kolodvor in stopili na ulico, morali smo pa korakati skozi živ zid k našemu sprejemu prihitelega prebivalstva matuške Prage in njenih hčera. In to s sokolsko idejo do moza prešinjeno prebivalstvo ni paslo samo zvezdave radovednosti na svojih južnih bratih, temveč je z gromkimi »Na zdarr«-klici, z mahanjem klobukov in robcev dajalo glasnega duška svojim notranjim čutilom. Od pristrčnega sprejema in na-

seveda zlatega; če se preveč denarja odtegne prometu, nastane pomankanje in tedaj se čuje: ni denarja.

V Avstriji so bile v zadnjih letih prometu odtegnjene ogromne vsote in sicer na različne načine.

Pred vsem je omeniti državo samo. Ta rabi veliko več denarja, kakor znašajo njeni dohodki in si pomaga leto za leto do dolgov. Izrabila je svoj kredit že do skrajnosti, a vendar si bo zopet pomagala z dolgi, da pokrije nove stroške za armado in mornarico in da pokrije proračunski deficit, ki bo znašal, kakor je v četrtkovih »Tagesposten« izračunal dr. Steinwender najmanj 200 milijonov. Kako nizek je danes državni kredit, je spoznati iz kurza rent.

Drugi vzrok, da manjka denarja za promet, je sedanja konjunktura. Vse investira. Država investira, dežele investirajo, občine investirajo, podjetniki investirajo, ker vsi pričakujejo od teh investicij bogate dobičke. Denar za te investicije se seveda vzame iz prometa in zopet manjka denarja. Obenem skušajo imetelji večjih ali manjših kapitalov doseči od svojega denarja večje dohodke, kakor jih dajo rente in hranilnice ter nalagajo svoj denar v industrijskih papirjih. Večje dividende industrijskih papirjev in morebitni kurzni dobički zavajajo ljudi, da nalagajo svoj denar raje v takih papirjih, ali da se spuščajo v špekulacije. Zelja po udobnejšem življenju v zvezi z občo draginjo jih pri tem vzpodbuja. Tako se je zgodilo, da so akcije alpske montanske družbe te dni dosegle kurz 1000 K, med tem ko je cena živil, vsakdanjih potrebščin, in stanovanj silno visoka. Pa to je vedno tako: dobre posledice, ugodne konjunkturi čuti le majhen krog ljudi, slabe posledice krize pa zadenejo vse sloje in zlasti tiste, ki nimajo kapitala.

Investicije in špekulacije vplivajo zelo močno na kurz drž. rente. Leta 1907. je stala avstrijska renta še na 99,35, leta 1911. na 91,20, zdaj pa stoji na 87,60. O notranji vrednosti teh rent seveda ni dvoma; ti papirji so varni, ker na zmanjšanje kuponov — kar bi pomenilo državni bankrot — ni misliti. Toda navzlic dobri notranji vrednosti nimajo prave kurzne cene. Kdor je l. 1907. kupil rento in je primoran na zdaj prodati, izgubi pri komadu 11 K 75 v. Zaradi nizkega kurza avstrijskih rent je šlo že na milijone in milijone denarja v zrak.

Državo zadene na tej nesreči velika krivda. Dunajevski je bil sijajno uredil avstrijske finance, naslednje vlade pa so zanikrno gospodarile in delale slabo politiko. Vsled tega dela država vedno nove dolge, jemlje vedno več denarja iz prometa. Kurzi njenih zadolžnic pa padajo, ker ljudje teh papirjev ali ne marajo kupovati, največ jih pa tudi ne morejo.

Avstrija ima danes nad desetisoč milijonov kron dolga. Koliko je to denarja, si človek sploh ne more jasno predstaviti. Za obresti tega dolga je morala l. 1910. plačati 355 milijonov kron. Če se pomisli, da so vsi direktni davki l. 1910 vrgli državi 347,8 milijona kron, potem se šele spozna, kako grozno je država zadolžena; vsi direktni davki skupaj ne zadostujejo za pokritje vsakoletnih obresti od državnih dolgov. In na jeseni bo država zopet napravila par sto milijonov novih dolgov in zopet

bo denar vzela iz prometa, odvzela gospodarskemu življenju novih sokov.

Tako dosledno in silno občutno jemanje denarja iz občnega prometa mora končno provzročiti denarno krizo. Že pred več meseci sta ravnatelj nemške banke v Berlinu Gwinner in generalni tajnik avstro-ogrske banke Pranger javno nastopila, da se morajo krediti utesniti in posledica tega se je kolj pojavila, najhuje v Galiciji, kjer se je v kratkem času zgodilo vse polno falimentov. A tudi pri nas na Slovenskem se je utesnitev kreditov hudo občutila, zlasti še vsled različnih gospodarskih nesreč, ki so se primerile. Že zdaj je težko kaj denarja dobiti na hipoteke; celo prvi dunajski zavodi ne posodijo zlepa nad 50.000 K na hipoteke. Pri eskomptu menic so denarni zavodi vse bolj strogi in prevzemajo samo še menice najtrdnjših firm; pri posojanju na menice zahtevajo najzanesljivejša poročila.

Na jesen bo potreba denarja še veliko večja. V gospodarskem življenju je treba na jesen največ denarja. Zato se bo denar podražil, obrestna mera bo poskočila, pogoji bodo še trši, mnogi sploh ne bodo dobili denarja. Ljudje, ki imajo dobra in cvetoča podjetja, a nimajo gotovega denarja, bodo lahko prišli v najhujše stiske.

Denarni zavodi ne bodo radi dali denarja iz rok. Zavodi morajo računati s tem, da bodo vsled splošne stiske ljudje dvigali večje zneske vlog in morajo biti na to pripravljeni. Vsled tega ne samo, da ne bodo denarja radi posojali in vedno le za kratak čas, ampak bodo že zdaj začeli svoja posojila izterjati, ker pač morajo biti pripravljeni na vse slučaje in gledati, da je njih denar razpoložljiv in ne zabiti.

V zadnji seji deželnega zbora je bil storjen sklep, po katerem je deželni odbor pooblaščen, da sme za posamezne zavode prevzeti v imenu dežele jamstvo. Napredni zavodi, to se pravi, tisti zavodi, ki niso v odvisnosti od klerikalne stranke, tega deželnega jamstva sploh ne potrebujejo, ker stoje na trdnih tleh. V koliko bodo klerikalni zavodi potrebovali dež. jamstvo, tega nismo v stanu presoditi, a vsled tega jamstva bodo klerikalni zavodi — tako vsaj upamo — v položaju, pomagati vsaj tistim svojim ljudem, ki pri drugih zavodih ne bodo našli zaslombe, s tem pa bodo te druge zavode kolikor toliko razbremenili in jim omogočili, da bodo krediti potrebnim ljudem laglje pomagali.

Skrb za denar na jesen je že zdaj velika in bo rasla od tedna do tedna, kakaj denar, ki se nahaja v državi, se ne bo pomnožil in pomoč je le mogoča, če se dobi denar iz inozemstva, magari za visoke obresti, na kar pa ni upati. V krogih haute finance sodijo — to vemo po zanesljivih informacijah — jako resno o jesenskem položaju in zato naj se vsak po svoji moči pripravi na ta težki čas.

Združitev opozicijskih strank pri mariborskih občinskih volitvah.

Iz Maribora, 15. avg.

Koliko razburjanja, koliko prekanja in koliko sto in stotisočev bo

veljala mariborske davkoplačevalce brezprimerna lahkomišljenost in narodna nestrpnost naših nemškoniacionalnih klikovcev pri stavbi novega mostu! To zamore presoditi že vsak, ki si je ogledal novi državni most preko Drave in njega okolico. Sicer smo že opetovano dali javnosti priliko, da se nekoliko seznanimo s tem vprašanjem. Vendar smo z ostrijo kritiko čakali, dokler je bilo upati, da se v naši slavni obč. hiši najde vsaj neki način, da se bo odvrglo nove atentate na naše žepce. Zalibože pa je došlo tako daleč, da nam ne preostaja ničesar drugega, kot poravnane horendnega dolga, ki bode narasel, predno bode most z okolico v redu, na pet do šest milijonov kron!

Res je, da most gradi država, da plačuje ona izdatke za stavbo. A predno se je odločila k temu, je zahtevala raznih gratifikacij, ki so bile tim večje, čim bolj so njeni zastopniki vedeli, da se bode dalo iztisniti pri naših klikovcih vse, samo da bode obveljal projekt — proč od Narodnega doma! Prvo, kar so morali prevzeti naši klikovci na stroške mestnih davkoplačevalcev, je bila zgradba novih vojašnic, ki so veljale nič manj ko štiri milijone kron. Reklo se bode, da so pač ti izdatki kriti. Kdor misli kaj takega, je zašel na popolnoma nepravda pota, kajti med mestno občino mariborsko in c. kr. erarjem obstoje kratkodobne pogodbe, sklenjene na le 25 let. Umiljivo, da po preteku tega časa ne bode preostajalo drugega kot žrtvovati nove tisoče in tisoče za popravila, razširjanja itd. Da pa bodo po sklepu računov ostali toliki tisočaki, da bi že z njimi bilo pokrito, kar bode čakalo pokritja, je popolnoma izključeno, saj sta za to že pred leti skrbela neumnost mariborskega mestnega zastopa in — slavni c. kr. erar. Drugo, kar je zahtevala država, je bila mariborska glavna pošta. Dasi je bilo na dani ležeče, da bode prej ali slej erar primoran sam in na lastne stroške poskrbeti, da bode prišlo v Mariboru do novega poštnega slosloja, mu je vendar šla naša klika sama na roko in mu odstopila stavbišče. Pri tem je napravil erar zelo dobro kupčijo, kajti plačal je mestni občini mariborski za to stavbišče vsotico 12.000 K, dočim je imela mestna občina že preje kot ji je to ponudil erar, ponudbo na isti prostor za — 80.000 K. Te ponudbe pa mestna občina ni sprejela. Toraj je pri tem 68.000 K izgube. Tega denarja naš mestni očetje seveda ne bodo nikdar več spravili v mestno blagajno. Razni dr. Orosli so sicer bili prepričani, da njih premetenost nadkrijuje erarjevo in tolažilo so svoje pripadnike, katerim se je ta kupčija vendar le zdela preneumna, s tem, da bo že prišla še kje druga prilika, kjer se bo dalo na lep način oiciganiti erar, da bode krita ta izguba. Še bo vrhu vsega — masten dobiček.

Erar seveda ni nasedel našim vsenemskim ženjem, temveč je zahteval še več in vedno več žrtev. Zahteval je nova vojaška skladišča, premestitev vojaške bolnišnice in druge bagatele, katerih vsaka je seveda zopet veljala tisoče in tisoče.

Danes, ko se bliža zgradba novega mostu svoji dovršitvi, pa hoče država še nekaj. Zahteva prezidavo Glavnega trga, zahteva primerno ureditev do- in odvozov k mostu. Mestna občina sicer hoče, da naj posestniki ob Glavnem trgu sami, na lastne stroške, prenove svoja po-

sloja, kar pa ti, dobro vedoči, da so za storjeni greh odgovorni le naši mestni profeti, nočejo na noben način storiti. In kdo bi jim štel to v zlo? Do- in odvoz pa so tudi taki, da razun Brežke ulice, na desnem bregu Drave, niti eden več ne velja za novi most. Na desnem bregu bodo morali svet deloma dvigniti, deloma znižati in k štirim milijonom bodo prišli novi stotisoči in še več, kajti sedaj se bode še le prav začela spekulacija raznih posestnikov, kateri bodo pač skrbeli za masten dobiček. Nič boljše ni z levim bregom Drave, to je z onim, ki leži v osrčju mesta samega. Dohod k mostu na tej strani leži pred blokom starih hiš. Sčasoma pač tudi tu ne bode preostajalo drugega, kot sprijazniti se z mislijo, da se mora vsaj del Gosposke ulice podreti in na novo pozidati. Rezultat tega pa je: plačati bo treba zopet horendne vsote, prišli bodo zopet novi davki, šli stotisoči za stvar, ki so jo tako hoteli imeti proti volji mestjanstva naši renegati, kakor dr. Orosel in dr.

In ti ljudje, katerih brezprimerno lahkomišelnost gospodarstvo kriči po kazni, so še toli drzni, da skušajo opravičevati svoje ravnanje z izgovorom, da odgovarja življenjskemu interesu mariborskega prebivalstva. A še več, v predzadnji občinski seji si je upal dr. Orosel, kot referent sekcije za prezidavo Glavnega trga, rohneti nad enim občinskim svetnikom, ki mu ni ugajalo, da bi se zopet razmetalo za čisto nepotrebne načrte par tisoč kron. Dr. Orosel, ki je med prvimi zahteval sedanjo pot k mostu, hoče za nagrado postati — župan. Dr. Schmiederer je sit županovanja že dolgo, vrhu tega pa mora sprevideti — saj je to jasno kot beli dan, da pride prej ko slej ravno v zadevi novega mostu preko Drave do velikih finančnih težav mesta Maribora.

Koliko časa bode davkoplačevalstvo trpelo, da zapravlja sedanji obč. svet davčni denar? November je blizu in dobro bi bilo, da se združijo vse opozicijske stranke v eno — in poskusijo naskok, ki bi podrl to brezvestno renegatsko gospodstvo na tla.

Štajersko.

Trbovlje. Zahvala. Odbor telovadnega društva »Sokol« v Trbovljah izreka tem potem zahvalo vsem faktorjem, ki so pripomogli do tako vrlo uspešnega sokolskega dne 4. avgusta, kateri je pridobil sokolstvu novih simpatij med vsemi sloji našega prebivalstva. Iskrena hvala bratom Sokolom »Srpske sokolske župe krajiške in hrvatske Sokolom iz Zagreba«, ki so pohiteli med nas slaviti naš dan in udeleževati srbsko-hrvatsko - slovensko edinstvo. Bratska hvala zastopnikom slov. sokolske zveze, sokolske župe »Ljubljana I.«, sokolske župe Celjske in vsem milim gostom, ki so posetili ta dan Trbovlje, da vidijo napredek sokolske misli v tej važni trdnjavi štajerskega slovenstva. Zahvaljujemo tudi ravnateljstvo slavnega premogokopa Trbovlje, ki je dalo radevolje na razpolago za slavnost potrebnega materiala, zahvaljujemo dalje vse hišne posetnike, ki so okrasili svoje hiše z zastavami in vse gospe in gospodične, ki so omogočile nad vse prisrčen sprejem milih gostov. Vsa čast tudi trbovlskemu delavstvu, ki je v lepem številu posetilo slav-

nost in dalo istotako razobesiti na Delavskem domu zastavo. Gospe in gospe, ki so sodelovale v raznih paviljonih, pa najdejo najlepšo hvalalo v dejstvu, da so storile delo, ki ga more žrtvovati le res narodnočuteča žena. Vam bratom trbovlskim Sokolom pa naznanjamo v zahvalo za požrtvovalnost novico, da je gmošten uspeh naše lepe slavnosti prvi tisočak za zgradbo trbovlskega Sokolskega doma. Na zdar! Josip Velkaverh, t. č. tajnik. Anton Počivavšek, t. č. starosta.

Iz Celja. Nedavno tega smo pisali v »Slov. Narod«, da so kmetje in viničari v Št. Ilju nad Mariborom mnogokrat »nestalni ljudje in koruptni elementi«. Vsled tega je zagnala »Straža« in za njo seveda tudi »Slov. Gosp.« strašen krič, češ, da je opsoval »Slov. Nar.« vse slovenske kmete in viničari na Šp. Štajerskem za nestalne in pokvarjene ljudi. To je seveda falotstvo, kakor so ga zmožni samo farji okrog »Straže« in »Slovenskega Gospodarja«. To falotstvo je toliko večje, ker pravi »Straža« v št. 93 z dne 14. avgusta 1912 sama o šentiljskem prebivalstvu na uvodnem mestu: »Grda sebičnost se je zajedla v marsikoga, ko je čul rožljanje Judeževih srebrnikov, odbijajoča dobičkazelnost je zamorila v nekaterih vse vzvišeno in plemenito, iz protestantovskega švabstva je cvetela korupcija in moralna propadlost...« Vidi se, da je »Straža« glede šentiljskega prebivalstva istega mnenja kakor mi — a naše mnenje zavija in v farovski politične namene zlorablja. Za naše ljudstvo ne prihaja korupcija in moralna propadlost v resnici samo od protestantskega švabstva, temveč tudi iz klerikalnega slovenstva, ki se bojuje z listi, kakor sta »Straža« in »Slov. Gosp.«

Iz Gornjegograda, 15. avgusta. (Velike vojaške vaje) se pričnejo že od 20. t. m. 3. in 26. brambovski polk imata strelne vaje na Menini in druge vaje v gornjegrajskem okraju od 23. avgusta med Radmirjem in Šmartnem. Dne 21. t. m. so strelne vaje s strojnimi puškami 3. polka na Menini, dne 22. t. m. iste in še ostro streljanje iz posameznih pušek, ravno isto dne 23. t. m. od 26. polka in 24. samo s strojnimi puškami. Dne 25. avgusta odidejo vojak iz gornjegrajskega okraja na Vransko ter v Trojano in Št. Golhard, kamor dospejo še drugi polki. Ti se potem vsi premikajo proti Litiji in od tam proti Cerknici. Te vojaške vaje bodo bolj težavne in naporne kakor cesarski manevri in hočejo tudi nekaj posebnega poskusiti glede oskrbovanja vojaštva z živili. Dopisniki časnikov se vaj ne bodo smeli udeležiti. Vojaških vaj na Kranjskem se udeleži tudi prestolonaslednik. Na Menini se pripravljata strelšče za streljanje 3. in 26. brambovskega polka. V gornjegrajski koči stanujejo že od 4. avgusta en major, dva nadporočnika in en poročnik, razen tega 72 vojakov od dodeljenih pionirjev in telefonistov. Strelnih tarč se postavi okoli 1000. Vojaštvo bode korakalo iz Vranskega in Šmartnega na Ščavnico in streljalo proti gornjegrajski koči.

Iz Slovenske Bistrice. Pri naši sodnji že deluje nekaj let pisarniški uradnik, ki čuje na pragermansko ime Čebul. (Piše se kajpada sam »Tschebull« — menda zato, ker je to bolj nobl in bolj značajno.) Mož si domišlja, da mora biti rešitelj nemškutarje v našem mestec in kaže tudi izven urada pri vsaki priliki svojdušenega pozdravljanja smo bili vsi očarani in nehoti nam je naše vzneseno razpoloženje kalila misel na mrzlo obnašanje naših Ljubljancev ob sličnih prilikah... Tako smo prikorakali do Jindriške ulice, kjer nas je sprejela v varno zavetje Slovenecem kot prenočišče odločena dekliška šola.

Dne 27. julija zvečer me je popeljal moj prijatelj K. k »Trunečku« na Vinograde, kjer je »Vinogradski Hlahol« priredil svojim prijateljem iz Ljubljane mal, a tembolj prisrčen pozdravni večer, pri katerem se je izrekla marsikatera bratovska beseda, zabeljena po nebeškem petju naših čeških prijateljev pevcev, ki so se z radostnim srcem spominjali bele naše Ljubljane, ki so jo videli povodom petindvajsetletnice ljubljanskega pevskega društva »Slavec«.

Drugi dan (28. julija) sem pa zjutraj na vse zgodaj odrinil na Letno, da si ogledam ogromno telovadšiče in da občudujem borbo prvih sokolskih telovadcev za prvenstvo. Tu sem videl našega Vidmarja, našega Fuchsa in druge slovenske sokolske telovadce - imenitnike, kako so slovenskemu sokolstvu in sebi spletali oni lavorov venec, katerega so odnesli iz Prage. To naporno borbo je po velikanskih tribunah opazovalo na deset tisoč in desetisoče gledalcev in tekmovalce s priznanim ploskanjem podžigalo v borbi. Tu sem videl tudi načelnika dr.

Vanička, vrhovnega generala slovenske sokolske armade in marsikatero drugo moze iz prvih sokolskih vrst. Oduševljen po tem, kar sem videl, sem skoro pozabil na kosilo in na ljubljansko mestno deputacijo, ki je imela popoldne dospeti k odkritju spomenika češkemu veleumu Františku Palackemu. Zavedajoč se svoje dolžnosti napram odposlanstvu naše bele Ljubljane odtrgal sem se le iz Letne in preko Šnela na Mali Strani, kjer se toči za žejne ljudi najboljša plzensko pivo v Pragi, pohitel na kolodvor Frana Josipa, da prisostvujem sprejemu odposlanstva naše bele Ljubljane, katero je le-tam pričakoval sam primator dr. K. Groš. Ko je naše odposlanstvo z malo zamudo prispelo na postajo in izstopilo, vršil se je nad vse prisrčen sprejem, ker je primator dr. Groš nazdravil beli Ljubljani in njeni deputaciji, naš markantni dr. Ivan Tavčar pa kot župan naše bele Ljubljane na kratko odgovarjal. Ko je naša mestna deputacija stopila pred kolodvor, je bila predmet najprisrčnejših ovacij od strani na tisoče in tisoče broječe množice.

Popoldne sem bil pa seveda zopet na telovadišču in le-tam vztrajal skoro do večera, ko sem moral oditi na sokolski pozdravni večer, katerega je na čast udeležnikom, šestega zleta »v obecnim domu« priredila »Češka obec sokolsk«. Tu se je pred mojimi očarani očmi razvil

pravi slovanski sokolski parlament. Govorili so namreč prvaki vseh slovanskih sokolskih zvez. Za nas Slovence je pa posebno srečno in navdušenost govornik podarostar »Slov. sok. zveze« državni poslanec dr. Rybač. Ta slovanski sokolski parlament so pa počastili tudi zastopniki francoskega in angleškega naroda, Luksemburžani in Amerikanci Čehi in Slovaki, ki so vsi v vznesenih besedah nazdravljali vseslovanskemu sokolstvu in vzvišeni sokolski ideji. Že samo po sebi veličanstveno slavnost sta pa še povzdignila profesor Klička, ki je uvodom na velikanskih orgljah zaigral fantazijo iz Smetanovega »Výšehrada« in sokolski pevski krožek, ki je pod skladateljem profesorjem Kličko, zapel na koncu Sladkov slavnostni zbor »Když o volnost vlast zápolí«. Ko je bil vsopred končan, sem vzradoščen nad zmago našega Vidmarja šel malo pogledat na ljudsko slavnost na žofinskem otoku, ki je bil pa tako dubkom zatlačen s sokoli in drugim občinstvom, da sem se komaj skozi pretil. Žofinski otok in njegova sosesčina se je pa vsa žarila v najprejstnejših barvah, ker je na tisoče in tisoče električnih žarnic po drevih in drugod ustvarjalo pravo beneško noč na mogočini Vltavi. Ker sem pa moral drugi dan na olšansko pokopališče, moral sem skoro dati slovo temu nepopisnemu času.

Drugo jutro (29. julija) se je slovansko sokolstvo oddolžilo svojima

ustanoviteljema dr. Miroslavu Tyršu in Jindrichu Fügnerju in pohitelo na olšansko pokopališče, da se v hvaležnosti pokloni tema velikima genijema. Ob grobu je imenoma »Vseslovanske sokolske zveze« izpregovoril podarostar; imenom »Zveze francoskih gimnazistov« je pa v tako vznesenih besedah predsednik te zveze slavil oba ustanovitelja sokolstva dr. Tyrša in Fügnerja, da so francoskim gimnazistom igrala solze v oči. Mi Slovenci smo se ob grobu teh dveh velikih Čehov s hvaležnostjo spominjali svojega dr. Murnika, čegar zasluga je, da se je slovensko Sokolstvo povzdignilo na tako visoko stopinjo sokolske naobrazbe. Tem svojim srčnim čutilom smo dali tudi duška z besedami, da bodo, kakor danes romajo češke sokolske armade k grobu dr. Tyrša in Fügnerja, enkrat romale slovenske sokolske vrste k grobu našega dr. Murnika. Od tu smo se slovanski Sokoli premaknili k grobu velikega prijatelja malega slovenskega naroda Jana Legu, kateremu je slovenski narod v znak svoje hvaležnosti za njegovo iskreno in neumorno delovanje na polju češko - slovenske vzajemnosti postavil skromni nagrobni spomenik. Tudi ob grobu Jana Legu se je izpregovorilo nekaj srčnih besedi.

Iz olšanskega pokopališča sem moral hiteti proti muzeju kraljevega češkega, kjer je v Panteonu priredila češka akademija znanosti in umetno-

Popoldne sem seveda prebil zopet na telovadišču in le-tam občudoval nebeško telovadb oin prekrasne, nepopisne nastope. Obhajujem le, da nisem prav nič strokovno naobražen, da bi vam mogel popisati, kaj so vse očarani gledalci nudili češki in drugi telovadci. Poleg telovadcev moral sem pa tudi občudovati stotisoče gledalcev na tribunah in drugod, ki so kakor prikovan vztrajali na svojih mestih in pazno zasledovali posamezne nastope. Pogled na tribune je bil sploh posebno zanimiv. Dočim so bile tri tribune videti kakor prav gosti z marjeticami in drugimi živimi cveticami posuta livada, je bila pa sokolstvu pri-

jo jezo nad vsem, kar je slovenskega. Tako je te dni v slovenski gostilni strgal s stene — jedilni list, češ, da mora biti samo nemški! Radovedni smo, kdaj bo gospa K. že sita tega suhokrakega človeka, ki premočnim gostom s svojo navzočnostjo brani vstop v njeno gostilno in ki ga v resnici niti Nemci sami ne marajo. Gospoda sodnega predstojnika pa naj prosimo, da poduči podrejenega mu pisarja Tschebulla, kako se mu je obnašati v javnih lokalih.

Fram. Ciril — Metodova podružnica za Fram in okolico priredi v nedeljo, dne 18. t. m. v gostilniških prostorih g. M. Turnerjeve veselico z zanimivim sporedom. Pri veselici nastopi mariborski Sokol. Narodnjaki se vlnjudo vabijo na to prireditev.

Prva razstava južnoštajerskega hmelja v Zalcu se vrši pod pokroviteljstvom Karla viteza Haupta, graščaka v Štrosneku, od dne 15. do 22. septembra v telovadnici nove šole v Zalcu. Oglasila se morajo vpsolati najkasneje do 31. avgusta, vzorci pa do 10. septembra hmeljarskemu društvu v Zalcu. Za odlikovanja je pripravljenih 27 daril. Vsa pojasnila daje hmeljarsko društvo v Zalcu.

Iz Sevnice. Zadnjo nedeljo se je prav posebno odlikoval naš nemškutarski postajenačelnik Oroszy. Kar trepetal je menda za tistih par renegatov, ki so došli na schulvereinsko šolsko slavnost v Sevnico, ker je bilo zvečer na kolodvoru celih 12 orožnikov. Ti so na Oroszyjevo povelje strogo ločili nemškutarske in slovenske potnike; proti slednjim so se obnašali tako, da na to posebej opozarjamo brežiško okrajno glavarstvo. Sploh je bilo ta dan v Sevnici 25 orožnikov, da so čuvali s — frankfurtericami okrašen slavnostni prostor nemškutarjev. Radovedni smo, ali bi oblasti tudi za Slovenca v Brežicah ali Celju tako ljubeznivo skrbele?

Iz Konjic. Finančni minister je imenoval tukajšnjega veletržca, g. Martina Ogorevca za člana deželne komisije za dohodninski davek.

Iz Ormoža, 15. avgusta. Strašna toča padala je v sredo 14. t. m. zvečer ob pol 7. v okolici ormoških, posebej na Humu in v sosednjih vaseh ter je polja, vinograde in sadonostne hudo poškodovale. Toča je imela posebno obliko, kakršne še tukaj niko videli ni. Komadi so bili do 4 cm dolgi in so tehtali do 4 dkg. Njih podobne so bile v miniaturi, kakor mlinška kolesa, morske zvezde, morski pajki, razni živalski rogovi, švedske jutrne zvezde (Morgensterne), polži stolpasti itd. Škoda je velika, položaj prebivalstva obupen. Pomoč potrebna. Bog naš varuh, čuvaj nas.

Lovsko vodstvo grofa Attemsa v Lučah naznanja, da bo od 26. do 30. avgusta t. l. lov na divje koze (game) in to na sledečih Solčavskih, kakor Lučkih planinah: Bela, Konj, Deska, Baba, Dedec, Koroška, Ostrica, Veliki vrh, Dleskovec, Polšek. Hribovlazci naj navedene dneve opuste obiske navedenih planin, da ne nastane kaka nesreča.

Drobne novice. Napredno pol. in gosp. društvo za šmarnski, rogaški in kozjanski okraj priredi dne 1. sept. t. l. ob 3. popoldne pri Smehu v Mestnju veselico s predavanjem, petjem, godbo in drugo zabavo. — Iz Celja. Uradni sluga pri okrajnem sodišču, Sebastijan Pratter je dobil ob priliki svoje upokojitve srebrni zašluzni križec. — Iz Maribora.

držana četrta tribuna kakor z rdečim makom obejana njiva. Posebnega občudovanja je bil vreden tudi vzorni red, ki je vladal pri nastopih in na celnem obsežnem telovadišču. Ta red je v prvi vrsti zaslug vzorno discipliniranega sokolstva, v drugi vrsti, pa sokolskih rediteljev, ki so z neumorno vztrajnostjo in ljubeznivostjo vzdrževali vse te nepregledne mase v disciplini in redu.

30. junij je bil določen za slavnostni sprevod. Ko sem jutraj vstal, moral sem na svojo žalost opaziti, da lije curkoma dež. Vzlic temu sem odkorakal na naše zbiralističe, kamor sem dospel popolnoma premočen. Žalostno smo gledali na oblačno nebo, ker ni hotel dež prav nič pomagati. Ko je po skoro enournem čakanju dež le nekoliko ponehal, razvrstili smo se v vrste in odkorakali na odmenjeni prostor v Kralj. Vinogradih. Ko je pa bog ugledal te neštene sokolske vrste, pomikajoče se iz vseh delov zlate Prage in predmestij proti kraljevskemu muzeju, začutil je v sebi sokolsko razpoloženje in sovražnim naglasu zaklical krepak: »Razhod!« Megle so se pokorne sokolskemu povelju razmaknile in dež je prenehal. V prijetnem hladu smo dospeli na določeno mesto in se razvrstili za slavnostni sprevod, na čegar čelo se je postavilo predsedstvo »Zveze slovenskega sokolstva«, za njim pa gostje, za temi nečesto sokolstvo, na koncu pa nepregledne čete češke sokolske armade, vsega skupaj gotovo nad 30.000 Sokolov.

Cesar je odpustil 7 kaznjencem mariborske kaznilnice ostanek kazni. — Iz Gradca. V področju tukajšnjega nadsodišča je bilo leta 1911 (po posameznih odvetniških kamorah) sledeče število odvetnikov: Gradec 179 (od teh 81 v mestu Gradcu), Celovec 37 (od teh 19 v mestu Celovcu) in Ljubljana 44 (od teh 29 v mestu Ljubljani). Odvetniških kandidatov je bilo v področju graškega nadsodišča 162. — Iz Maribora. Na praznik je priredilo tu štajersko zrakoplovno društvo poskusni vzlet. Zrakoplov »Nadvojvodinja Margareta« se je srečno vzdignil s 4 pasajirji v zrak, preletel Slovenske gorice in večji del vzhodnega Srednjega Štajerja ter sedel blizu Fürstenfelda na tla. Za danes nameravani poskusni vzlet je odpadel. — Iz Gradca. Vsled znanega slučaja Farendla v Gradcu je odredila namestnja vsem podrejenim oblastim, da kar najstrožje pazijo na izvrševanje mesnega ogledovanja in da za vse tozadevne prestopke izposlušajo kar najstrožjo kazen.

Koroško.

Regulacija avstrijsko-italijanske meje. Včeraj se je sestala v Beljaku mednarodna obmejna komisija za natančno določitev avstrijsko-italijanske meje, da nadaljuje svoje, že lansko leto započeto delo. Komisija bo najprvo določila mejo na Koroškem, nato na Primorskem in Tirolskem.

Avtomobilska nesreča. V Krivi vrbi je povozil avtomobil F. I. 182 letoviščarko gospo Marieto Holdorfovo. Holdorfova je dobila težke poškodbe na levi nogi. Nesrečo je povzročil šofer, proti kateremu je vložena ovadba.

Mrtvega so našli pod nekim drevosom v vrtu svojega hišnega gospodarja ri Gospe Sveti krovca V. Burgenja. Mož je bil že dalj časa bolan na živcih in je izvršil samomor v hipni blaznosti.

Prijeta vlomilca. V Št. Vidu ob Glini je aretiralo orožništvo dva nevarna vlomilca, hlapca Blaža Sovinca in dninarja Franca Frica, ki sta izvršila že več vlomov v šentvidski okolici. Nazadnje sta vlomila v stanovanje posestnika Zelzerja, kjer sta odnesla skoro za 1000 K vrednosti in sicer obleko in zlatnino. Pri preiskavi so našli pri njih veliko ukradenih stvari, o katerih se do sedaj še ni vedelo, kdo jih je pokradel. Dobili so pri njih tudi večje vsote denarja, katerega sta tudi ukradla, ali pa izkupila za razne ukradene vrednosti. — Oba so izročili deželnemu sodišču.

Primorsko.

Iz Divače. Za nedeljo, dne 11. avgusta je bila napovedana veselica podružnice »Zveze jugoslovanskih železničarjev v Trstu« v gostilni g. Magajne v Divači. Radi slabega vremena je bila pa veselica odpovedana, vendar pa prekasno, tako da je sokolska godba iz Herpelju vseeno prišla. Godba je bila tu, plačati jo je bilo treba in ker je bilo popoldne lepo vreme, zaradi odpovedi veselice v Trstu se pa ista vseeno ni mogla vršiti, je bil naveden ples. Pri izborni zabavi je potekel čas in tu je nabrala gospe Pepina Vadalnova po lastni, kakor tudi po inicijativi gosp. Magajne vsoto 32 K 42 vin. za družbo sv. Cirila in Metoda.

In ta sokolska vojska se je potem pomikala po Kralj. Vinogradih do nuzeja Kralj. češkega, od ondat na Vaclavské náměstí. Prikopji in tako dalje do Staroměstskega náměstí! Povsod, kjer se je pomikal sprevod, se je trlo na tisoče in tisoče občinstva, ki je z navdušenimi »Na zdar« kličmi dajalo izraza svojemu navdušenju in ljubezni do sokolstva. Ljudstvo pa ni bilo samo na ulicah in cestah, po katerih je šel sprevod, temveč po vseh oknih in balkonih in celo na strehah. Vzlic sto — in stotisočim navdušenega gledalstva pa ni bilo nikjer kakega nemira in nereda, temveč na Staroměstské náměstí smo ves prostorni trg pred mestno hišokupirali. Nato je povzel besedo brat dr. Scheiner kot starosta »Zveze slovenskega sokolstva« in v imenu celokupnega sokolstva pozdravil zlato matuško Prago, v katere imeu je odgovoril primator brat dr. Karel Groš. To veličastno slavlje se je končalo s prepevanjem češke himne »Kje dom je moj«. Sokolstvo je na to odkorakalo v istem vzornem redu, povabljeni so se pa zbrali v mestni hiši k malemu pogostenju, katero jim je priredila »rada král. hlav. města Práhy«. Praga kot caput regni je vselej in vsikdar pokazala, da je najbolj slovanska in najbolj napredna slovanska prestolnica in tako tudi pri ti priliki. V slavnostni dvorani so se potem izpregovorile iskrene besede od strani francoskih in angleških gostov ter od strani zastopnikov ostalih slovan-

Posilstvo in rop. Vero Marohničevo, ki služi pri nekem trgovcu z živino pri Sv. Barbari, je napadel na potu iz Drage k Sv. Barbari v nekem gozdiču 19letni posestnikov sin Luka Franelič. Vrgel je dekle ob tla, jo že skoro nezvestno posilil in ji nato ukradel denarnico, v kateri je imela Marohničeva 107 K denarja. Ko se je Marohničeva zavedla, je tekla domov in ovadila celo zadevo orožnikom. Posrečilo se je, da so Franeliča še tisto noč aretirali. Pri njem so našli denarnico, v kateri je bilo še 90 K denarja.

Razlastitev posestev. Občinski svet v Trstu je sklenil, da vloži prošnjo za razlastitev več posestev na trgu Goldoni in Ponte della Fabra v svrhu razširjenja ceste. Posestniki teh zemljišč zahtevajo namreč za svet ogromne vsote, ki za veliko presegajo cenilno vrednost.

Senzacionalna aretacija v Trstu. Pred nekaj dnevi smo poročali, da je skočila v Trstu iz 5. nadstropja neka služkinja Wulzeva s Koroškega. Wulzeva je služila pri laškem tržaškem trgovcu Eliji Coensu in je izpovedala o nesreči, da ji je gospodar dal piti strupa in jo nato vrgel skozi okno. Prve preiskave so dognale, da je Wulzeva histerična ženska, da je izvršila samomor, da v času, ko je izvršila samomor, ni bilo nikogar v njeni sobi. Zato so trgovca Coensa, ki je bil na sumu, da je vrgel svojo služkinjo skozi okno, izpustili iz preiskovalnega zapora. Včeraj se je vrnil v Trst z dopusta policijski svetnik Contin. Pregledal je vse tozadevne akte in zahteval, da se Coens še enkrat zasliši. Coens se je skliceval na svoje prejšnje izpovedbe. Po izredno dolgem zaslišanju pa so obdržali Coensa zopet v preiskovalnem zaporu, ker je zašel baže včeraj s svojimi prvotnimi izpovedbami v bistvena nasprotstva.

Zaradi volunštva aretirani laški častniki. Iz Trsta poročajo, da so aretirali včeraj v Roncenu poročnika 80. laškega pešpolka Norfinija, ki je bival tam s svojo soprogo na letovišču zaradi volunštva.

Zagoneten napad. Pred neko tržaško predmestno gostilno sta sedela 29letni zidar Anton Bizjak in 21letni kmetovalec Franc Ipavec. Pri bližal se jima je neki neznanec, tudi mlad človek, in jih je nenadoma napadel z nožem. Dobila sta težke poškodbe, eden na nogah, drugi na vratu. O storilcu nimajo še nobenega sledu. Ranjenca so odpeljali v bolnišnico.

Vlom v tobakarno. Neznani vlomilci so vlomili v tobakarno Ane Luccato na Aquedottu v Trstu. Izkopali so luknjo skozi zid iz sosednje še ne dograjene hiše. Odnegli so iz tobakarne znamke in kolke, vredne 500 K. Tobakno zalogo so pustili v lomilci pri miru. Policija nima o vlomilcih še nobenega sledu.

Umor vsled ljubosumnosti. Snoči je našla tržaška policija na cesti Molina Vento mrtvega nekega mladega moža, v katerem so spoznali 22letnega delavca Viktorja Jamnika. Jamnik je imel smrtno rano na hrbtu, katero mu je vsekali nekdo z nožem. Preiskava je dognala, da je šel prejšnji večer Jamnik s svojim bratom v neko gostilno, kjer pa se je kmalu ločil od brata. V noči se je sešel z nekim dekletom, s katerim je obiskal še več gostilen. V eni teh gostilen se je sprl z nekim delavcem, ki ga je zabodel z nožem. Jutraj pa je aretirala policija pet ponočnih pretepačev. Med temi je bil tudi neki Ma-

skih mest. v imenu naše bele Ljubljane od strani našega staroste dr. Tavčarja.

Popoldne sem občudoval na telovadišču veličastni nastop slovenskega sokolstva k prostim vajam. Nad 11.000 sokolskih telovadcev je prikorakalo na ogromni telovadni prostor in se razvrstilo na svoje prostore v piclihi 19 minutah. Ta razvoj je veličasten in nepopisen. Ko je pa stal vsak posamezni Sokol na svojem mestu, zaigrala je godba in na migljaj zastavice v rokah brata dr. Vanička je začela ta sokolska armada vzorno izvajati svoje proste vaje. Vtisk, ki sem ga dobil, občudujoč to sokolsko vojsko, je nepopisen: to se more samo gledati in občudovati. Odhod sokolske armade iz telovadnega prostora se je izvršil zopet v istem vzornem redu in z enako hitrostjo. Moškemu sokolstvu so pa sledile ženske Sokolice, ki so to pot nastopile v ogromnem številu do 7000 in s svojim vzornim nastopom in s preciznim izvajanjem prostih vaj žele najglasnejše priznanje. Pred in za temi prostimi vajami so pa telovadili gostje, nastopila sokolska konjenica itd. Omamljen od veličastnosti tega, kar sem videl na telovadišču, sem zapisal po končani telovadbi telovadišče na Letni s ponosno zavestjo v svojem srcu, da dotlej, dokler se more Slovanstvo opirati na tako močno in tako vzorno disciplinirano sokolsko armado, za mrki pesimizem ni mesta v Slovanih!

kus, Preiskava s temi pretepači je dognala nepričakovano, da je bil Makus tudi skupaj z Jamnikom, da se je z njim prepiral in da mu je zadal smrtno rano. Makus seveda zločin taji, toda nepobitni dokazi zagotavljajo, da je on pravi morilec Jamnikov. Makusa so oddali deželnemu sodišču.

Žrtvi klerikalnih organizacij. Svoječasno je bil obsojen vnet klerikalni pristaš in odločen prvoboritelj klerikalne mladinske organizacije 32letni Cigoj iz Malovš zaradi fridolinstva na 7 mesecev ječe. Toda, kar se je mož kot član organizacije, ki mu je nudila razne prilike, naučil, tega kljub sedemmesečnemu zaporu ni pozabil. — Vsled potuhe, ki jo je dobil pri svojih klerikalcih, je zašel še v hujše strasti in pred kratkim je bil pred goriško sodnijo ponovno obsojen zaradi podobnega hudodelstva na 14 mesecev težke ječe. — Josip Pirk, 20letni katoliški mladenič, vzor čuvske organizacije v Vipolžu, pa je bil obsojen na 3 mesece težke ječe s postom, ker se je pregrešil nad nedolžno deklico J. P. In vse to se godi vedoma pod patronanco naše slovenske, za čednosti in vzorno življenje tako vnete mlade duhovščine.

Stekel pes 48letnega kmeta Sinna Zucco, 42letnega Bureša in nekega petletnega dečka Koslava. Oče dečka je stekel takoj po popadu za psom in ga pobil z lopato. Vse tri popadene osebe so oslali v Pasteurjev zavod na Dunaj.

Prva Ciril — Metodova veselica v Devinu. Vsako leto prireajo C. M. podružnice veselice, slavnosti in plesse v korist naši vrli in prekornisti glavni družbi. In mi, da bi ostali tu na meji zadnji? Ne! Kmalu bo dve leti, odkar je bila ustanovljena naša podružnica, ki je tu na meji, tu v starodavnem Devinu neobhodno potrebna. Dve dolgi leti smo se mučili, da bi pokazali glavni družbi in ljudstvu svoje rodoljubje in svojo trdno voljo, toda tu v Devinu je bilo in je še danes, žalibog, to nekaj zelo težkega, ko se moramo tako mučno boriti za naše stare slovenske pravice. In ako ste vsikdar prihiteji od vseh bratskih društev, ko ste začutili našo potrebo v svojih rodoljubnih srcih, upamo, da tudi takrat 15. septembra prihiteji iz vseh krajev k nam, da nam po skupnem prizadevanju sine dan, dan uspehov, dan koristnega dela. Pozdravljali vas bomo najpriščneje. In vi se uverite, kako smo izpostavljeni najhujšim in najsurovejšim napadom naših ljubeznivih nasprotnikov. Pripravljeni smo za veliko in lepo delo, da tu na meji postavimo naši družbi trden temelj. Jekleno — vztrajno in neustrašeno hočemo nastopati za prospeh in prosveto slovenskega naroda v Devinu. Morda se nam s časom vendar posreči spreobrniti naše rodne brate, ki nam sedaj ne privoščajo niti skorjice kruha in mrzle vode. Torej na delo, da jim pokažemo, česa smo zmožni! Na delo, da jim dan 15. septembra ostane v večnem spominu. Kajti — kakor rečeno — le v skupnem delu je naša zmaga. Vsa ona bratska društva. C. M. podružnice in vse zavedne Slovence, ki so jim na srcu cilji družbe sv. Cirila in Metoda prosimo, da nam prihitijo na pomoč. Vsa ona bratska društva, ki žele nastopiti s kako pesmijo prosimo, da pravočasno naznanijo to odboru C. M. D. Ob enem prosimo bližnja bratska društva, ki dobe tudi okrožnice, da ne

Zvečer sem se udeležil častnega večera, katerega so češke dame na čelu Karla Scheimerova, Ana Novotna in druge v zvezi s »Slovanskim klubom« priredile v »Slovanski besedi« na Žofinskem otoku na čast gostom, došlim na šesti zlet vsesokolski in k odkritju spomenika historiografu Františku Palackemu. Tu sem videl prve češke dame, katerih moške igrajo v češkem narodu odlično vlogo v politiki, v znanosti itd., videl sem nadalje najodličnejše češke moške in tudi zastopnike najvišjega plemstva v deželi n. pr. jur. dr. Bedřicha, kneza Schwarzenberga in druge. Vzlic ti visoki gospodi imel je pa prirejeni častni večer značaj intimne rodbinske slavnosti brez vsake napetosti, nepotrebnega razlikovanja stanov in šarž in brez — frakarije. Bratom Čehom moramo priznati, da so demokratičen narod par excellence in da tega nikjer in nikdar ne zataje. Z ozirom na ta ravnokar opisani značaj častnega večera bode pa ostal tudi vsem v nepozabnem spominu.

Drugi dan (1. julija 1912) vršilo se je ob navzočnosti najvišje države, deželne in cerkvene gospode, vojaških dostojanstvenikov, zastopnikov slovanskih mest in vseučilišč, celokupnega sokolstva, vnanjih gostov in neštene množice slavnostno odkritje prekrasne spomenika češkega velicuma Františka Palackeja. Slavnostno odkritje se je vršilo seveda posebno svečano. Govoril je prvi dr. Lad. Pinkas kot predsednik

bi označenega dne priredila drugih zabav. Vse druge podrobnosti, kakor tudi spored, naznanimo pravočasno. — Odbor C. M. podružnice Devin in Mayhlnje.

Dnevne vesti.

Podržavljenje ljubljanske policije. Včerašnja »Zarja« ponovno napada dr. Tavčarja in dr. Trillerja, trdeč, da tudi v deželnem zboru nista ganila prsta v interesu prevzetja stražnikov v državno policijsko službo. »Zarja« pravi, da je zaman iskala v deželnozborskih zapisnikih tozadevnega sledu. — Priporočamo toli resnicoljubni tovarišici, naj blagovoli vzeti v roke zapisnik o XI. seji deželnega zbora kranjskega z dne 22. februarja t. l. Tam bo našla na strani 9. zapisano, da je dr. Triller v imenu narodno — napredne stranke predlagal sledečo resolucijo: »C. kr. deželna vlada se naproša, da prevzame ob podržavljenju ljubljanske policije celotno mestno policijsko stražo, v kolikor bi je mestna občina ne mogla obdržati v službi.« — Ta resolucija pa vzlic temu, da jo je dr. Triller v daljšem govoru najtopleje priporočal prav z argumenti »Zarje«, ni našla milosti pri klerikalni stranki. Dr. Lampe je marveč predlagal, naj se vstavit besedi »po možnosti« in le s tem dodatkom je večina resolucijo, ki je bila postala na ta način popolnoma platična, sprejela. — Upamo, da bo »Zarja« svojo zmoto in ž njo našim poslancem storjeno krivico popravila!

Blejski sokolski zlet je klerikalcem pošteno sapo zaprl. Pričakovali so, da bo vsled »Slovenčevega« ščuvanja proti zletu udeležba neznačajna in da bo vsled tega prireditev končala z velikim fiascom, a bilo je prav narobe; ogromna udeležba, sijaen uspeh. Sam »Slovenec« urednik Štefe je prišel na Bled, da bi poročal o vseh podrobnostih »sokolske polomije«, kakor se je izražal. Toda, ko je uvidel, da niso zalegle klerikalne hujskarije, marveč da so povzročile ravno nasprotno, kar so nameravale, jo je mož popihal in v včerašnjem »Slovencu« modro molči o zletu, pač pa sramežljivo — opravičuje svoj znani napad na sokolski zlet. Tako-le modruje: »V letoviških krajih, kamor prihaja publika najrazličnejšega narodnostnega naziranja, se take — narodnostno bojne prireditve ne prireajo. Kdaj je na pr. Lahom padlo v glavo, v Gradežu, ali pa na Lidu aranžirati kako laško nacionalno prireditev? Ali pa Čehom v — Karlovih varih? Ali pa nemškim turnarjem v Gasteinu? Nikjer na celim svetu se tega ne prakticira. Zato naj se »Narod« jezi in »narodno« ogorčuje, kolikor hoče, vsi trezno misleči ljudje odobrujejo naše stališče.« — Mi pa pravimo: Ni ga na svetu trezno mislečega človeka, ki bi mogel odobravati takšno bedasto stališče. Predvsem pa sokolski zlet ni nobena »narodnostno — bojna prireditev«, kakor pravi »Slovenec«, ker so sokolska društva, kakor je znano vsemu svetu, nepolitične organizacije. Sicer pa, če bi tudi sokolska društva bile politične organizacije, vendar bi jim nihče, kdor pametno misli, ne mogel zameriti, ako bi prirejala svoje zlete kjerkoli na slovenski zemlji. Dokler smo gospodarji na svoji zemlji, se pač lahko tu svobodno gibljemo in tepec ali norec je tisti, ki bi nam zameril, ako to storimo. »Slovenec«

odbora za zgradbo spomenika in potem odkriti spomenik izročil v last praški občini, v katere imeu ga je v varstvo in last prevzel mestni župan dr. Karel Groš. Slavnostni govor je imel poslanec dr. Karel Kramář, ki je mestoma z jako ostrimi besedami očrtal življenje, delovanje in ideje Františka Palackeja in njegov pomen za Čehe, Slovanstvo in Avstrijo. Po končanem slavnostnem govoru se je pa položilo ob spomenik nešteto vencev; za Slovence sta položila venca ljubljanska mestna občina in »Slovenska sokolska zveza«. Pevsko društvo »Hlahol«, ki je slavnost otvorilo s posebnim slavnostnim zborom, je pa ob svršetku zapelo še Smetanovo »Věno«. Spomenik, ki je stal 525.000 K, je monumentalno delo, izvršeno po profesorju Stanislavu Suchardu in vsebuje v svojih skupinah krasno alegorično idejo: vzroki propadanja češkega naroda in njegovega vstajenja.

Popoldne sem na telovadišču občudoval odlično 1300 Sokolov in Sokolic izvršeno predstavo »Maraton«, s katero se je sokolstvo, proslavče svoje petdesetletnico, spominjalo Tyršovega helenstva. Predstava je bila nebeška in nepozabna.

V torek (2. julija) sem si ogledoval mesto in njegove znamenitosti. Seveda nisem pozabil Sokolske razstave, ki je bila nad vse zanimiva in nazorno nudila najnatančnejšo sliko razvoja češkega sokolstva od prvih

pravi, da Čehom ne pade v glavo, da bi priredili kak sokolski zlet v Karlovi varih! Seveda ne, ker se Karlovi varji nahajajo na — nemškem ozemlju, kar ve danes že vsak abecedar, ne ve pa tega učeni »Slovenci«! Če bi pa Karlovi varji bili na čeških tleh, bi Čehi priredili tudi tu svoj sokolski zlet, kakor ga prirejajo po drugih svojih mestih, o tem so lahko »Slovenci« do dobra prepričani.

— »Slovenec« in pametni liberalci. Našim čitateljem je znano, na kako ostuden način se je zaletel »Slovenec« v zlet »Gorenjske sokolske župe«, ki se je vršil preteklet četrtek na Bledu in ki je tako sijajno izpadel. Včerajšnji »Slovenec« skuša ta svoj ostudni napad nekoliko omiliti in opravičiti s trditvijo, da so baje takozvani pametni liberalci ž njim enakega mnenja in da odobravajo njegovo ostudno gonjo proti blejskemu zletu. Poizvedovali smo nekoliko, za katerim grmom se skrivajo ti »Slovenčevi« pametni liberalci. Naše poizvedbe so imele tudi popoln uspeh. Poizvedeli smo namreč iz najboljšega vira, da so ti pametni liberalci med drugimi sledeči gospodje: dr. Stojc, dr. Robida, dr. Drganec, inženir Serbec, svetnik Lindner, dr. Regally, Bultatu Pepe in drugi liberalci, ki so v zadnjih časih »iz golega prepričanja« prestopili pod zastavo S. L. S., ne da bi pri tem zavrgli v svojih srcih svoje napredno prepričanje in načela. Ako naše informacije niso prave, naj nam pa kolega »Slovenec« postreže z drugimi imeni njegovih pametnih liberalcev.

— Bolje je, da se koroški Slovenci pomemijo, kakor bi se izneverili klerikalni nadvladi. To željo je prikrito zapisala mariborska »Straža« kot opazko k pozivu društva Gorotan za slovenske knjige. Uredništvo »Straže« je namreč pripomnilo: »Opozorjamo samo, naj se pri izbiri in razdelitvi knjig strogo pazi na to, da med ljudstvo ne bo prišlo slabo čtivo. Tudi kdor bi hotel tem potom razširjati med koroškimi Slovenci kake negodne in pogubne liberalne nauke, bi grdo grešil nad koroškim slovenstvom. V tem oziru kličemo vsem, ki bi radi zadostili svoji liberalni strasti na Koroškem: Roke proč od koroških Slovencev! Tako čuva S. L. S. svojo čredo. Ljudstvo naj bere le molitvenike in lurske čudeže, pa bo rešeno politično in gmetno. Bog varuj, da bi se dala koroškemu Slovencu v roke knjiga, iz katere bi se navzel narodnega navdušenja, samozvesti in samostojnega mišljenja. Da se to ne zgodi, je že predlanskim vodja koroških Slovencev stikal in vohunil po privatnih hišah v knjižnicah »Prosvete«. In ravno zato koroški Slovenec nima veselja do slovenske knjige in do slovenskega časnika, ker dobiha le molitvenike in moralne pridige iz Mohorjeve tiskarne ter v istem duhu pisani »Mir«. Raje bere »Stajerca« in »Bauernzeitung«, kar mu voditelji ne zamerijo tako hudo, kakor da bi čital napreden časopis ali modernega slovenskega literata. — Želim »Korotanu«, naj bi nabral v plemenite namene dosti knjig ter jih spravil med ljudstvo. — Knjige naj bi bile raznovrstne, da si vsak izposojalec izbere po svojem okusu in po svoji umstveni stopnji.

— Občevalni jezik ministrov. Celovške »Freie Stimmen« so se grozno razjezile, ker je minister dr. Trnka pri sprejemu slovenskih deputacij odgovarjal na pozdrav češko. Kolikor nam je do danes znano, nemščina v Avstriji še ni uvedena

niti kot državni, niti kot občevalni jezik ministrov. Impertinentne nekatere nemških listov gre vseeno predalet. In morda se bo danes ali jutri kak nemški list toliko daleč spozabil ter prepovedal temu ali onemu slovenskemu ministru govoriti s svojo soprogo in svojimi otroci v materinskem jeziku. »Freie Stimmen« se nadalje tudi pritožujejo, da se slovenski ministri celo na svojem dopustu dejansko kažejo kot Slovani, do čim nemški ministri tega ne store. S tem so »Freie Stimmen« pač hotele povedati, da se pa nemški ministri kažejo kot Nemci, kadar niso na dopustu, kar posebno mi Slovenci čutimo v času režima raznih Hochenburgerjev. Slovenska mesta so po mnenju tega lista deležna velikanske protekcije ministrov, dočim se z nemškimi mesti postopa prav po mačehovski. Je pač že v krvi Nemcev, da nam, Slovencem, zavidajo vsako najmanjšo pridobitev, ki nam gre po vsi pravici. Mi, Slovenci, bi bili popolnoma zadovoljni, če bi nam država na isti način rezala kruh, kakor ga reže Nemcem.

— Vojni minister v Tacnu pod Smarno goro. Kakor smo že poročali, je v graščini Rocen v Tacnu pod Smarno goro na letovišču ekscelencen vojni minister vitez pl. Auffenberg s svojo soprogo in hčerko. V sredo 14. t. m. so njemu v čast priredili občinski odbor, okoliška gasilna društva in veterani iz St. Vida z godbo serenado z bakljado, streljanjem in umetelnim ognjem. V imenu občine Šmartno je pozdravil vojnega ministra župana A. Tršan, v imenu požarnih bramb Tacen, Gamljane in Pirniče Franc Medved, v imenu veteranskega društva poveljnik A. Štrukelj. V imenu občine Tacen je govoril župan Franc Ks. Sajovic, ki je poudarjal, da mnogoteri stiki združujejo ekscelenco s Kranjsko, posebno s Tacnom, čegar prebivalci si štejejo v čast, da morejo v svoji občini pozdraviti in počastiti ekscelenco kot vojnega ministra. V iskrenih besedah se je nato ekscelenca zahvalil za izkazano mu počaščenje. Naglašal je vrline Slovencev kot vojakov, poudarjal njihov patriotizem in njihovo zvestobo do cesarja. Svoj govor je končal s trikratnim živjo-klicem na cesarja. Po defilaciji je zbrana množica z živjo-klici burno pozdravljala vojnega ministra, čemur se je ta iskreno zahvaljeval. — Njega ekscelenca je velikodušno podaril društvom 200 kron, občinskim revežem 50 kron, godbi pa 20 kron.

— Verski »Schneeballsystem«. Po naših deželah so začeli razpošiljati dopisnice s sledečim besedilom: »O Lord Jesus, Implar Thee, bless all enen Kind helf me from eine und take us alto well! With Thee in Eternity... Obenstehendes Gebet wurde nur zur Abschrift zugesandt. Die Bitte darf nicht unterbrochen werden. Wer es erhält, soll es 9mal abschreiben und 9 Tage lang je einem Bekannten ein Exemplar ohne Unterschrift schicken. Es ist ein altes Gebet, von dem in Jerusalem gesagt wird: »Wer es nicht abschreibt, hat kein Glück, wer es aber tut, wird am 9ten Tage eine grosse Freude erleben.« Pri nas v Avstriji je sicer »Schneeballsystem« po zakonu prepovedan, te vrste »Schneeballsysteme« je pa menda dovoljen. Tam se dobi, če se proda par kuponov, zlato, tu se pa dobi za devet dopisnic, to je za petinštirideset vinarjev ve-

liko veselje. Mi vsem onim, ki pišejo in ki bodo razposiljali te kupone v obliki dopisnic, prvoščimo prav mnogo veselja, vendar jim pa predvsem želimo — pameti.

— Avstrija — slovenska država. Znani nemški pisatelj Herman Bahr piše v svoji knjigi »Avstrija« med drugim tudi to — le: »Mi ostali Nemci, ki ne živimo na Češkem, Nemci avstrijskih Alp, smo se že zdavnaj pomirili z novo Avstrijo, ki je država — slovenska, v kateri moremo le malo pomeniti po svojem številu, vse pa po svoji duševni in gospodarski moči.« — Herman Bahr je pač bela vrana ne samo med alpskimi, marveč med avstrijskimi Nemci sploh. Da, ako bi bili ostali njegovi rojaki istih nazorov, kakor Herman Bahr, potem bi bil takoj vzpostavljen narodnostni mir v Avstriji. Tako pa bo še preteklo mnogo, mnogo Donave in Črno morje, predno bo prišlo do narodnostnega sporazuma v Avstriji, čeprav Slovani ne zahtevamo tega, kar nam Herman Bahr v svoji poštenosti priznava, to je, da bi postala Avstrija slovenska država, marveč samo to, da bi bili v Avstriji ravnopravni vsi narodi, tako na primer, kakor so enakopravne vse tri narodnosti v Švici.

— Podržavljenje ljubljanske policije. »Grazier Tagblatt« trdi, da bo vladni svetnik dr. Anton Mahkovec, ki je sedaj namestnik policijskega ravnatelja v Trstu, s 1. januarjem 1913 premeščen v Ljubljano in da prevzame vodstvo podržavljene policije.

— Od finančne straže. Paznik Oskar Preisinger je dodeljen oddelku finančne straže v Kranju. — Titularni respicijent Teodor Jerač je imenovan za respicijenta, paznika Andrej Horvat in Franc Toš pa za nadpaznika. — Prestavljeni so: titularni višji respicijent Andrej Weble iz Postojne v Ljubljano, tit. respicijent Anton Muč iz Crnomelja v Kočevje in Anton Amon iz Osivnice v Crnomelj, višji pazniki: Ivan Papež iz Radolice v Postojno, Franc Smrd in Josip Kovač iz Vrhnike v Osivnico, Mat. Božič iz Ljubljane od 1. k. odd. 2., pazniki Alfonz Pagon iz Mengša v Ljubljano, Karel Leitgeb iz Ljubljane v Postojno, Ivan Torkar iz Postojne v Mengeš, Alojzij Šrihar iz Litije v Kočevje in Andrej Horvat iz Ljubljane v Litijo, višji paznik Franc Toš iz Krškega v Radovljico in paznika Martin Golob iz Kranja na Krško in Franc Rehberger iz Škofje Loke v Ljubljano.

— Iz davčne službe. Davčni oskrbnik Rajmund Levstek je imenovan za uradnega predstojnika v Kranjski gori in davčni oficijal Ivan Tomec za kontrolorja pri davčnem uradu v Ilirski Bistrici. Prestavljeni so: finančni tajnik Karel Bihlmeier od davčnega referata v Kranju k finančnemu ravnateljstvu; fin. komisar dr. Rob. Eržen od davčnega referata v Novem mestu kot davčni referent k okrajnemu glavarstvu v Kranju; davčna oficijala Josip Rotter iz Ilirske Bistrice k davčnemu referatu v Ljubljano in Karel Bezeg iz Kranjske gore kot kontrolor v Cerknico; davčni asistent Viktor Damjan od davčnega referata v Ljubljani k davčnemu uradu za mesto Ljubljano; davčni oskrbnik Ignacij Perharc iz Metlike k davčni administraciji v Ljubljani; davčni asistent Lovrenc Novak od davčne administracije v Ljubljani k

pravčnemu referatu v Radovljico; dalje evidenčna geometra I. razreda Ivan Pirc iz Litije v Crnomelj in Franc Omerzu obratno. — Davčni višji oskrbnik Ivan Buchta v Kočevju je šel v pokoj.

— V proslavo cesarjevega rojstnega dne priredi ljubljanska podružnica avstrijskega mornariškega društva v nedeljo, dne 18. avgusta ob 8. uri zvečer v hotelu Union velik vojaški koncert, spojen s šampanjskim srečkanjem. Vstopnina 1 K.

— Da ne bo vznemirjenja, ponovno opozarjamo občinstvo, da se bode jutri povodom cesarjevega rojstnega dne streljalo jutraj ob pol 6., popoldne ob 1. in zvečer ob 8.

— Poročil se je danes gosp. Fran Marun, hišni posestnik in trgovski sodrnik, z gospico Pepco Peternele. — Čestitamo!

— Šolska vest. Kakor se nam poroča, je dovršila gosp. Albina Svetek, učiteljica pri Sv. Jakobu v Ljubljani, na c. kr. trgovski akademiji v Gradcu letošnji tečaj za obrazbo strokovnih učiteljev na trgovsko nadaljevalnih šolah z odličnim uspehom.

— Sadna letina na Kranjskem obeta biti letos glede jabolk, hrusk, češpelj in breskev obila. Seveda se letina za sadje in poljske pridelke na ljubljanskem trgu le malo pozna, ker smo meščani pač tisti srečni ljudje, ki jih čkmet z draginjo zadavlja, kar nas ne davita že branjevec in prekupevalec.

— Prekucpi pred mitnicami. Ljubljansko policijo opozarjamo, da razni prekucpi pred ljubljanskimi mitnicami prekupejuje od kmetov živila.

— Poet na Bledu. Na dan sokolske slavnosti in pod vtiskom impozantne sokolske priredbe in ogromne udeležbe nam je neznan poet poslal z Bleda razglednico s sledečimi stihii: Vse danes tukaj se raduje Za Sokole navdušuje — Tam v farovžu pa poln vseh muk Prav žalostno skovika — čuk!

— Nov poštni urad. Dne 20. avgusta t. l. se otvori na Lazah pri Novem mestu, politični okra Novo mesto, mestu, politični okraj Novo mesto, »Laze pri Novem mestu«, ki se bode pečal s pisemsko in vozno pošto ter obenem služboval kakor nabiralnica poštno-hranilničnega urada. Ta novi poštni urad bo imel zvezo s poštnim omrežjem po dnevno enkratni, enovprežni poštni vožnji med Toplicami in Lazami in Novim mestom.

— Bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji bo najbrže izgubila sedanega primarija dr. Buha. Kakor se je že poročalo, se je vnel konflikt med priporjem usmiljenih bratov in primarijem, ki je bil vsled raznih priporjev odredb oviran v zdravniškem poslovanju in je izjavil, da hoče sedanje mesto zapustiti. Da ublaži konflikt, je prišel v Kandijo provincijal, ki se je začel z dr. Buhom pogajati, a ta pogajanja niso imela uspeha in bržkone zapusti dr. Buh svoje mesto v bolnišnici, katera bo prišla zopet, kakor pred letom, v položaj, ko bo prenapolnjena z bolniki in brez zdravniškega, kajti sekundarij dr. Ofner je že zdavnaj odpovedal službo in je sedaj nastavljen pri podjetniku belokranjske železnice Biedermannu.

— Belokranjska železnica. Delo v predoru, nasipju in pri mostu v Novem mestu ugodno napreduje. Toda nesreča nikdar ne miruje. Pred predorom na strani proti Bršljinu se je ponesrečil akordant Kravanja, ki je doma iz Goriške in ima vsled vrlega

poslovanja pri gradnji raznih predorov več zaslužnih priznanj. Žična vrh vzpenjače, po kateri vozijo kamenje iz kamnoloma k predoru, mu je nad gleženjem pretrgala žile in kite in najbrž strla kost. Težko ranjenega so delavci prenesli v žensko bolnišnico v mestu, kjer mu je zdravnik za prvo silo obvezal nogo in nato v moško bolnišnico v Kandiji. — Na progi od Bircne vasi proti Uršnim Selom pa je zahtevala nesreča življenje 15letnega fanta Bukovca, doma iz Ljubna nad Toplicami, in je bil zaposlen na progi pri raznih manjših opravkih. Donesal je tudi delavcem vodo iz neke jame pod Uršnim Selom, v kateri je do dva metra globoka voda in se pride do nje po kamenitih stopnjicah. Ko je šel zadnji mladi fant po vodo, mu je najbrže spodrsnilo, vsled česar je padel v vodo in utonil. Ko so ga potegnili iz vode, je bil vsak poskus, da bi ga obudili k življenju, zaman.

— Beneško noč na Krki so priredili napredni pevci. Ker ima novomeško občinstvo med tednom jako malo zabave, je bil ta večer prav dobrodošel, kajti na obeh bregovih in na mostu se je nabralo polno gledalcev, ki so občudovali umetniško dekoriranje in v najlepših lučih razsvetljenih čolne. Posebno impozantno je plaval veliki dreadnought, ki ga je radovoljno dal na razpolago podjetnik g. dr. ing. Samohrd. Sredi zelenja na obširnem krovu je bil zbran pevski zbor, ki je pod vodstvom g. cand. iur. Jul. Bučarja dovršeno zapel venec najlepših slovenskih in hrvaških pesni. Po zraku so švigale rakete, z bregov in malih čolnov so pokali topiči in grmele bombe in šele pozno v noč je legel mir na temnozeleno Krko. Večer je posetil tudi operni pevec g. Julij Beteto s soprog na svojem lepo okrašenem čolnu.

— Kinematograf »Ideal«. Od sobote 17. avgusta dalje, začetek večernih predstav ob pol 9. Spored za soboto 17., nedeljo 18. in ponedeljek 19. avgusta 1912: 1. Žurnal Pathe. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodiljaji, šport, moda itd.) 2. Umetnost, kako se postane zvezičar. (Krasna ameriška veseloigra.) 3. San, plesalka. (Prvomurna drama.) Samo popoldne. 4. »Greh našega časa.« (Svetovna učinkovitost Nordiskfilm Co. V glavni vlogi W. Psylander, ljubljene občinstva.) Samo zvečer. 5. Slikar iz ljubezni. (Krasna veseloigra. Igra Mks Linder.)

— Aretovan izsiljevalec. V zadnjem času je večkrat prihajal v Ljubljano posestnik Mihalj Brišnik, rojen 1866. v St. Jurju, pristojen v Mozirje, in obiskoval neko tukajšnje natakario. Ker je imela natakaria nastopiti proti njemu kot priča zaradi nekega nepravdnostnega dejanja, je zahteval od nje večkrat pismenega potrdila, da bode pri obravnavi zanj ugodno pričala. Komaj 18 let stara natakaria pa je njegovo zahtevo odločno odklonila. Ko je predvčerajšnjem Brišnik zopet prišel v Ljubljano, je pregovoril dekleta, da je šlo z njem v neko gostilno v Kolodvorski ulici, kjer jo je zopet začel pregovarjati, naj zanj po krivem prišeže in ji je nastavljal na prsa nabasan samokres, hoteč od nje izsiliti pismeno izjavo. Zadevo je pa zvedela policija, izsiljevalca aretovala in izročila deželnemu sodišču.

— Izreden pojav. Ko je danes ponoči stražnik vršil na Poljanski cesti svojo službo, je naletel na neko žensko, ki se je tako sumljivo obnašala, da jo je ustavil in vprašal po njenih identiteti. Ustavljena se je začela jokaje protiviti, da gre iskat svojega moža, in ker je bilo vse sumljivo, jo je stražnik prijel strožje — in priznala mu je, da ni ženska, marveč moški in sicer ubegli 35letni prisiljenec Jožef Lackner iz Koroškega, ki je včeraj jutraj pobegnil od dela v Štepanji vasi, ukradel žensko obleko in podnevi prespal v Golovcu, ponoči je prišel pa v mesto. »Žensko« je policija oddala nazaj v hišo pokore.

— S ceste. Ko je včeraj popoldne peljal po Zaloški cesti posestnik Karel Gregorin iz Vidma pri Dolu v mesto krompir in je bila na vozu tudi Marija Ovsecova, se je konj splašal električnega voza in zadel vanj, vsled česar sta Gregorin in Ovsecova padla z voza in se oba na glavi telesno poškodovala.

— Ogenj v sušilnici. Sinoči se je vnela v Zupančičevi prekalilnici na Poljanski cesti št. 64 mesnina, kar so domači še pravočasno opazili in z nalglico ogenj pogasili. Zupančič ima škode okoli 400 K in je bil zavarovan.

— Izgubila je delavka Frančiška Prhneta zlat obesek. — Neka dama je izgubila srebrno tobačnico, ki je imela vdano črko »C.«

— Izgubili je neki gospod v četrtek, t. j. na praznik, tula-veržico z obeskovo (vredno okoli 20 K), od Kovačeve gostilne v Dravljah pa po Mali poti do Keršičeve gostilne v Šiški. Prosi se, da jo pošten najditelj odda na magistratu.

— Izgubljena torba. Na dan sokolske slavnosti na Bledu je bila izgubljena velika črna torba za akte, v kateri so trgovski spisi, blagajniški

poničnih početkov do sedanje visoke populnosti. Tudi skromni Slovenci smo zastopani na ti razstavi, seveda svojim bornim in skromnim razmeram primerno le v skromnem obsegu; vendar je naša razstava, če tudi skromna, vendar strogo sokolska in nikakor ne kaže samo fotografiranih slik o slavnostnih sprejemih, kakor neki drugi nečestiti oddelek te razstave. Vsak posestnik te sokolske razstave odnesel je pa iz nje vtisk, da je videl na nji žive dokaze petdesetletnega neumornega in vstranega, a tudi z najlepšimi sadovi blagoslovljenega sokolskega dela. V interesu povzdige in utrjenja sokolske misli pri nas bi bilo iskreno želeli, če bi se moglo doseči, da bi se praška sokolska razstava prenesla za nekaj časa v našo belo Ljubljano in bi me srčno veselilo, če bi ta moj nasvet našel razumevanja pri odločilnih činiteljih, ki naj bi to misel uvaževali za bodoči slovenski sokolski zlet, ki se bode vršil bodoče leto.

Večer sem pa preživel na povabilo svojega prijatelja K. v najlepši češkoslovenski intimni prijateljski družbi v »Bašci« na Kralj. Vinogradih, kjer so nam člani »Vinogradskega Hlaha« in njihovi prijatelji priredili prijateljski sestanek, na katerem smo obnovili in utrdili one srčne vezi češkoslovenske vzajemnosti, od katere moramo imeti dobiček edino le mi Slovenci. Bodi tu vsem češkim prijateljem in bratom izrečena najiskrenejša zahvala za vse nepozabne urice, ki smo jih Slovenci preživeli

v njihovi prijetni družbi in v pestrem krožku njihovih ljubeznih čeških dam.

Zadnji dan (3. julija) svojega bivanja v Pragi sem pa porabil za ogledovanje mesta in okolice in za nakupovanje malih spominov za svojo ljubo Buce in svoje štiri Bucke. Seveda kot sin »našega dobrega in vernega ljudstva« nisem pozabil pomiliti na divni Hradčin in si tam ogledati »metropolitni hram sv. Vite«. Notranjost le-te impozantne stavbe nudi gledalcu nebroj zanimivosti raz umetniško in zgodovinsko stališče. Ne sme se pa pozabiti tudi na slovito cerkveno zakladnico nad zakristijo, ki je pristopna proti plačilu vstopnine 1 K in običajnega bakšiča. Tu bodeš poleg raznih zgodovinskih znamenitosti (mečilo kralja Štefana itd.) videl tudi nešteto najraznovrstnejših relikvij, ki te živo spominjajo na temni srednji vek. Da vidiš tam les od križa, na katerem je vzdihnil naš spasilci, da ti pokažejo trn iz njegove trnjeve krone in žebelj, s katerim je bil pribit na križ, je samo naravno. Največja in najnovejša pridobitev med relikvijami so pa še le leta 1911, to je lansko leto »najdene« kosti in glava sv. Vlacva, ki nam jih je s posebnim ponosom pokazal cicerone iz vrst cerkvenikov, ne da bi mogel pri tem prikriti neke posebne vrste usmeva okrog svojih tolstih ust. Kakor želim, da bi se sokolska razstava prenesla v Ljubljano, ravno tako bi pa nasprotoval, da bi se »razstava« v

cerkveni zakladnici nad zakristijo v cerkvi sv. Vite preselila kdaj semkaj, ker za nas skromne Slovence za enkrat popolnoma zadostuje ona lurska voda, ki jo prodaja sloviti Luka Smolnikar.

S tem bi lahko končal. Vendar se mi pa zdi vredno in potrebno, da z ozirom na slovenski sokolski zlet leta 1913 tu javno pribijem, kako solidno so bile vzlic največjemu navalu cene v praških gostilnah ob priliki sokolskih slavnosti in kako tudi izvoščki niso pretiravali cen. Da vidite, kakšen naval je bil tedaj v Pragi, naj navedem samo dva vzgleda. Restavracija v »Reprezentančnem domu« se je za slavnostne dni preskrbela samo s 4000 gostmi in v znani plzenski restavraciji »Chodiš« je v nedeljo dne 30. junija obedovalo 3000 gostov. To so številke, ki govorre same za se.

Seveda pa ne smem prikriti tudi neke neprijetnosti, s katero so združeni vsi taki zleti. V mislih imam pisanje razglednic. Danes je že tako; če greš kam iz doma, ne vošči ti nihče več srečne poti, ampak vsakdo se poslovi od tebe z besedami: Pa mi pošli kakšno razglednico. Če takih želja ne upoštevam, je takoj najhujša zamera. Jaz sem imel pa v tem oziru še posebno smolo, ker sem nepremišljeno obljubil svojim štirim Buckom vsaki dan a po pet razglednic. Da ne bi imel doma strašne zamer, moral sem svojo obljubo izpolniti. V ti svoji zadregi si nisem mogel pomagati drugače, ne-

go da sem najel nekega vseučiliščnika, ki mi je proti dnevni odškodnini 10 K in ob popolni oskrbi pisal vsak dan po 25 razglednic na mojo Buce in moje štiri Bucke in še povrh po 20 na dan na razne moje prijatelje in znance. Odkrito vam povem, da je mladi moj prijatelj svojo plačo v denarju in v natori pošteno zaslužil, čeprav na razglednice ni nič drugega pisal nego: »Nebesko, neposipno. Vse drugo ustmeno. Sokolski »Na zdar!« ...

Globoko si je oddahnil gospod Bucek, ko je končal svoje pripovedovanje, za katero smo se mu prav navdušeno zahvalili. Le Zdravko Hitropis, ki je imel na gospoda Buceka piko radi prominulega pevskega društva »Ljubljanski Golovec«, ga je hotel malo včepniti in spraviti v zadrego s tem, da ga je vprašal, kakšne so Čehinje, če so kaj lepe in prijazne.

Gospod Bucek je pa takoj zapazil konjsko kopito v Hitropisovih vprašanjih in ker ga je imel že delj časa na sumu, da objavlja on v »Slovenskem Narodu« one njegove dogodovčine, katere je skrbno prikrival svoji ljubi Buci, mu je z izredno prisotnostjo svojega duha prijazno svetoval, da naj se kar odpravi v Prago in si jih tam sam ogleda. Ta modri nasvet je izzval pri nas bučno pritrdjevanje, pri Hitropisu pa celurno molččnost.

ključ, poštovničnički čeki in dr. Poštenemu vrnilu dobra nagrada. Odda ali pošlje naj se županstvu na Bledu.

Našla se je v nedeljo v Spodnji Šiški srebrna ženska ura z verižico. Lastnik naj se zgleda pri najditelji gđni. Malči Faigel, Nova ulica 194, Spodnja Šiška.

Kavarno »Merkur« na Sv. Jakoba trgu v Virantovi hiši je prevzel in popolnoma na novo opremil gosp. Jakob Vospernig. Več v inseratu.

Koncert dunajskega damskega elitnega orkestra je danes in vsak dan zvečer v kavarni »Central«, Sv. Petra nasip.

Narodna obramba.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Dobravo, Kamnogorico in Krovo priredi v nedeljo, dne 18. t. m. veliko vrtno veselico pri gosp. Ant. Pogačniku v Podnartu. Na sporedu je tudi igrokaz »V Ljubljano jo dajmo«. Začetek ob 3. popoldne. Ker je to prva podružnična veselica, je pričakovati, da se je udeležijo vse narodno čuteče občinstvo, da s tem prispeva k naši podružnici.

Društvena naznanila.

Za II. cvetlični dan imajo v ponedeljek ob pol 3. popoldne v Narodni čitalnici ljubljanski akademiki važen sestanek, da se uredi vse tozadavne predpriprave.

Koncert ljubljanske podružnice avstrijskega mornaričnega društva se vrši, kakor naznanjeno v nedeljo, 18. t. m. ob lepem vremenu na vrtu, ob slabem pa v veliki dvorani hotela Union. Pri koncertu svira godba c. in kr. 27. inf. polka in najbrže tudi orkester 3. bosanško-hercegovskega pešpolka. Za to veselico se pripravljajo šampanjski srečolov in se bodo prodajale srečke po 20 v.

Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince priredi v nedeljo, 18. avgusta t. l. veliko ljudsko veselico z javno tombolo na prostornem vrtu g. Jelčina (prej Traun) na Glincah pri kateri svira godba na lok. Ker so vse veselice, katere priredi gasilno društvo vedno dobro obiskane in sodeč po pripravah bodo to ena prvih, kar jih je društvo dosedaj priredilo ter vlada že sedaj splošno zanimanje za isto. Že tako krasen senčnat vrt bodo primerno ozaljšali, postavljeni bodo paviljoni, oder za tombolo itd., splošno bodo za mladino kakor tudi starejše posetnike najboljše preskrbljeno. Da bodo pa slavno občinstvo tudi gotovo zadovoljno, preskrbel je odbor za glavno tombolo krasna dobitka in sicer je prvi dobiček fino moško kolo, oziroma za dame na izbero tudi šivalni stroj, drugi dobiček pa je lepa kredenčna omara, tako da bodo glavni dobiček vstregel, naj istega zadene ženska ali moška oseba. Tombola prične se ob 4. popoldne ter je k isti kakor tudi k veselici vstop prost. Ker je čisti dobiček namenjen osnovni stavbi glavnici za novi prepotrebni gasilni dom, katerega namenava društvo čimprej mogečo postaviti in je isti obisto za posetnike z Glinca in Rožne doline v slučaju požara velike važnosti. Torej v nedeljo vsi na tombolo. Odbor.

Telovadno društvo Sokol v Štepanji vasi vabi še enkrat prijatelje Sokolstva v Ljubljani in okolici, kakor tudi vse napredno občinstvo sploh na svojo prvo javno telovadbo, združeno z veliko vrtno veselico, ki se vrši v nedeljo, dne 18. t. m. popoldne ob 3. na vrtu vsem Ljubljancem in okolici dobro znane gostilne br. Antona Novaka v Štepanji vasi. Po enoletnem obstanku se je društvo lepo razvilo in ima že danes jako izborne telovadske moči, o čemer se bo vsak lahko prepričal pri javni telovadbi. Telovadba bo obsegala proste vaje in vaje na orodju. Nastopil pa bo tudi naraščaj »Sokola L.« s prostimi vajami. Priprave za veselico so v rokah domačih gospodov in nekaterih odbornikov, katerih pridnost in spretnost nam je porok, da bo ta prireditev ena največjih, kar jih je dosedaj videla Štepanja vas. Na sporedu je šalijeva pošta, srečolov, streljanje na dobitke, petje, godba, ples in dr. Koncertne točke bo izvajala društvena godba iz Kašlja, za ples, ki se bo vršil na nalašč za to postavljenem plesišču na prostem, pa bo igrala Magistrova godba izpod Šmarne gore. Postavljenih bo več paviljonov: za slaščice, cvetke, kavarno itd. Zabave bo torej dovolj za vsakega! Za dobro jed in pijačo pa nam jamči ime gostilničarja br. Novaka, ki se bo za ta dan še posebno dobro preskrbel, da bo pač vsakega zadovoljil. Predno se torej odločite za kak izlet v nedeljo, spomnite se na Štepanjo vas in nas obiščite v kar največjem številu! Posebno še apeliramo na zavvedne Ljubljance, da nam s svojim obiskom pokažejo, da imamo pri njih

zaslombo in pomoč! Obisk vam vrnemo o prvi priliki, saj je znano, da Štepančev ne manjka na nobeni narodni prireditvi v Ljubljani! Torej na svidenje v nedeljo, 18. t. m. na prijaznem gričku br. Novaka v Štepanji vasi! Na zdar!

Pevsko društvo »Planina« priredi dne 1. septembra vrtno veselico s prav bogatim sporedom. P. n. društva v okolici vlnodno prosimo, naj bi se blagovolila na to ozirati. Domačine in okoličane pa že danes prav vlnodno vabimo, da v prav mnogobrojnem številu posetijo veselico našega mladega društva.

Sokol v Zagorju ob Savi priredi o priliki zleta Zagorskega okrožja v nedeljo, dne 1. septembra 1912 javno telovadbo združeno z ljudsko veselico. Spored: Sprejem gostov pri opoldanskim vlakih. Ob 2. popoldne nastop k skušnji za proste vaje. Ob 3. javna telovadba in sicer: 1. Ženske proste vaje. 2. Proste vaje članstva, ljubljanske za leto 1913. 3. Orodna telovadba z enkratno menjavo. Po telovadbi ljudska veselica: Srečolov, postrežba v raznih paviljonih, ples itd. Pri prireditvi svira sl. zagorska rudniška godba. Vstopnina 50 vin. za osebo. V slučaju slabega vremena vrši se prireditev v celem obsegu v prostornih dvorinah Sokolskega doma. Vabimo vsa bratska društva, kakor tudi vse narodno občinstvo na obilno udeležbo. Na zdar!

Prosveta.

Vpisovanje v dramatično šolo slovenskega gledališča v Ljubljani se vrši jutri v nedeljo od 10. do 12. ure popoldne in vse dni prihodnjega tedna od 6. do 8. ure zvečer v gledališki pisarni. Pouk je brezplačen. Kdaj se dramatična šola otvori, bode pravočasno objavljeno po listih.

Rnjževnost.

Kurzni atlas dunajske borze — z borzno kroniko. Založništvo Gleisner pri Gradcu. Cena 6 K. Prospekt gratis in franko. — To. 300 strani obsegajoče letno poročilo v formatu 17 x 22 cm prinaša kakor registrirni aparat kurzno gibanje enega leta od vseh akcij, srečk in bogato izbiri drugih vrednot po kartografskih črticah in zaznamuje pri vseh vrednostnih papirjih poleg važnih dat tudi one dogodke, ki zamorejo vplivati na kurzno gibanje. — Vse borzne interese, denarne zavode, bankirje, posetnike efektov in gospodarske politike se opozarja na to velepotrebno in praktično knjigo, ki jo bodo težko pogrešali.

Razgled po slovanskem svetu.

IV. jugosl. umetn. razstava v Beogradu. »Pripravljalni odbor za IV. jugosl. umetn. razstavo« v Ljubljani naznanja, da se je dne 23. julija t. l. zaključila razstava z vsestransko povoljnim moralnim in gmetnim uspehom. — Razstavo je posetilo nad 15.000 obiskovalcev; vstopnina je znašala 12.172 fr. — Razstava se je okroglo za 80.000 fr. umotvorov. Razven kralja in javnih korporacij kakor ministrstvo, vlada, narodna skupština, oficirska zadruga, mestna občina, banke in odbor občin belgrajske okolice, so v nepričakovano velikem številu za izdatne vsote nakupili tudi zasebni in vseh slojev prebivalstva. Osobito treba omeniti, da se je tudi priprsto ljudstvo zanimalo za razstavo, jo v obilnem številu posečalo in nakupilo lepo število umotvorov. Zaeno naznanja podpisani odbor, da se vsem udeležnikom ki so prodali kak umotvor, izkupnina takoj dopoljuje, čim prej, naše odbor vso izkupnino od belgrajskega centralnega odbora. Ta si je pridržal v pokritje razstavalnih stroškov od kupnine 10%, kakor je podp. odbor že svoječasno poročal. Ker pa je imel tudi slov. pripravlj. odbor večje in nepričakovane stroške z ekspedico, carino, kakor tudi z urejevanjem slovenskega oddelka pričetkom in koncem razstave, seči morajo slov. umetniki po samopomoči, da pokrijejo nastale stroške in zato se je dovolil pripravljali odbor pridržati 2 % od izkupnine ter izreka nado, da razstavalni soglašajo z njegovim ukrepom. Koncem opozarja odbor, da se priredi tekom meseca septembra t. l. slovenska umetniška razstava v umetn. paviljonu v Ljubljani ter javlja, da se v Ljubljani še ne razstavljeni umotvori do tedaj pridržijo in z dovoljenjem avtorja razstavijo. — Zaeno se pozivljajo vsi slovenski umetniki, da se v čim največjem številu prijavijo k udeležbi. Natančnejši podatki se objavijo v kratkem. — »Pripravljalni odbor za jug. umet. razstavo« v Ljubljani.

Izpred sodišča.

Karel Meglič pred sodiščem.

Včeraj se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem obravnavna proti bivšemu trgovcu v Ljubljani, sedaj prokuristu tvrdke Niklsbacher v Trstu, Karlu Megliču, ki je že tri tedne v preiskovalnem zaporu. Aretirali so ga v pisarni Niklsbacherjevi v Trstu na predlog ljubljanskega državnega pravništva zaradi begumnosti.

Senatu je predsedoval sodni svetnik Potrat, državno pravdnstvo je zastopal dr. Kaiser, obtoženca pa je zagovarjal nadsvetnik Kobler.

Obširna obtožnica očita Megliču sledeče: Meglič je prevzel, kot bivši uradnik tvrdke Lavrenčič & Domicelj, to trgovino v stanju zadolženosti, jo vodil naprej, in delal naprej dolgo. Imel je zelo pomankljivo knjigovodstvo, tako da se tek in stan njegove kupčije ne more zasledovati, in tudi se ne da soditi njegovo premoženje. Dalje so v knjigah tudi neresnični zabeleži, posebno med prejemki. Drugič je prodal Meglič v namen brezuspešiti izvršilno postopanje za I. Dalmatinski trgovačko društvo na Reki zarubljeni oves za 100 K. — Iztrgal je do odvetnika dr. Treota v Gorici pristojščo mu terjatev v znesku 400 K, prejel je najemnino za posostvo v Šiški v znesku 609 K 66 v, ter te zneske neupravičeno obdržal. Tretjič se očita Megliču, da je z namenom oškodoval »Glavno posojilnico«, odnosno zakonska Ano in Antona Škrlija z Viča, dal v eskompt »Glavni posojilnici« menico, glasečo se na 980 K, na kateri menici pa sta bila podpisana Ane in Antona Škerlj ponarejena. Na ta način je izvalil Meglič od »Glavne posojilnice« vsoto 980 kron. — Zakrivil je torej Meglič glasom obtožnice prestopke zoper varnost lastnine, dalje pregrešek po § 1. zak. z 25. maja 1883 in hudodelstvo goljufije v smislu §§ 197., 200. in 201. b) kaz. zak.

Na predsednikovo vprašanje zanika obtoženec krivdo. Glede prevzetja trgovine Lavrenčič & Domicelj trdi Meglič, da je on ni prevzel z dolgom, marveč da je bil za svojo osebo aktiven. Da je potem dolg naraščal tega on ni kriv, kakor tudi ne, da mu je dajala »Glavna posojilnica« tako obsežen kredit. Kar se tiče ponarejene bilance koncem I. 1909, se bilanca lahko vzame za ponarejeno ali pa ne, kakor si pač kdo razlaga vrednost zemljišč. Svoj svet ob Gradaščici je cenil Meglič na 250.000 K. Drž. pravdnik: Ali je ta svet parceliran? — Meglič: Ne! — Drž. pravdnik: Potem ne more biti toliko vreden. Glede knjigovodstva trdi Meglič, da je vpeljal dobro knjigovodstvo, ki je bilo vedno jasno in točno. — Zagovornik: Ali ste delali bilanco? — Meglič: Da, sem delal.

Predsednik: Kaj pa netočnosti v knjigah? Očita se Vam, da niste odpisali dubioznih terjatev, kakor do Maksa Lavrenčičeva, Janka Travnja in druge. — Meglič: V bilanci sem izpustil vse dubiozne terjatve. — Predsednik: Očita se Vam, da ste vzeli od I. 1905 pa do I. 1911 iz blagajne čez 91.000 K. Vporaba tega zneska iz knjig ni razvidna. Zakaj ste porabili ta znesek? — Meglič: Porabil sem ta znesek za rodbino, v tem znesku so zapodeni odgojevalni stroški za otroke, davki, potovalni stroški, inventar, konji in razno drugo, česar nisem vključeval.

Votant Boscheg: Ali je bil o tem obtoženec že vprašan? — Meglič: Ne, o tem še nisem bil vprašan. Nato je Meglič našteval nekatere nesreče, ki so zakriville njegove padec. Pred vsem je imel nesrečo v trgovini, češ, da je spekuliral tudi na budimpeštanski efektini borzi — toda imel je nesrečo. Veliko škodo mu je napravila baje tudi manipulacija z »Glavno«, ki je zavlačevala izplačevanje duplikatov, vsled česar je moral Meglič večkrat shranjevati cele vozove žita v raznih skladiščih, kar je precej drago. Pri tem je izgubil okroglo 30.000 K. Dalje je izgubil večje vsote pri raznih konkurzi, izgubil je tudi vse terjatve, ki mu jih je izročil Maks Lavrenčič in končno mu je nekdo še 2400 K ukradel.

Glede zarubljenega ovesa trdi Meglič, da takrat, ko je on oves prodal, oves ni bil več zarubljen, marveč se je on že preje poravnal. — Drž. pravdnik: Izvršba pa je ni bila ustavljena! Najemnino v Šiški pa je pobral, ker se je baje strankam reklo na sodišču: Kjer ste do sedaj plačevali, pa še sedaj plačajte. In on, oziroma njegova soproga je najemnino pobrala. — Predsednik: Koliko ste porabili na leto zase? — Meglič: Za svojo osebo sem porabil prav malo, toda veliko me je stala družina in studiranje otrok. —

Votant Boscheg: Zakaj je obtoženec v preiskovalnem zaporu? — Drž. pravdnik: Zaradi begumnosti.

Zagovornik poudarja, da je material proti Megliču silno pomankljiv in predlaga naj se obravnava v svrhu spolnitve materiala preloži.

V tem slučaju pa tudi predlaga, da se izpusti Megliča iz zapore. On ni begosumen in bi bil lahko že pred 2 leti pobegnil. — Drž. pravdnik se ne protivi preložitvi obravnave, pač pa vstraja pri tem, da ostane obtoženec v zaporu. — Meglič je pojasnil nato, da je bil v službi Niklsbacherja v Trstu in da ni nikdar zapustil mesta razun službeno. Tudi ni vedel, da ga iščejo, ker je še nedejlo prej dobil neko pošiljatev od radovljiskega sodišča. Šele, ko je bil opozorjen na razne novice v časopisih in je izvedel iz »Slovenca«, da ga iščejo, je takoj pisal deželnemu sodišču v Ljubljani, kje da je, in da je vedno na razpolago. Predsednik prebere dotično pismo.

Po več kot enournem posvetovanju je senat sklenil, da se obravnava preloži v svrhu sledečih ugotovitev Megličeve nesreče od I. 1906 do 1911, prevzem trgovine od Lavrenčiča brez pasiv, poraba 91.000 K od I. 1905 do 1911, nepravilnosti v detajlu v knjigah, v svrhu zaslišanja neke priče glede menic. Senat je tudi sklenil, da se obtoženec izpusti proti obljubi po § 191. na proste noge. Obravnava se bo nadaljevala po izvršenih poizvedbah.

Jeseniški župan, krojač in posestnik Anton Čebulj je stal že zopet pred sodiščem radi prestopka zoper varnost časti. Ta klerikalni velmož je dosegel s tem menda rekord, — kajti mož je bil obtožen zdaj radi svojega dolgega in hudobnega jezika že sedmič. Dne 13. avgusta je ta smešni možič zopet skakal pred kranjskogorsko sodnijo, ter tajil svoje besede na vse pretege. Pa kaj mu vse to pomaga, ko mož svoje besede, predno pride pred sodišče, preklicuje in svoje žalitve priznava pred svetom. Pred sodiščem pa kliče vse svetnike na pomoč in za priče, da ni nikdar nič hudega rekel in tudi nič preklical. V tem slučaju je kar na lepem obdolžil neko gospo, da je imela razmerje z nekim, ki se je obel sil in da ji bo že On — velemožni župan — radi tega na noge stopil. Čebulj namreč še vedno misli v svoji županski mogočnosti, da sme reči vse nezakazovano in brez dokazov, in se od sodišča in nešteti obsoj kar ne da poučiti, da še ni takih postav, po katerih bi smel župan zmerjati ljudi, kakor bi se mu zljubilo. Tega mnenja je bila tudi A. V., ki je vložila po svojem zastopniku dr. Oblaku tožbo. Kakor rečeno je Čebulj zopet tajil in to še celo potem, ko se je izkazalo, da se je celo neki berač, ki je slišal vpitje Čebuljevo na cesti, škandaliziral nad tem županom in dejal, da ni vedel, da je jeseniški župan tako malo »manirlih«. Zato pa bo župan Čebulj zopet plačal 100 K kazni za doberdelne namene, dr. Oblaku pa stroške. Pravijo, da je Čebulj za svoj jezik že toliko stroškov in glob plačal, da bi si kupil za ta denar že dvojce hiš.

Razne stvari.

* Žrtve viharja na Španskem. Iz Madrida poročajo: Pri viharju v Gaskonskem zalivu se je ponesrečilo 150 oseb.

* Napad na vojni transport. Iz Choi poročajo: Roparji so napadli vojni transport, ki je bil na potu iz Culie v Choi. Vojaiki, ki so spremljali transport, so roparje pognali v beg.

* Velika tatvina v Karlovih varih. »Bohemia« poroča iz Karlovih varov: Nekemu ruskemu letoviščarju je bil ukraden majhen kovčeg, v katerem je imel za 400.000 rubljev bančnih nakaznic in za 200.000 rubljev lišpa. O zločincih nimajo sledu.

* Nezgoda v morskem kopališču. Iz Borkuma poročajo: Pri reševanju nekega letoviščarja, ki je šel pri viharnem vremenu nekoliko predač v morje, sta utonila dva uslužbenca kopališke uprave. Tudi letoviščar je utonil.

* Zastrupljenje z metilnim alkoholom. Iz Neu-Strelitzia poročajo, da se je v zadnjih treh mesecih zastrupilo v Nemčiji z metilnim alkoholom šestdeset oseb. Od teh jih je ena tretjina umrla. Zdal pripravljajo zakonite odredbe proti vporabi metilnega alkohola za pripravljanje žganja.

* Stavke na Španskem. Iz Madrida poročajo: Španski delavci bodo začeli v ponedeljek stavkati. Tudi črkostavci hočejo v kratkem začeti s stavko. Kovinski delavci in trgovski nastavljenici bodo najbrže proklamirali generalno stavko. Kavarjniški natakari so začeli danes

stavkati. Delodajalci v zidarskem obrtu so odklonili razsodišče.

* Usodna posledica viharja. Ob kantabrijskem obrežju so odnesli valovi vsled silnega viharja nad sto ladij na odprto morje. Na vseh ladijah je bilo moštvo, na nekaterih tudi pasažirji. O nadaljni usodi teh parnikov še ni nič znanega. Ve se le, da se je potopil pri tej priliki do sedaj še neznan parnik, na katerem je bilo osem mož potak.

* Velik škandal v New Yorku. Iz New Yorka poročajo o velikem škandalu. Neka družba je kupila trulo onih šestih Italijanov in enega zamorca, ki so bili pred par dnevi v kaznili v Sing usmrčeni, ter jih razstavila proti vstopnini. Posebno Italijani so hodili v velikem številu gledat svoje tovariše. Sanitetna oblast je napravila temu škandalu konec ter dala pokopati trupla.

* Špionaže. V Breslavi je na Herderjevi cesti policija zasledila celo ogleduško gnezdo. Več oseb je policija aretirala. Policija je ukazala vsem, ki oddajajo stanovanja, naj skrbno pazijo na sumljive osebe. — V Galnayu na Irskem so aretirali nekega Belgijca z imenom Guttlet, ki je osumljen špionaže. Najel si je stanovanje, iz katerega je imel lep razgled čez pristanišče, vojašnico in arzenal.

* Železniška nesreča. Kakih tisoč korakov od postaje Oraszlama je skočil s tira brzovlak Budimešta-Temešvar. Nesrečo je povzročilo to, da se je zlomila med vožnjo os pri nekem vozu. Zadnji trije vozovi brzovlaka so razdelani, kolesa so se zarila popolnoma v zemljo. En potnik je bil na mestu ubit, več pa je težko in lahko ranjenih. Promet na tej progi bo za nekaj časa ustavljen, ker je proga od mesta nesreče pa skoro do postaje popolnoma razdejana.

* Roparji v Galiciji. Iz Krakova poročajo: Že delj časa izvršuje neka roparska tolpa v okolici Zatorja razna hudodelstva. V četrtek je dobilo orožništvo poročilo, da so se roparji skrili v nekem gozdu pri Laskovi. Večje število orožnikov in oboroženih kmetov je šlo v gozd, da zajame roparje. Ti so pa orožnike sprejeli s strelji. Začel se je pravcati boj. Ker je bilo orožništvo preslabo, so brzovlavi: v Krakov po vojaštvo. Več pehotnih stotnij je dobilo povelje, da obkoli imenovani gozd.

* Nezgoda tihotapcev na avtomobilu. Iz Stuttgarta poročajo: V četrtek je drvel neki avtomobil s tihotapci skozi vas Ellwangen ter zavozil v gručo igrajočih se otrok. Več otrok je bilo ranjenih. Stražniki so zasledovali avtomobil. V neki so sedni vasi so nastavili čez cesto velik voz, da preprečijo avtomobilu beg. Avtomobil je zavozil v voz ter se prevrnil. Tihotapci so pobegnili. Na avtomobilu, ki se je zelo poškodoval, so našli mnogo saharina. Tihotapci so baje s Češkega.

* Konflikt na avstrijsko-laški meji. »Gaz di Venetia« poroča iz Staroga, da se je vnel na avstrijsko-ogrski meji in sicer med dolinama potokov Agro in Leogra oster prepri za neki vrh Baifalen. Ta vrh, ki je v strategičnem oziru zelo važen, posebno pa za Avstrijce, si lastita laška in avstrijska obmejna vojaška straža. Dne 25. t. m. se sestane tam obmejna regulacijska komisija obeh držav, katero bo vodil na avstrijski strani general Salfa, da določi na licu mesta, čigav da je ta vrh, ali laški ali avstrijski.

* Požar v uredništvu. V uredništvu »Corriere di Livorno« v Livornu je izbruhnil ogenj, ki se je tako hitro razširil, da je pogorela kljub takojšnji pomoči cela štirinadstropna hiša. Ogenj je bil iz maščevanja podtaknjen. Pred kratkem že so našli neko jutro vrata v pisarno glavnega urednika polita s petrolejem, na tleh v sobi pa več ogorelih užigalic. Tudi vrata so bila že nekoliko osmojena. Kmalu nato so se vneli v isti sobi zastori, ki so bili tudi s petrolejem politi. Poleg listov in rokopisov je pogorela popolnoma tudi uredniška knjižnica, ki je bila precej bogata.

* Zakonska drama na morju. Na neki ladji Hamburg-Amerika proge, ki je pred kratkim priplula v New York, je bila navzlic najlepšemu vremenu precej viharna noč. Neki mladi zakonski mož je kar naenkrat pogrešil svojo soprogo v kabini, vsled česar jo je začel iskati. Kar naenkrat so pasažirji zaslišali velik ropot. Prihiteli so na krov, kjer so videli, kako se dva moška in neka mlada žena, vsi v nočnih srajcah, po tleh valjajo in pretepavajo. Kar naenkrat so pa vsi trije padli s krova v medkrov. Boj je trajal pol ure in še le moštvo se je posrečilo, spraviti bojujoče se narazen. Posledica tega je bila, da je mladi zakonski mož ostal sam v svoji kabini.

* Ponesrečeni turisti. Kakor smo že včeraj poročali, so se v švicarskih gorah ponesrečili 4 Angleži s svojimi vodniki. V tej družbi je bil profesor Johnes z vseučilišča v Cambridge, njegova soproga, profesor Weiner in dr. Preis z enim nem-

škimi in švicarskim vodnikom. Skušali so priti na vrh Petererja. Dr. Preis je šel sam s svojim vodnikom, drugi so bili drug na drugega privezani. Vodnik te družbe je kar naenkrat padel v globočino ter potegnil ostalo družbo za seboj. Vrv je obvisel v neki razpoki in ponesrečenci so viseli toliko časa med nebom in zemljo, dokler se vrv ni pretrgala. Nato so padli turisti v neki prepad. Dr. Preis je hitel pomoči iskati, vendar so bili turisti že mrtvi.

Konflikt z zamorci v Monakovem. Med zamorci, ki imajo na monakovski obrtni razstavi svojo posebno vas, je umrla 19letna žena poglavarja na jetiki. Ko so šli njeni sorodniki v bolnico, da bi jo umili, so našli glavo in truplo umrle žene že secirano. Truplo so namreč brez dovoljenja sorodnikov secirali. Zamorci so mislili, da je bila poglavarjeva žena umorjena in so se vrnili v svojo vas, kjer so napravili velik kraval. Vse pomirjevanje ni pomagalo nič. Prišlo je do ekscesov. Zamorci so zahtevali, naj jih peljejo pred župana, da se pritožijo, ker so v bolnici umorili ženo njihovega poglavarja. Končno so zahtevali, naj turški konzul na koran priše, da žena ni bila umorjena. Zda se vrše pogajanja med turškim generalnim konzulom in zamorci.

Jezuitje in bordeli. Ta primera je ušla pred nekaj dnevi višjemu »političnemu uradniku« v klerikalnem »Bayrisch. Kurier«. V članku pod naslovom »Uporaba zakonov« brani ministrskega predsednika barona Hertlinga, ki je vzlic zakoniti prepovedi dovolil jezuitom naselitev na Bavarskem. Centrumu očividno bolj kot zakonu vdani uradnik piše dobesedno: »V celi vrsti mest, tudi v takih s svobodomiselnostjo mestno upravo (torej v vseh s klerikalno mestno upravo?) so javne hiše, kjer se naslajajo ob nečistosti brez ugovora policije in državnega pravdnictva, dasi so v kazenskem zakoniku postavljene stroge kazni zoper rufijanstvo. Zakaj se gosoda v tem slučaju ne vznemirja nad očitno neuporabo veljavnega zakona?« (Mimogrede: Ko je socialno-demokratska stranka ponovno nastopila zoper bordele in »vinarne«, je pobožni centrum molčal kakor zid.) To primero o toleranci jezuitov in bordelov razprede klerikalni pisec do konca in primerja moralno vrednost jezuitskih konferenc z moralno vrednostjo — javnih hiš. Ali bodo jezuitje močno hvaležni svojemu prijatelju za to primero z bordelskimi lastniki?

Telefonska in brzojavna poročila.

Poljaki in evharistični kongres.

Dunaj, 17. avgusta. Dpisnik poljskega dnevnika »Słowo Polskie« je izvedel, da se bo udeležilo evharističnega kongresa 1600 Poljakov iz Galicije, Ruske Poljske in Poznanja. Vsi ti bodo nastopili kot ena narodna skupina pod poljsko narodno zastavo.

Cesar in dalmatinske železnice.

Jablonec, 17. avgusta. »Gablouzer Tagblatt« javlja, da je cesar poslal vojnemu ministru generalu Aufenbergu svojo pismo, v katerem ga poziva, da naj poskrbi, da se bo čim najprej zgradila dalmatinska železnica ter spojila z bosanskimi železniškimi progami.

Poroka zrakoplovca.

Dunaj, 17. avgusta. V nedeljo se poroči v Eisenbergu na Ogrskem nadporočnik pl. Blaschke, znani vojaški zrakoplovec, z gđno. Csakajev, katerima je cesar sam plačal potrebno kavcijo.

Rekord v letanju.

Dunajsko Novo mesto, 17. avgusta. Vojaški pilot Mandelli je včeraj dosegel svetovni rekord v hitrem letanju. S tremi pasažirji je v eni uri preletel 106 kilometrov.

Veliko poverjenje.

Lvov, 17. avgusta. V konsistoriju grško-katoliške cerkve v Livnu so prišli na sled velikemu poverjenju. Bajle manjka 600.000 kron.

Gospodarski polom v Bukovini.

Černovice, 17. avgusta. Tu je imelo sestanek 140 delegatov Reiff-eisnovih posojilnic. Sklenili so, da ne bodo iskali več pomoči od zunaj.

marveč da bodo skušali z lastnimi sredstvi sanirati pred polomom stoječe zadrage.

Cesarski komisar za Istro?

Budimpešta, 17. avgusta. Listu »Villat« javljajo iz Pulje, da bo imenovan za upravitelja v Istri poseben cesarski komisar, in sicer zaradi nerednosti v občinskih upravah v Pulji in po drugih v italijanskih rokah se nahajajočih mestih.

Iz Črne gore.

Cetinje, 17. avgusta. Črna gora na tihoma mobilizuje. Na cesti med Njegušem in Cetinjem je polno že v vojaško uniformo preoblečenih Črnogorcev, ki vodijo na uzdah meze. V nedeljo 11. t. m. je odšla artiljerija v Podgorico, od tam pa na mejo. Pred vojašnico na Cetinji kampirajo veliki voji vojaštva.

Praga, 17. avgusta. Cetinjski dopisnik »Venkova« je imel razgovor s črnogorskim pravosodnim ministrom Vukovićem, ki se je izrazil, da ni izključeno, da bi Črnogorci ne napadli turških pozicij, ne da bi preje Turčiji napovedali vojno.

Revolucija v Albaniji.

Skoplje, 17. avgusta. Isa beg Boljetinac in Idris sefer sta zavzela mesto. Katoliški Albanci so jih sprejeli z godbo. Kmalu po svojem prihodu je dal Isa beg Boljetinac povelje naj se odpro vse ječe. Oblasti se temu povelju niso upale upirati. Tako je dobilo svobodo 120 kazencev. Boljetinac je prišel v mesto na čelu vojske, ki je štela 2000 mož. Isa beg Boljetinac zahteva, da mora vlada nemudoma izpolniti vse albanske zahteve, sicer da bo udaril takoj na Solun. Število vseh v Skoplju se nahajajočih Albancev znaša 10.000. Del albanske vojske kampira na dvorišču pred katoliško cerkvijo. Prebivalstvo je prostovoljno prevzelo stroške za preživljanje albanske armade. Tako so se Srbi zavezali vsak dan plačati 150 turških lir, to je 3600 kron, Bolgari 100 turških lir, to je 2400 kron, Spanjoli 250 turških lir, to je 6000 kron, Grki pa 350 turških lir, to je 8400 kron.

Cetinje, 17. avgusta. V sosedni Maleziji in Albaniji je buknila na vseh koncih in krajih vstaja. Dvignila so se plemena Klimentov, Hotov, Kastratov, Škreljev, Gudov in Šaljanov. Borbe se vrše od Skadra na Bojani pa do Plava in Gusinja. Kastrati so navalili na Suho Mosketo, ki jo je branil bataljon nizamov. Kastrati so si izvojevali popolno zmago. Več ko polovico turških vojakov so ubili, ostale pa ujeli. Sami so imeli 15 mrtvih in ranjenih. Isti dan so Hoti napadli Malto in jo v prvem naskoku osvojili. Ujeli so 50 Turkov. Kasneje so tako Kastrati kakor Hoti vse ujetnike izpustili na svobodo. Grudi so najprej napadli in osvojili Pikalsko stražnico. Turki so se umaknili proti Divoši. Drugi dan so Grudi napadli Divošo, ki leži v neposredni bližini črnogorske meje. Po opetovanih naskokih so jo ob 10. dopoldne osvojili in jo takoj upepelili. Požar se je videl celo izpod Gorice. Nato so Grudi udarili na turške pozicije od Planinice do Dedića, ter jih razen ene vse osvojili. Na turški strani je padlo 41 vojakov.

Potovanje ruskih ministrov.

Petrograd, 17. avgusta. Ministrski predsednik Kokovcev bo koncem septembra potoval v Berlin, kjer bo imel konferenco z nemškimi državnimi kancelarjem Bethmann-Hollwegom. Minister zunanjih del Sazonov bo koncem tega meseca odpotoval v London, kjer bo imel važne politične razgovore z različnimi angleškimi državniki. Te konference bodo nekaj zaključek političnih dogovorov, ki jih je imel francoski ministrski predsednik Poincarre z ruskimi državniki v Petrogradu. Sazonov ostane v Londonu 10 dni.

Vojno stanje v Kronstadtu.

Petrograd, 17. avgusta. Vlada je proglasila v Kronstadtu vojno stanje in sicer zaradi nevarnega revolucionarnega gibanja, ki se je pričelo med vojno mornarico, kar izpčuje obravnavo proti revolucionarnim mornarjem na oklopnici »Ivan Zlatoust«. Razmere v Kronstadtu so se zdele vladi tako nevarne, da je vojno stanje v Kronstadtu proglasila še preje, preden je odpotoval francoski ministrski predsednik Poincarre.

Sestanek ruskega carja z avstrijskim cesarjem.

Pariz, 17. avgusta. »Echo de Paris« javlja, da se v kratkem sestane car Nikolaj z avstrijskim cesarjem Fran Josipom I. ali pa s prestolonaslednikom nadvojvodo Ferdinandom v nekem obmejnem mestu v Galiciji. Vest še ni potrjena.

Nova revolucija na Kitajskem?

London, 17. avgusta. Iz Pekinga javljajo, da je predsednik Juan-Sikaj dal ustreliti več generalov, ki so prišli iz Hankava v Peking. Bajle so bili zapleteni v zaroto proti republiki.

Gospodarstvo.

— **Semenj za ječmen.** Dne 22. avgusta 1912 bo v Miškovcu semenj za ječmen. Izpisek iz sejmskega poslovnega reda je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Srečke.** Včeraj so bile žrebane srečke avstrijskega zemljiškogred. zavoda (Bodenkreditlose), emisija iz l. 1880. Glavni dobiček v znesku 90.000 kron dobi serija 3653, št. 27, 4000 kron ser. 70, št. 24, po 2000 kron pa ser. 188, št. 52 in ser. 1259, št. 3.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali za:

Ciril-Metodovo družbo dr. Jos. Globevnik, odvetnik v Novem mestu 40 K, iz kazenske poravnave g. Franc Zupančiča iz Rakovnika proti Jožetu Dolenšek, gostilničarju v Gabrijelah namesto preklica v »Domoljubu«. Poldi Tomšič, učiteljica v Ribnici 11 K, z geslom na dvojni »ojsceti« Podbojevih, nabrali Štefi in Poldi in Marija Uršič v Medvodah 40 K, skupljenih za 5 knjig. Skupaj 91 kron.

Živeli nabiralci in darovalci.

Današnji list obsega 16 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 5 19

prijatelj moj,
Gre na vsako pot z menoj!
Ker se večkrat z njim krepčam,
Vedno zdrav želočc imam!

Najboljše krepčilo želodca!

Sladki in grenki.

Pazite na pristnost!

Posebno na kolodvorih!

Postavno varovano.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 17. avgusta 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912. . . za 50 kg 11:50
Pšenica za april 1913 . . . za 50 kg 11:85
RZ za oktober 1912 . . . za 50 kg 9:51
Oves za oktober 1912 . . . za 50 kg 9:91
Koruza za avgust 1912 . . . za 50 kg 9:49
Koruza za maj 1913 . . . za 50 kg 7:61

Meteorološko poročilo.

Vilina nad mejem 30-2		Srednji zračni tlak 30-76 mm			
avg.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
16.	2. pop. 9. zv.	738.6 739.2	21.6 15.7	sr. jvzh. sl. zah.	jasno
17.	7. zj.	740.5	11.5	brezvetr.	megla

Srednja včerašnja temperatura 16.6°, norm. 18.8° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Redka prilika! Redka prilika!

Dobro ohranjen kratek klavir

se po ceni proda na voglu Sv. Petra
cesta, vhod Radeckega cesta 2, I. nadst.

Zaradi bolezni se proda še skoro nov

pletilni stroj

najboljšega sistema, eventuelno tudi s poukom. Cena jako nizka. Poizve se pri:

Luciji Grad, D. M. Polje šte. 71,
vas Zgornji Kašelj pri Ljubljani.

Za prihodnje šolsko leto se išče

za 2 gospodični

stanovanje s hrano

v bližini liceja ali učiteljskega. Ponudbe pod »Stanovanje 374« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Službo

kot zastopnik trdke

išče mož

v najboljših letih, oženjen, brez otrok, vojaščine prost. Kavcija se lahko položi. Ponudbe pod »Zastopnik« upravi »Slov. Naroda«.

Sprejme se v večjo trgovino mešane

nega blaga dobro izvežban

trgovski sotrudnik

Vstop 20. septembra. — Kje pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Odda se tako

več sto metrov dela v rudniku na akord

v tej stroki popolnoma izvežbanemu rudarju oziroma podjetniku.

Več se goizve pri rudarskem uravnalstvu A. Spoljarič, Ljubljana, Kolodvorska ulica.

Išče se stanovanje

za septembrov eventuelno avgustov termin

obstoječe iz 2 večjih ali 3 manjših sob s pritlikinami. Če mogoče na vzhodni polovici mesta. — Ponudbe z navedbo natančnih podatkov je vpslati na upravništvo »Slov. Naroda« pod šifro: »R. u. 21« do 21. t. m.

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

2910

Zobotehnik

Franc Radovan

kliče pri odhodu iz Ljubljane na Saksonsko vsem prijateljem in znancem krepki

Nazdar! in Na svidenje!

Dva mizarska pomočnika

sprejme takoj proti dobri plači

Anton Mervar,

mizarski mojster, Trbovlje, Stafrsko.

Učenca

sprejme v svojo trgovino z mešanim blagom

: Valentin Šapajne v Jdriji.

!! 500 kron !!

Vam plačamako moj izkoreninjevalec »mazilo RIA« (Riasalbe) Vaših kurjih oces, bradavic, trde kože v treh dneh ne odstrani brez bolečin. Lonček z garancijskim listom 1 K. Kemény, Kašava I, Postfach 12 64 Ogrsko.

Nekarsulmov motor

skoro nov, model 1912, z dvojno pre-

stavo, prostim tekom, 2 HP, se ceno proda.

Več pove Mih. Kavčič v Kosezah, gostilna pri »Svedraču«.

Proda se nova vila

trdno zidana, z vrtom, na zdravem kraju, s 3 stanovanji, 10 minut od glavne pošte.

Cena nizka. Natančneje pove

P. Matelič, Skofja ulica 10.

Namizno grozdje

najfinejše vrste, za zdravilne namene in desert, sveže potrgano, zavoj s 5 kg K 3-50.

Čebelni med, zajamčeno naravno čist, najfinejša kakovost, pušica s 5 kg K 7-.

L. Altneu, Versecz 43, Ogrsko.

Trgovskega sotrudnika

in kontoristinjo

sprejme začetkom oktobra

Oton Homan v Radovljici.

Proda se hiša

z dobro vpeljeno trgovino,

prostori pripravljeni tudi za gostilno, z gospodarskim poslopjem in lepim vrtom. V hiši stanuje tudi več strank.

Cena 26.000 K. — Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

2640

2640

2640

2640

2640

2640

2640

2640

2640

2640

2640

2640

2640

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzroci pošiljne prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

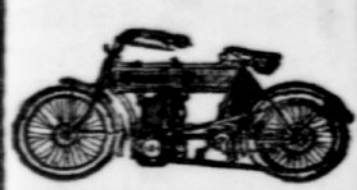
Pod zelo ugodnimi pogoji se sprejme
učenec

Več se izve pri g. Ivanu Vahiču
Čerkije pri Krškem. 2880

Tri čevljarske pomočnike
sprejme takoj v trajno delo
Anton Kremesec čevljar v Metliki.

Fran Sax, elektrotehnik
Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos
sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelovedne naprave
Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blage prve vrste, pre-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidni!

Ana Gorec

Ljubljana, samo Marije Terezije cesta št. 14 (pri „Novem svetu“).
Trgovina s kolesi in posameznimi deli.
Najboljše pneumatike. Izposojevanje koles.

Pozor gostilničarji in drugi!
Prodalo se bode dražbenim potom
= posestvo =

g. Josipa Boštjančiča

2931

dne 27. avgusta 1912 ob pol 10. uri dopoldne v Kolodvorski ul. 29 v Ljubljani,
obstoječe iz hiše, v kateri je dolgo dobrodoča gostilna, parcele za
stavbe pred justično palačo in več njiv ter travnikov. . .

Prvi zavod za uniforme, krznar in izdelovatelj čepic
A. Kassig, Ljubljana, Židovska ulica

prilaga svojo največjo zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za vo-
jake, uradnike, železničarje, orožnike, gasilce itd.; kakor: čepice, čake,
sablje, rokavice, pasove, egalizirunge itd. itd. — Izdelovanje vsakovrstnih
vojaških, gasilskih, društvenih, civilnih, železničarskih, orožniških čepic itd.
Cene nizke, postrežba točna. 2913 Cene nizke, postrežba točna.
Cenike za gasilske in orožniške uniformske predmete zastoj in pošta. prosto.

Zahvala in priporočilo!

Vsled novostavljenih, za mene nesprejemljivi-
vih pogojev, sem bil primoran pri Kolinski tovarni
(filijalka Ljubljana) službo opustiti.

Tem potom se iskreno zahvaljujem vsem
cenj. odjemalcem, za njih vsestransko blagohotno
naklonjenost, katero so mi povodom obiska in
sicer 9 let za „Prvo jugoslovansko tovarno kav-
nih primesi“ in čez 3 leta za „Kolinsko tovarno češko-
moravskih trgovcev“ izkazali.

Obenem vljudo javim, da sem prevzel za-
stopstvo tvrdke „Henrik Franck & Komp.“, tovarne
najfinejših kav-
nih primesi, ter se priporočam in
prosim vse cenjene odjemalce, da mi isto na-
klonjenost še nadalje ohranijo. 2929

Z veličastno hvaležnostjo vsem
cenj. odjemalcem hvaležni

Robert Walland.

Dr. Fran Šabec

zdravnik na Vrhniki

= ordinira v hiši Kmetске posojilnice. =

Stalni krajevni agenti
zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nast-
vijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih
srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod
„Merkur“, Brno, Hengasse 20.

Učenca
sprejme v trgovino mehanega blaga
Peter Durjava v Škocijanu.

Gospodinjo
ne pod 35 let staro sprejme samostojen
gospod na deželi. — Ponudbe z na-
vedbo zahtev na upravnishvo „Slov.
Naroda“ pod „Dobra gospodinja“. 2927

Kontorist
ali kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega je-
zika, s splošno trgovsko naobrazbo,
se sprejme takoj proti dobri plači.
Prednost imajo zmožni hrvaškega je-
zika. — Ponudbe na upravn. „Sl. N.“
pod „F. S. Zagreb“. 2921

Ceno češko posteljno perje
1 kg sivga očistnega 2 K.
boljše K 240, napolneno K
360, belo K 480, prima mehke
K 65, veleprima K 720. Naj-
boljše vrste snežno belo perje K 960. —
Izdelane postelje iz neprodiniga rdečega,
modrega, belega ali rme-
nega postelnega inleta. Prav dobro napol-
njeno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga,
116 cm široka K 10—, K 12—, K 15— in
K 18—, 2 metra dolga, 140 cm široka K
13—, K 15—, K 18—, K 21—. Zglavniki
80 cm dolg, 58 cm širok K 3—, K 350
in K 4—, 90 cm dolg, 70 cm širok K
450, K 550 in K 6—. Nepovojno se za-
menja ali denar nazaj. — Natančni ilus-
trirani cenik gratis in franko. 2915
Benedikt Sachsel, Lobes št. 35, pri Plzinju na Čechem.

Med bralce tega lista
razdelimo 3000 parov

izbornih, veleele-
gantnih čevljev iz
trpežnega usnja ka-
kor kažejo slike, ker
hočemo, da se spo-
zna našo firmo

Samo delo t. j. R 13-75
za tri pare čevljev se plača
čevlji stanejo drugje 42—.
Poslujemo vsakemu
po izbiri in na po-
polno zadovoljnost
3 pare moških ali
ženskih čevljev,
vsake številke.

Prememba dovoljena, radi tega nobenega rizika. Pošljite se
proti povzetju ali če se vplača denar naprej. Razposiljanje
po prvi kataložni ekspozitni hiši:

Franc Humann, Dunaj II. Aloisgasse št. 3/H 9.

Sele iz valga priporočila pričakujemo dobitek.

Prodaja.

Iz konkurzne mase Wilhelma
Lindauerja se prodaja takoj:

1. lokomobila s sesalnico.
2. Stroj za izdelovanje betona z
vsemi potrebščinami.
3. popolno dvigalo za opeko.
4. visoci oder.
5. bilo.

Les za stavbe, rezanje in postavljanje
odrov. Razno orodje za stavbo obrt kakor
tudi kakih 58 patentiranih vrtnih miz, ki se
dajo zložiti, patent Hauptmann von Klim-
bacher. 2919

Natančneje pri upravniku kon-
kurzne mase dr. Avgusta Schrablju
v Celju.

Baška

hrvatsko morsko kopališče

v južnem zelo prijaznem zalivu otoka Brač
v Istri, je otvoreno za zunanje goste do
sreda septembra. Ravhokar se je pričelo
zdravljenje z gozdom. 2928

Morje plitvo, da se morejo brez skrbi
kopati otroci, obrežje peščeno, pomešano z
sipo. Na razpolago ugodna in cenovno
nizka izborna, cenovno postrežbo in hrano. V
kraju župnija, zdravnik, pošta. Okolica zelo
prikladna za izlete. Redna parobrodna zveza
z Reko. Zahtevajte prospekte in pojasnila pri
tajniku kopališke uprave

Anto Tuden,
lastnik hotela „Zvezdica“.

Za nabavo vsakovrstne železnine se priporoča
veletrgov. z železnino Merkur

Peter Majdič :: Celje

Neobhodno potrebno za borzne interese, denarne zavode, bankirje,
Novel posestnike efektov in gospodarske politike! Novel

Kurzni atlas dunajske borze.
Vsebuje borzno kroniko

in 328 kartografskih kurzni tabel z vsemi podatki glede wed-
nostnih papirjev. — Obsega 300 strani; cena 6 K.

:: Dobiva se po „Kursatlas-Verlag“, Gleisdorf pri Gradcu. ::
Natančneje prospekte gratis in franko.

Naznanilo.

Dne 23. t. m., to je v petek ob pol deseti uri dopoldne bo v
notarski pisarni v Trzinu

prostovoljna javna dražba

hiše št. 176 in vrta v Trzinu

ki je last Mine Hladnik, posestnice v Pristavi št. 5. Izklicna cena je 14.000 K.
Dražbeni pogoji in drugi podatki se lahko pregledajo pri podpisnem
notarju.

V Trzinu, dne 16. avgusta 1912.

Matija Marinček,

c. kr. notar kot sodni poverjenik.

2918

Otvoritev nove vinske kleti!

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril novo urejeno

= vinsko klet =

na Starem trgu št. 1. zraven postaje elek. cestne žel. Pod Znančo.

Točil bom pristno dolensko in štajersko vino, kakor tudi
:: pivo v steklenicah in postregel z mrzlimi jedili. ::

Za mnogobrojni obisk se priporočam z odličnim spoštovanjem

Josip Aman.

2912

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za

dobavo mehkih desk in obročev

za leto 1913, event. 1913 in 1914,

na dan 9. kimovca 1912 konkurenčno razpravo.

Ponudbe za to dobavo morajo se najkasneje do 12 ure dopoldne ome-
njenega dne c. kr. tobačni tovarni vposlati.

Popolna vsebina razglaš, katere se tu uradno lahko vpogleda, nahaja
se v uradni »Laibacher Zeitung«.

2924

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1912.

Št. 560/pr.

2922

Razglas.

V zmislu § 24. dež. zakona z dne 5. novembra 1898 (dež. zak. št. 40)
se javno naznanja, da je

**imenik volilcev za dopolnilno deželno-
zborsko volitev dveh deželnih poslancev
za deželno stolno mesto Ljubljano,**

namesto bivših poslancev **Jožeta Reissnerja** in **Adolfa Ribnikarja**, ki se
ima vsled razpisa c. kr. deželnega predsedstva za Kranjsko z dne 18. julija
1912 št. 1869/pr. vršiti dne 24. septembra 1912, že sestavljen in da je

od ponedeljka, dne 19. avgusta

skozi osem dni v mestni posvetovalnici razgrnjen od 8.—12. dopoldne in
od 3.—6. popoldne vsakomur na vpogled ter da smejo od tega dne tekom
osem dni, tedaj do ponedeljka, dne 26. avgusta t. l. zoper ta imenik tisti, ki
imajo pravico voliti v tej volilni skupini, pri mestnem magistratu ustno ali
pismeno vlagati ugovore o tem, da so se v volilski imenik vpisale osebe, ki
nimajo pravice ali, da so se iz njega izpušile take osebe, ki imajo pravico
voliti.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 16. avgusta 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

✱ ✱ ✱
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.
✱ ✱ ✱

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

✱ ✱ ✱
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okraski itd.
✱ ✱ ✱

Od visoke c. kr. namestnije koncesijonirana
Komercijalna prometna posredovalnica „RAPID“
Posredovanje za nakup in prodajo posestev, zemljišč, hiš, vil, obrtnih in industrijskih podjetij. Posredovanje za kredit ter za menjavo posestev.
MARIBOR, Tegethofova cesta št. 11.
Brzjavni naslov: **„Rapid“ Maribor.** Telefon int. št. 170 a Naslov: Prometna posredovalnica „RAPID“ :: Maribor ob Dravi. ::
Imetnik: Oblastveno priznan in zaprišen civilni geometer **GUIDON GRUBITSCH.**

Zahvala in naznanilo.

Vsem svojim prijateljem in cenjenim gostom se povodom svoje pre-selitve za izkazano mi zaupanje najiskrenejše zahvaljujem z udano prošnjo, naj me tudi v novi, prenovljeni

kavarni „Vospersnik“

prej kavarni „Merkur“

Sv. Jakoba trg št. 2 (Virantova hiša)

zanaprej s svojim posetom počaščajo. — Za izborne pijače in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

:: Z najodličnejšim spoštovanjem ::

Jakob Vospersnik, dosedaj kavarnar v Židovski stoji št. 4.

Lepa družinska najemniška hiša

davka prosta, 6% čistega donosa, se ceno proda v Mariboru, imenovanem štajerski Meran. Vprašanja ustmeno ali pismeno na hišnega posestnika v Mariboru, Nagijeva cesta št. 19.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj
kavčkovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

Lasne kite

najfinije kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — lasulje, brade in druge potrebitine za maskiranje vse po zmernih cenah priporoča

Stefan Strmol,
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Frančo št. 1,
(sraven čevljarskega mostu).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K. Kupuje zmedene in rezane ženske lase po najvišjih cenah 1788

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatnina, srebrnina ter razne ure.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.

Edina zaloga ur z znakom

„TUP“

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
seženi sodni cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ceniki zastoj in poštnino prosti.

Uničevalec stenic Zing - Zing, 2056

oblastveno varovan, pomori takoj vse stene z zalego vred. Nestrupno, blagodišeče, razkužuje. Dobiva se v steklenicah po 60 vin, zraven spadajoča brizgalna 20 vin, v 1/2 in 1/4 litrskih steklenicah razmeroma ceneje

v glavni zalogi v Ljubljani pri

Antonu Kanc, drogerija.

Druga sredstva odločno odvrčate!
Poglavito zaloga: Dunaj, XVIII. Gutzgasse 27.

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priljubljeni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Edino slovensko narodno podjetje

HOTEL TRABESINGER

v Celovcu, Velikova cesta št. 5.

Podpisani voditeljci hotela Trabesinger se vljudo priporočata vsem velečenjenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu.

V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih gor. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa v sredah, prijetno slovensko družbo. — V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus.

Slovenski romarji in romarice, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni „Hotel Trabesinger“ v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditeljci hotela
Lojzika in Pepca Leon.

2403

Zaradi opustitve

raznih vrst perila in švicarskih vezenin posameznih prtov in spodnjih kril, se prodaja po zelo nizkih cenah.

Opreme za neveste

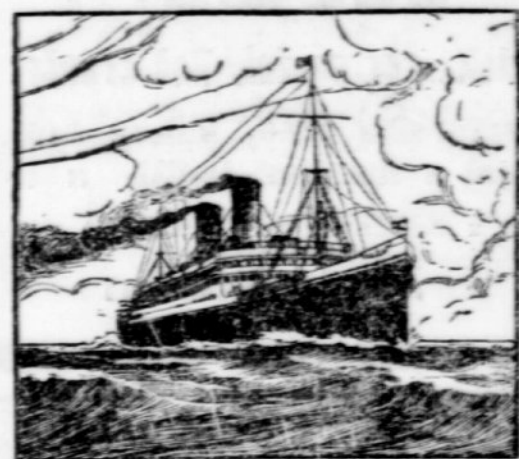
Platno, šifon in švicarske vezanine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, oprave za kavu, nogavice in žepni robci.

Glavna zaloga c. kr. priv. tovarnen platna

in vseh platnenih izdelkov **Norbert Langer & Söhne** znano najboljši izdelki, originalne tovarniške cene.

Opreme za novorojenčke.

Anton Šarc Ljubljana, Selen-
burgova ulica 5.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezžičnim brzjavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznано najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa. Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. Bencin in olje za vse vporabe. Izposojevalnica koles. Sola za vožnje z vsemi vozili. Interesentom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana.
Telefon št. 41.

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjizice 28. jun. 1912
K 75,210.101.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojni Marijin trg-Sv. Petra cesta (v bližini „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjizice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupevanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje denarnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Ustmena in pismena pojasnila in naročila o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Rastlinska izločila.

(Iz predavanja v »Organizaciji svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva.)
(Dalje.)

Ko smo govorili o terpeninu, smo ga karakterizovali kot balzam, to je naravna raztopina smole v kakem eteričnem olju.

Primeroma je torej, da po razpravljanju o eteričnih oljih tudi o smolah (resinah) izpregovorimo natančneje.

V splošnem so smole trdne, amorfne, v vodi neraztopljive rastlinske snovi, sestoeče iz ogljika, vodika in kisika. V tropičnem rastlinstvu so precej razširjene, pri nas pa jih nahajamo v koniferah (iglastem drevetju). V naravni obliki izločujejo rastline smolo v balzamskih raztopinah, umetno pa jo dobivamo z vrenjem ali kuhanjem rastlinske skorje in lesa sploh. V naravi so smole vedno mešanice z različnimi snovmi kakor ogljikaste smolne kisline in raznih eteričnih olj, kakor cimetovine benzoje-kislina, razne gumijeve vrste itd. Deloma so smole raztopljive v alkoholu, popolnoma pa v etru, kloroformu, benzolu in raznih eteričnih in tolsčobnih oljih. Smole gore s sajastim plamenom in izločajo pri suhi destilaciji razne gorljive pline, in kot stranski predmet smolno olje, zelo hlapljivo, po timijanu dišečo snov. K fosilnim smolam spada tudi jantar. Kakor sodijo, je nastal v oligocenski fazi starega tercijskega; torej ob početku kenozoicne formacije.

Tedaj je rastle iglasto drevje v veliki meri po takratni celini. Poleg raznih borovcev je bila tudi smreka (Picea Engleri). Velikanski gozdovi Skandinavije in Finske so tedaj producirali velike množine smole, ki je po rekah prišla do morja. Da se je to izločanje smole tedaj vršilo naravno, torej mehansko, je dokazano vsled raznih v smoli ohranjenih insektov, ki so se morali prilepiti na drevesno smolo in jih je ta počasi popolnoma zalila in konservirala do danes kot dragocen spomenik tedanje favne. Kako ogromno mnogo napočene smole je moralo biti ob bregovih severne Evrope, dokazuje dejstvo, da so že Feničani brodarili okrog sedanjega Jütlandije po jantaru in ti naravni zakladi še do danes niso izčrpani.

O postanku smole domnevajo, da nastane vsled desorganizacije stanišnih sten. Na ta način bi bila smola degeneracijski produkt celuloze. Po drugi teoriji pa je smola razkrojni produkt glikozidov in črsljevih kislin. Druga teorija pa jih izvaja od eteričnih olj, ki so si privzela kisik in oddala vodo.

Umetne raztopine smole v terpeninovem olju ali spiritu imenujemo pokost (Lack). Navadno zamenjujejo pokost s firnežem, ki nastane, če kuhamo laneno olje z manganom. Če primešamo firnežu še zdrobljene krede, dobimo kit, ki ga rabijo steklarji.

Navadno smolo dobivamo iz terpenina našega iglastega drevja. Pri destilaciji terpenina preostane poleg olja sirova smola, ki se pri nadaljnjem razgrevanju izčisti in tako dobimo kolofofonijsko; ki jo poznamo kot prozorno, rumenkasto, amorfno snov. Kolofofonijski pri razgrevanju postane mehka in se pri 100° C raztopi. Navadna smola kuhana z vodo daje belo smolo (weisses Pech).

Jantarju podobna snov je kopal (Gummi copal). V skupino kopalov spada več vrst smol deloma celo neznane provenijence. Vzhodnoafriški kopali se najdemo ob južno-vzhodnem afriškem obrežju v zemlji med 5° in 15° južne širine. Sedaj ob obrežju ne najdemo več onega drevja, iz katerega je iztekel kopal kot smola, ampak daleč od tod v notranjosti so zasledili dvoje vrst drevja Trachylobium mossambicense Klotzsch in Trachylobium Hornemannianum Hayne, ki izločata smolo. V trgovini dobivamo očičen, prozoren, rjavkast ali rumenkast kopal bradavičaste površine. V novejšem času so tudi na zahodni afriški obali (Angola, Benguela) velike zaloge kopala; tako, da lahko sedaj razločujemo: kopal iz Sierra Leone, iz Gabuna, iz Loango in Angole, ki se razlikuje po trdoti in gostoti.

Nove vrste kopala so zasledili tudi na Novi Zelandiji (iz drevesa Dammara australis Don.), na Novi Kaledoniji (iz drevesa Dammara ovata Moore), na Manili (iz drevesa Vateria indica L.) in v Južni Ameriki (iz različnih Trachilobij in Himenej). Vrednost kopalov je odvisna od njihove trdote. Najtrši je samsbarski (vzhodnoafriški) kopal, ki dosega trdoto modre galice in kamene soli. Mehkejši so Benguelski, Kauri (avstralski) in sandron (manilski) kopali. Tope se pri 180–340° C. Tudi tukaj je vzhodnoafriški kopal najtežje topljiv. Kopalov prah na zraku

izgubi ogljik in je raztopljiv v alkoholu, etru in terpeninovem olju. Glavno vlogo igra kopal kot pokost, kjer se odlikuje tako prevlaka s kopalovim pokostom po svoji trdoti.

Mastiks (Gummi Mastix) je svetlorumena smola nekega drevesa na otoku Chios. Rabi se za pokoste in za kit pri steklenih in porcelanastih stvareh. Mastiksu podoben je sandarak (Gummi Sandarac).

Damarska smola (Gummi Dammar) se dobiva na Sundskih otokih v kepasti in kapničasti obliki. Ta smola je bledorumen ali celo brezbarvna in prozorna. V terpeninovem olju raztopljena daje damarski pokost, ki se rabi pri slikanju.

Na vejah neke indijske smokve (Fikus elastica) živi samica pokostne uši, ki z ubadanjem v drevesne veje provzroči, da teče iz njih neka rdečerjava smola. Iz te dobimo s kuhanjem barvilo »Lacdye« (izg.: lak-daj) in čisto smolo, ki se strjena imenuje šelak (Schellack). Navadni šelak je rjav ali rdečkast, s klorom ga pa lahko pobelimo in tako dobimo beli šelak, ki je raztopljiv v spiritu. Tako raztopina je mizarska politura. Šelak raztopljen v boraksovi vodi daje »vodeni pokost«, s katerim napravljajo klobučevino trdo (Halbzylinder). Končno se rabi šelak tudi pri fabricaciji pečatnega voska.

Indska z majska kri (Gummi sanguinis draconis) je rdečkastorjava smola iz jagod neke trstaste palme (Calamus Kotung) na otoku Borneo. Ta smola daje znano rdečilo »Drachenblut«.

Benzoe (Gummi benzoe) je blagodišeča smola, ki teče iz narezane debla drevesa Styrax Benzoin Dryand. na otokih Sumatra, Java, v Kočini in v Siamu. Benzoe daje raztopljena v alkoholu znano tinkturo »Tinctura Benzoe«, ki vpliva antiseptično. Benzoe rabijo največ pri kozmetiki kot parfeme, pomade in dišeče vode (Venerino mleko).

Za pomade in v medicini rabijo tudi dišeče balzame, kakor rjavi perubalzam in tolubalzam iz Južne Amerike.

Druge gumaste smole so gumigut, ki daje znano rumeno barvo, asant, ki služi v Perziji kot začimba in mira (obibanum) iz Arabije, ki se rabi kot kadilo zlasti pri verskih ceremonijah.

»Gummi« imenujemo v vodi raztopljiva rastlinska izločila, katerih raztopine so zelo lepljive. Gummi je brezogljencasta, s staničevjem isomerna rastlinska snov, ki tvori v rastlini intercelularno substanco in včasih iz rastlin bolezensko izstopa (gummosis). Gummi se ali v vodi raztopi ali pa se vsled imbibacije napne. Glavne sestavine gumija so arabska in metarabinska kislina, bessorin, dekstrin, sladkor itd. Po njihovi sestavi delimo gumije v kisle apnenske ali alkalske soli arabske kisline n. pr.: gummi arabicum, vzhodnoindijski ali feroniagumi, acajono gummi (ti so v vodi raztopljivi) ali v kisle apnenske ali alkalske soli metarabinske kisline, ki se v vodi izpremeje v gumasto galestro. Te so: črešnjev, češpljev, marelični in mandljevi gummi, tragant, kuterabassora-, kokos- in chagualgumi. (Dalje prihodnjé.)

Slovinci in Slovenke!
Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za preživetje peg ter za pridobitev in ohranitev ne-ne, mehke polti ni boljše mila nego svetovnoznano **liljsko mlečno milo s konjickom**, znamka konjček trdke Bergmann & Co., Dečn n. L. Komad po 80 vinarjev se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in vseh enakih trgovinah. — Istotako se Bergmanova liljska krema »Manes« čudovito obnaša za pridobitev nežnih, mehkih damskih rok. V puščah po 70 vin. se dobiva povsod. :

življenjski umetnik.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

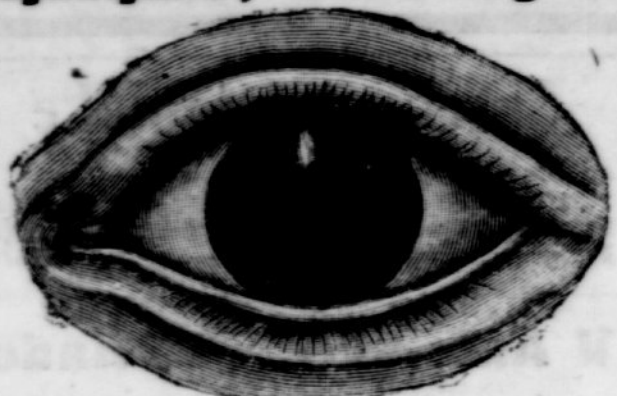
preje F. Niti

Pred Skofijo štev. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno konce sion. optik in strokovnjak priporoča svo **optični zavod**

kakor vsakovrstna očala in ščipalnice, toplomere, zrakovmere, hygrometre, daljnogledne vse vrste, kakor »Zeiss, Busch, Goerz« itd., ter vse v to široko spada-joče predmete. Vsa popravila izvršujemo točno in solidno v svoji z električnim obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Ustanovljeno 1945.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

* JOS. REICH *

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

***

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svoje bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetnični ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.

Cenovnik zastonj in poštne prosto.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K 3-40. Ilustrovan cenovnik z zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprt 30 h). — L. Stinger, higienska manufaktura, Dunaj L. Wiesingerstr. 8 F.

Proda se posestvo

obstoječe iz 2 hiš, gostilne, prodajalne, hleva, kozolca, sadnega vrta, hoste, travnikov in njiv. — Natančneje pove g. Bric v Gradiških Lazah pri Litiji.

Svetovnoznano 2893

tkano perilo

kr. saksonskih in kr. romunskih dobaviteljev
Mey & Edlich, Leipzig-Plagwitz,
je najelegantnejše, najbolj praktično in najceneje perilo za gospode, dame in otroke, ki se na pogled ne razlikuje prav nič od platnenega perila. Kos stane samo par vinarjev. Izgane se vsem neprilicam, ki so v zvezi s pranjem in likanjem. Po obrabi se vrže lahko proč! Vedno novo, brezhibno, izborni sedeče perilo, ki se obnese tudi pri močni napažnosti. Ne more se pogrešati pri nobenem stanu, posebno pa na potovanju. Dobiva se v Ljubljani pri:
B. Göttsche, Stari trg in P. Magdica.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4,

I nadstropje, levo.

(Poprej Poljanska cesta).

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

== Priporoča in nameča le boljše ==

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobe izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hira postrežba zagotovljena. 2894

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znanaka za odgovor.

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Sivalni stroji od 70 K naprej;

pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, poduk brezplačen, trajno delo zagotovljeno; ker se ne poslužujem agentur so cene veliko nižje. — Stare nogavice se ceno podpletujejo. 232

== Podpirajte domačo industrijo. ==

M. DRENIK

Ljubljana

KONGRESNI TRG ST. 7

priporoča

ŽENSKA ROČNA DELA

in pripadajoči material v največji izbiri. — Predtiskarija, Tamburiranje, Pliisanje itd.

== Popolna zaloga ==

TELOVADSKIH OBLEK

Narodila se izvršujejo točno.

Učenec

se sprejme v trgovino 2885

A. Gerjol Vodmat pri Ljubljani.

Iščem spretnega 2868

urarskega pomočnika

pod dobrimi pogoji. Vstopiti mora takoj.

Vjekoslav Sinič, urar in zlatar, Matulje, Istra.

Sprejmejo se učenke

na stanovanje in dobro hrano

pod strogim nadzorstvom. 2890

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

50 kron tedenskega zaslužka

imajo lahko oni, ki znajo nekoliko nemško

pisati **za prodajo nove stvari,**

katero potrebuje bogat ali reven. Prodaja

se lahko kot postranski posel. Vprašanja na

Karol Ptičar, Neupest, Mező Nr. 2. Ogrsko. 2881

Več dijakov

iz boljše hiše, 2822

sprejme na hrano in stanovanje

rodbina brez otrok v Krškem.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Proda se hiša

z vrtom, hlevom za 3 živine, šupo za

vozove in eno za tesarsko obrt. ::

Da se tudi v najem kakemu tesar. obrtniku.

Več se izve: **Dolenjska cesta 48,**

blizu dolenskega kolodvora. 2811

Paznik

z 12 — 15 rudarji za rudokopna dela

z visokimi akordnimi zaslužki

se išče za Oderfurt Moravska Ostrava.

Ponudbe do 1. septembra na naslov:

Artelt poslovodja firme Stephan

Fröhlich u. Klüpfel v Oderfurtu

Zuberstrasse 785. 2908

Kavarna

v Crnomlju se odda,

z vso opravo in stanovanjem pod ugod-

nimi pogoji v najem. — Natančnejše

podatke daje 2878

Anton Zurec v Crnomlju.

Poštena, spretna 2907

prodajalka

izurjena špecerijske in mešane stroke,

želi premeniti službo.

Najraje kje na deželi, v večjem kraju.

Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod

»Poštenost« upravi »Slov. Naroda«.

Proda se takoj hiša

s staro trgovino

vse v lepem, dobrem stanju v velikem trgu

na spodnjem Stajerskem. Prodajalna je ena

najstarejših v trgu in na zelo lepem promet-

nem kraju. Cena nizka ali pa se tudi odda

v najem. — Vpraša se na upravništvo

»Slovenskega Naroda« pod L. R. 2800

Svinčniki

sloviti budejeviški izdelek tucat 40 h.

Cena na drobno okoli 80—96 h. —

Trgovci zaslužijo 50 %. Vzorec: 30 tu-

catov sortiranih, cedrov les, šestero-

ogelnat, tudi anilinov svinčniki 12 K

po povzetju. 2326

Adolf Weber, Budejevica štev. 144, Češko.

Proda se posestvo

v Šmarju pri Sevnici ob Savi na Stajerskem.

Proda se z opeko krita hiša s 4 sobami,

gospodarskim poslopjem in vrtom. Pri hiši,

ki leži ob glavni cesti in v bližini tovarne,

se izvršuje tudi gostilniška obrt.

5 minut oddaljena od kolodvora. Cena 5200

kron. — Ponudbe na naplov: 2870

Franc Stenenski, posestnik v Šmarju pri Sevnici 21.

Orožje vseh vrst

razpošiljam na deset dni na poskušajo in ogled. Enocne lancastrce od 20 K naprej, dvoecne od 30 K naprej, Hammerloss od 70 K naprej, Floberti od 8 K naprej, samokres od 5 K naprej, Flobertrevolver od 2 K naprej. — Hustr. cenovnik gratis in franko. Fran Dušek, tvornica orožja, Opocno štev. 2145 na stat. dr. Češko. 2492

Prva Primorska Parna Pecara D. D. na Reki išče za Kranjsko in Stajersko dobro uvedenega

potnika

z provizijko in eventualno povrnitev potnih stroškov. — Ponudbe z navedbo zahtev in dosedanjega službovanja na zgornjo trdko. 2891

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, Pod trančo 1
priporoča svojo bogato zalogo naočnikov, očalnikov, daljnogledov in vse v to stroko spadajoče predmete. ::

Na obroke!

Iz velikanke tvoriske zaloge dobavljam po vsem Avstro-Ogrskem takoj za K 14— prve vrste pristno srebrno remontoarno oro s tremi srebrnimi pokrovi, najfineje graviranimi. In 14 karatno zlato oklepno veržico najmodernejše oblike, 60 gramov težko za K 140— po mojih najugodnejših pogojih samo K 4— mesečno. Dobavlja se takoj na vse strani po povzetju prvega zneska K 14— Trgovina z zlatinjo R. LECHNER, Břeclava (Lundenburg) št. 299.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah
Dr. A. Rixa odstranjevalec kocin.
Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Raz-2395 pošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Gramofon za gostilničarje z magnetnim vmetom, popolnoma sam delujoč, začne in jenja sam — K 80— Enoletno pismono jamstvo. Pišite po cenik. Igle K 1-50 za 1000 Velika zaloga gramofonskih plošč. Pazite natančno na naslov. ::

Gramofoni — avtomati

iz prve roke se dobe le v
:: ateljeju za gramofone ::
A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ulica št. 5.
Velika tvorniška zaloga.

Dobiva se pristen:

Nič več izpadanja las!
Nič več prhljaja!
Lasni-Petrolin

učinkovito, zanesljivo proti izpadanju las in prhljaju, pospešuje rast las in hrani jih je napeljen za splošno negovanje las. Obilavno-proizvoden in od zdravnikov priporočen. Na tisoče priporočil od zdravnikov in ljubiteljev. Sestavljena K 3— in K 1-50. Pristna samo s firmo P. Schmidbauerja nasl. Salzburg. La smo olje Petrolin za turke lase K 1— Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah vseh dežel.

P. Schmidbauerja nasl.
kem. laboratorij, Salzburg, Bahnhofstrasse št. 29.

Ni več beganja kadilcev cigaret „Ottoman“

ker so s sodbo upravnega sodišča na Dunaju od 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ... Rezervni fond K 53,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.603-61. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa posojila daje: čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obecnokoristne namene.

Deklica

v štirinajstem letu starosti, dovršila je šesti razred javne šole, sposobna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. 2892

želi vstopiti kot učenka v kako trgovino ali kaj primerne. — Ponudbe pod „Deklica“ na upravništvo „Sl. Naroda“.

V najem se odda s 1. oktobrom t. l.

prostor za trgovino

s pripadajočim skladiščem na zelo prostornem kraju ob državni cesti ::
v Idriji. 2900

Eventuelno se dobi ondi tudi stanovanje. — Natančnejša pojasnila daje Franc Didič, hotelir v Idriji.

Spretni zastopniki

za provizijsko prodajanje šivalnih strojev na zmrna delna odplačila sprejme J. Klimesch, veletrgovina s šivalnimi stroji, Praga, Smichov 595. 2570

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Saxonia iz Trsta, dne 20. avgusta 1912.
Lusitania, dne 17. avgusta, 7. septembra, 28. septembra, 26. oktobra 1912.
Ivernia iz Trsta, dne 10. septembra 1912.

iz Liverpoola:

Najhitrejši in najlepši parnik sveta, Lusitania, dne 17. avgusta, 7. septembra, 28. septembra, 26. oktobra 1912.

Mauretania, dne 31. avgusta, 21. septembra, 12. oktobra 1912.
Pojasnila in vozne liste pri Andr. Odliasek v Ljubljani, Slomškova ulica št. 23 poleg cerkve Srca Jezusovega.

Krepkega dečka

pridnega in zanesljivega, ki bi polnil vrče za mleko, 2851

sprejme Centralna mlekarja v Skofji Loki. Istotam se sprejme

ženska ::

ki bi oskrbovala ca. 100 prašičev. Plača po dogovoru.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro vibršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

Braselj in Buenos Aires 3 grand prix.

R. WOLF

Devon-Buckau.
Podružnica:
Dunaj III, Am Neumarkt 21.

Patentne vročeparne lokomobile

s precizijskim krmilom brez ventila.
Originalni Wolfsovi gradbeni načini 10-8000 PS.
Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti za industrijo in poljedelstvo.

V celem izdelanih nad 750.000 PS.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

v Ljubljani :: v lastni hiši :: Prešernova ulica št. 3
Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911, 614-5 milijonov kron

Stanje hranilnih vlog:
nad 42 milijonov kron

Rezervni zaklad:
nad 1,300.000 kron

Sprejema vloge vseh delavnikov. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. Obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina Ljubljanska z vse davčne močjo. Poslovanje nakazuje c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložnega denarja. Poseja na zemljišča in poslopja proti 5 % obrestim in najmanj 1/2 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljano lično

domače hranilnike.

Poseja tudi na menice in vrednostne papirje.

Mladega 2888

trgovskega pomočnika

izučenega v trgovini z mešanim blagom, sprejme takoj

Lovro Petovar, Ivanjkovci, Štajersko.

10-15 spretnih tesarjev

2902

dobi dober zaslužek in trajno delo.

Ponudbe na „Hellingbauten Danubius Szakasz B Reka“.

Trgovski lokal

prostoren, z večjimi izloženimi okni išče ali takoj prevzame

dunajska tvorniška firma za ustanovitev trgovine na drobno. — Najboljša lega za nadrobno prodajo: Glavni trg ali Stritarjeva ulica. — Pismene ponudbe z navedbo cene in event skico pod „Vorwärts 5000“ na Dunaj, Postamt 88.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Metka Dobovišek

v Radovljici št. 30

2904 se priporoča kot izdelovateljica na pletilni stroj.

Izdeluje površne in spodnje jopice, moderke, telovnike, čepice, nogavice, nove in stare se ceno podpletujejo.

Odda se takoj ali za novembrov termin prodajalna za vsako obrt.

Istotam se odda 2834

stanovanje z 2 sobama

in pritliklinami za novembrov termin. Poizve se na Tržaški cesti št. 13.

Naprodaj je krasno pohištvo

obstoječe iz:

2 mize, 1 šivalne mize, 1 predalnika za obleko s 5. predali, 1 kredence pisalne omare 3 omar za obleko, 1 ponožne omare, 1 železne blagajne, 1 nastavka (Aufsatz) harmonija z 8. spremeni, 1 naslonjača na verige, 1 zofa, 1 kuhinjske omare, 1 klečalnika, 1 umivalnika, 7 velikih prostoračnih oljnatih podob, cele garniture Brookhaus-Leksikona, mnogih knjig duhovniškega in posvetnega stanu. — Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 2850

Prebolska predilnica.

Pod Prebolskim gradom ob potoku Boljski stoji predilna tovarna. Ustanovljena je bila leta 1839. in je že od svojega začetka bila samostojna in ni imela z gradom nobenega stika in nobene zveze. Lastniki tovarne so bili sami zase in ne tudi lastniki grada. — Marsikateri tujec, ki se je vozil ali hodil mimo tovarne in graščine, si je že mislil, da ti dve veliki posesti skupaj spadata in da je že oboje posestvi le en gospodar in vsak je imel graščaka za istega. Toda temu ni tako.

Nadvojvoda Janez, ki si je izbral Štajersko za svojo ljubo domovino in prebival na Gornjem Štajerskem v gradu Merana ter za gospodarski napredek dežele toliko skrbel, je tudi prvi začel za obrtništvo in industrijo po Štajerskem delati ter tudi v Savinjski dolini, v sredini te lepe okolice pri St. Pavlu pod gradom Preboldom snovati temelj predilni tovarni.

Bilo je leta 1839., ko je prišel v St. Pavel in pod gradom Preboldom položil osebno temeljni kamen za prvo začetno tovarno, ki je bila pet nadstropij visoka in se daleč po Savinjski dolini ozirala. Leta 1866., dne 6. februarja, pa je po nesrečnem slučaju visoko poslopje pogorelo. Ogenj je trajal na tleh tleč skoro celi teden. Ničesar ni bilo mogoče rešiti. Štirje delavci so hoteli nekaj v podnožju rešiti in so ravno nekaj blaga hoteli ven na prosto zanesti, ko se je v zgornjem delu vse požgano železno tovarniško orodje sesulo na kup, strop prodrl in revne delavce popolnoma zasulo. Bili so ti delavci sami domačini, nekateri celo družinski očetje. Ko je pogorišče popolnoma ugasnilo, se je začelo zasuto razkopavati in od štirih oseb, ki so zgorele, je ostalo od kostnjakov samo za en klobuk ostankov. Našel se je tudi okov od neke sežgane pipe kot dokaz znane osebe, ki je hotela reševati, pa je bila podsuta in se je ponešrečila.

Še peta oseba se je strašansko ponesrečila. Lep, vrl, kakih 18 let star fant, Govedičev iz St. Lovrenca, se je hotel ponašati in tudi nekaj rešiti, pa je le na pol ušel, da je z gornjim telesom moled pri oknu in pomoci prošil, trebih in noge pa so bile z žarečim železom podsute. Starši tega fanta so zelo jokali za njim.

Veliko tujih delavcev je šlo v črge kraje s trebuhom za kruhom. V domači občini je nastalo veliko pomanjkanje denarja, ker ni bilo za službo, kajti s tovarno je takorekoč cela občina pogorela. Tri leta je stalo prazno pogorišče in že se je mislilo, da ostane tako menda za vedno. Toda leta 1869. so se dotični faktorji združili in začeli staviti nov glavni del sedanega tovarniškega poslopja, ki je polovico širje od prvotnega pa polovico nižje od prejšnjega in ima dve dvorani v podstrešju, a zraven pa je še v vremen postranski del, ki ima v spodnjem traktu čisto novo parnico na kakih 1000 konjskih sil urejeno. A zraven je še turbina s 50 konjskimi silami.

Prvi lastnik tovarne je bil menda veliki trgovec A. G. Uvlich. Od leta 1851.—1857. je bil lastnik neko laško društvo pod imenom: Societa Commerciale della Filatura et Tessitura; potem od leta 1857.—1861. Angelo Gianichesi; od leta 1861.—1875. Aveta & Schwarz; od l. 1875.—1877. konkurzna masa. Od te dobe 1877. pa do dne 25. februarja 1912 pa Rafael Chardaci — Stocker in Hoffmann, s kojima dnevoma je nastopila nova firma Ritter iz Gorice in Bruner iz Trsta, ki sta denarni zavod »Bodenkreditanstalt« na Dunaju za to podjetje pridobila. Mladi Hans Stocker, ki je bil poprej lastnik v družbi s Hoffmanom v Trstu, pa je dne 1. marca 1912. na pljučnici umrl. Bil je dober človek, blagega srca in v občini jako priljubljen.

Za kratek čas.

Katehet: Kaj se zgodi s človekom, ki nikoli ne misli na dušo, ampak vedno samo na telo?

Učenec: Zredi se!

— Kako pa kaj s tvojim mozem?

— Slabo, slabo — tako je že onemogel, da se nič več ne brani, če ga poljubim.

V krčmi so sedeli vaški imenitniki in so se razgovarjali o čudovitih lastnostih novega dakelina, ki ga je bil prvi občinski svetovalec za drag denar kupil.

Učitelj: Povem vam, gospodje — spoznal sem že mnogo psov in lahko rečem, da je marsikak pes bolj pameten, kakor njegov gospodar.

Fajmošter Jaka: Ja, to je pa res — jaz sem že sam imel takega psa.

Redar: Ali se je vrnil tisti pes, ki je vašemu gospodu ušel?

Služkinja: Da, pes se je snoči vrnil, a danes so pa gospa ušli.

Gozdar: Prosim gospod profesor — ali je res, da ste namesto zajca ustrelili kravo?

Profesor: Bedarija — kaj ne vidite, da je moja lovska torba prazna?

— Moj oče so tako bogati, da imajo konje in kočijo.

— Moj oče so tako bogati, da imajo avtomobil.

Moj oče so pa tako bogati, da lahko peš hodijo, pa vendar pravi vsak, da imajo pol mesta v žepu.

Kuharica: Gospod — vse kar je prav — ali kakor gospa z menoj delajo, to je že od sile.

Gospodar: Ali, ljuba duša, nikar se ne pritožuje. Vi dobivate vsaj mesečno 24 K — a z menoj ravna moja žena ravno tako grdo, pa nimam nič od tega.

V kopališču. Gospodična Ema gre v zapeljivem plavalnem kostumu kraj svoje obširne mamice iz kabine proti vodi. Vse jo občuduje.

»Mama,« vpraša gospodična Ema v zadnjem trenutku »če bi me v vodi kak gospod vščipnil — ali moram reči »au« ali »za vedno tvoja«?

Gospa: Kaj pa vam je Lojzika — že tri dni se mi zdi, da ste objokana.

Kuharica: Oh, gospa, kaj bi ne bila — ko se pa tako bojim, da bo vojska.

Gospa: No, kaj pa vam na tem, če bo vojska!

Kuharica: Vi, gospa, lahko tako govorite, vaš mož ne pojde na vojsko, ampak moji trije ljubčki so vsi pri vojakihi.

Sodnik: Priča Janez Hlodar...

Hlodar: Hir!

Sodnik: Gospod Hlodar — vi boste pričali v pravdi lesne zadrage z ljubljanskim stolnim kapiteljem. Ali ste s katero teh dveh spornih strank v sorodu ali v sovraštvu?

Mati: Pogled Pepček te uboge otroke. Ali vidiš, kako so slabo obloženi. Kar pozna se jim, kako so lačni. Vidiš, ti otroci nimajo ne očeta, ne matere in tudi nobene tete Ane...

Pepček (ki nima posebnih simpatij do svoje tete Ane): Oh, mama, šenkej jim vendar teto Ano, saj jaz je prav nič ne rabim.

Fajmošter Jaka je izgubil svojo dolgoletno kuharico. Vzela mu jo je smrt. Jaka si je hitro preskrbel novo kuharico — mlado — in se pripravil, da pokoplje svojo umrlo služkinjo in tovaršico kar najbolj slovesno. Vse je bilo pripravljeno. Turkovi vozovi iz Ljubljane so stali pred vrati, duhovni sobratje so bili zbrani, ljudstva je bilo polno — samo fajmoštra Jakata ni bilo blizu. Naposled je šel sosed in prijatelj fajmošter Matevž v farovž gledat, kaj da je in je navsezadnje našel Jaketa — pri novi kuharici.

»A, veš kaj, tu se pa že vse neha — duhovniki in pogrebci čakajo, vse je pripravljeno, ti pa — tukaj — oh, oh —

»Oh — oh —« je zaplakal fajmošter Jaka, »oh — ko sem pa tako nesrečen, oh — tako žalosten — saj nič ne vem, kaj delam — tako sem zmešan od same žalosti — oh —

Naprednjaki,
spominjajte se pri vsaki priliki
„Narodnega sklada“
in nabirajte prispevke zanj!

SUKNA in **ZEFIRE**
in modno blago na gospode in gospe pripomočki roba izvorna hila
PRONAM SODNIKOVSKI in SIN v Humpolcu na Češkem
Vascel na zahtevno franha. Zelo zmerna cena. Tu želijo da takoj izgubite oblake za gosp.

Mnogo je preizkušena
MATTONIJEV
GIESSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
pri kamenu
in boleznih
mehurja
kot sredstvo
spojilno s sečno kislino.

SALVATOR
gumijevi podpetniki

Nedosegljive trdnosti.
Glavna zaloga: Anton Krišper, Ljubljana.
Dobiva se povsod.

Proti 18
zobobolu in gnijolobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realjeva cesta št. 1
poleg Franc Jožičevega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosim ljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

A. KUNST
Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.
Vsakrta naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK
prvi in edini slovenski uglaševalec in
trgovec glasovirjev
Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Glasovirje, pianine in harmonije iz prvovrstnih dvornih in komornih tvrdk imam v lastni zalogi bogate izbire po solidnih cenah. Jamčim pismeno 10 let! Tudi stare glasovirje imam vedno v zalogi. Vglaševanje vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter vsa popravila izvršujem precizno in ceno. Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Glasbeni Matic in drugim slovenskim zavodom uglašuje glasovirje izključno le

koncesijonirana tvrdka G. F. Jurásek.

Svoji k svojim!
Zastonj
dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

: Zastonj :
dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej
tudi na prav primerno mesečne obroke. Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamenke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Junbo idr. Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav
krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebne

ščine, že obrabljene vozove in :: konjske opravne.

□□□□□□□□□□

Specialna trgovina
finih
ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

Moderno 2245
stanovanje
s 4 oziroma 5 sobami in drugimi
pritiklinami se odda za avgustov rok
Poljanska cesta št. 22.

Stavbne parcele
na Dunajski cesti v Ljubljani pred
delavskimi hišami in na Glincah takoj
ob mestni meji na Tržaški cesti,
vse z najlepšo lego so po izbiri za
primerne cene

na prodaj.
Več se poizve pri lastniku Jos.
Tribuč, na Glincah 37. 2416

Večja dobro idoča
trgovina

mešanega blaga in deželnih pridelkov,
v okraju Celje in Slovenjgradec
se zaradi bolezni imetnika pod ugod-
nimi pogoji **takoj odda.**
Potrebne kapitala mora biti 6000 K
drugo pa po dogovoru. 3883
Pisma naj se pošlje pod „Prilož-
nost“ na uprav. »Slov. Naroda«.

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj
boljših pšenčnih mok in krmnih izdelkov,
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšenčnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 34
V Ljubljani, Cerknici, Trnovem,
Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Za-
dra, Spiljetu, Ercegovcu, Kotoru,
Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu,
Inostu, Bolcanu in Tridentu.
Brzjavi: Valični mlin, Kranj.

Od leta 1868 se
Bergerjevo medicinsko
kotranovo milo

G. Hella & Comp.

ki ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih
državah z odličnim uspehom uporablja proti
vsake vrste izpuščajem
zlasti proti kroničnim lišajem in paraz. izpuščajem, lusknam
na glavi in v bradi, ima v sebi
40 odstotkov lesnega kotrana in se radiklno
bistveno od vseh drugih kotranov mli, ki se nahajajo v trgovini
Pri poštinih boleznih rabite jako uspešno

Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.

Kot blažje kotranovo milo:
Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.

Dalje:

Bergerjevo boraksovo milo
in sicer proti ogrcem, ogorenju, pegam, mo-
zolem in drugim neprijetnim kož.

Cena komadu vsake vrste z navodilom
o uporabi 70 vinarjev.

Novo: **Bergerjevo tekoče kotranovo milo**
je izvrstnega učinka pri kožnih boleznih, in-
skladno na glavi in v bradi kakor tudi kot
sredstvo za rast las. Steklenica 1 K 50 vin.
Zahtevajte po lekarnah in zadenih trgovinah
izključno **Bergerjevo kotranovo milo** in
pažite na poleg stojajo varstveno znambo
in na polegstoletni firmni podpis
G. Hella & Co. na vsaki eti-
keti. Odlikovan s častno diplomom
na Dunaju 1883 in z zlato
svetinjno na svetovni razstavi v Parizu 1900

Tvornica:
G. Hella & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:
Milana Leusteka dedič, Ph. Mr. Josip
Jitar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl.
Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Josip Gregorin
krojačnica prve vrste za
gospode in dame
„ se nahaja na „
Dunajski c. 20
nasproti kavarni „Evropa“ — Tramvajška
postaja.
Zaloga inozemskega in
pristno angleš. blaga.
Cene solidne. :: Posrežnja točna.
Z odličnim spoštovanjem
Jos. Gregorin, krojač.

Specialna trgovina
finih
ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

izdelovatelj vozov
Frano Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in do rabljenih
VOZOV.

dela mokre kleti vlažno
stanovanja
zajamceno suha
CERESIT
Avst. ceresitna družba z.d. Dunaj, Maria-Strasse 71. / T. Tel. 22288.

Zvepleno
zdravilno
kopališče
VARAŽDINSKE TOPLICE (Hrvaško)
Nov, zdraviliški hotel z električno razsvetljavo.
Staroslavne radiokativne žveplene toplice plus 58° C pri-
poročljivo proti
protinu, revmi, ischias i. t. d.
Pitje zdravilne vode pri trdovratnih boleznih v vratu, jabolku, prsih,
na ledicah, v želodcu in črevesih.
Električ. masaža, tušne, oglikovokislinske in solne kopeli.
Vse leto odprto. Moderni komfort. Vojška godba.
Topliški zdravniški dr. J. Loebert. Prospekti zastoj.

Prostovoljna razprodaja!

Oskrbništvo graščine „Loka pri Zidanem mostu“
:: prodaja del imenovanega posestva, kakor: ::

njive, travnike, gozdove itd.

Začetek razprodaje dne 19. avgusta in se vrši ista
vsak dan do 25. avgusta, počenši ob 8. uri zjutraj.

Razpis.

**Županstvo Trbovlje razpisuje
službo občinskega zdravnika**

z letno plačo 3000 kron in stanarino 750 kron. — Diplomirani zdravniki obeh
deželnih jezikov zmožni naj svoje opremljene prošnje pošljejo na županstvo
do 21. kimovca t. l. **Župan: Vodusek.**

Pripovedovanje enega častnika.

Nancy, 8. februarja 1887.
Gospod di Robotard, častnik pri konjstarih, trpel je dolgo časa na želodcu in na
čevih. Njegova bolezen se je še povišala, vsled žalostnih razmer. Bil je nervozen in vzne-
mirjen. Nehote se je solzil ter hlipal. Bil je v resnici v žalostnem stanju. Poskusil je
kopalji, železo itd. toda vedno brez uspeha. Nek prijatelj mu je svetoval naj poskusi.
»Oglje Belloc.« V začetku se je branil vsled črne barve. Neki dan
pa je imel hude bolečine v želodcu več kot navadno vzel je eno
žlico Oglja Belloc.

Bil sem iznenaden (pravil) ker nisem čutil slabega okusa. Ta-
koj sem vzel še drugi dve žlici, in moje iznenadenje je bilo tem
večje, ko sem čutil po malo minutah neko mirnost, katero nisem
popred dolgo čutil, ter sem nadaljeval z vzetjem »Oglja Belloc.«
Bolečine v želodcu se niso več vračale, prebavljaje je bilo lahko, ter
v kratkem času sem popolnoma ozdravel. Le skozi uporabo »Oglja
Belloc.« sem popolnoma ozdravel.

Maks di Robotard, dragonski stotnik.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu
Gospod doktor Maks po 2-3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da
celo zastarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu
zdravilu.

Oglje Belloc proizvaja prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in
od stranjuje telesno zaprtje, Oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v že-
lodcu proti migreni, ki je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpehavanju
kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najprostejše sredstvo zvati oglje Belloc v prahu je, da se v kupici na čisti ali
poslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo.

Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo
nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime
Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc.

2-3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolečine, zavzeti zadostujejo
popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih
dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy
A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmar.

Ivan Jax in sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
:: priporoča svojo bogato zalogo ::
voznih koles.
Šivalni stroji
za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vožnjo v MŠ.
Pisalni stroji „ADLER“
Pletilni stroji
vseh velikosti.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.
Velika zaloga
štedilnih ognjišč.
Izvrstno in solidno delo.
Cene zmerno. Popravila se
točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadno do najfinjših
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Natančno naročnikom se
posveča s posrčjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največjimi trdkami
glede finega kroja in ele-
gantne izvršitve.
Tverniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specijalitet blaga.
Zavod za uniformiranje.

Najboljši kozmetički predmeti
za olepšanje polti in telesa so:
da milo po 80 h.
da cream po 1 K.
da Menthol
da ustna voda po 1 K.
da zobni prašek po 60 h.
da za ohranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K.
da lasna pomada 1 K.
Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno
varovani, so naprednej le v
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmar
v Ljubljani.
Kupujte zaupno te domače izdelke!

Odlikovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBINER

Jamstvo šest let.
Eksport v vse dele.
Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samostojne
za gotov denar, na dolga od-
plačila ali naposode.
Poprave in ugaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.
Največja tvornica na avstrijskem jugu

Razpis.
Županstvo v Trbovljah išče redarja
in sicer za Hrastnik večjega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi
z mesečno plačo 100 kron, redarsko obleko in prostim stanovanjem. —
Doslужeni orožniki, oziroma vojaki imajo pred drugimi prednost.
Prošnje naj se vložijo do 25. t. m. pri županstvu v Trbovljah.
Župan: **Vodusek.**

Greh in smeh...
Zabeljene in osoljene kratkočasnice.
Brez dovoljenja knezoškofjskega ordinarijata izdal
Tinček Hudaklin.
Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.

Razglas.

Na predlog priglasih dedičev pok. Antona Tomažič iz Huj št. 13
se bode vršila

prostovoljna sodna javna dražba

st. p. 5 hiša, 7/2 hlev in z. p. 43/3 vrt za hlevom d. o. Huje dne 16. sep-
tembra 1912 ob 10. uri dopoldne pri podpisani sodni soba št. 1.
Izključna cena K 3000

Stavbe so v najboljšem stanju in so celo prikladne za gostilno in tr-
govino, toliko bolj, ker je bila že poprej gostilna v tej hiši in trgovina ter
ni v njej nobene druge gostilne in trgovine.

C. kr. okrajna sodnica Podgrad odd. I.,
dne 8. julija 1912.

Naznanilo!

Glasom odloka odd. 13, šte. 1491 z dne 1. avgusta 1912 namerava
vojno ministristvo

nabaviti razne oborožbene predmete

za c. in kr. armado za leta 1913, 1914 in 1915.

Ponudbe naj se pošljejo do 1. oktobra 1912 ime-
novanemu ministristvu.

Natančni pogoji so razvidni iz v uradnem listu »Grazer Zeitung«,
»Klagenfurter Zeitung«, »Laibacher Zeitung« in »Osservatore Triestino« dne
14. avgusta t. l. ali v (prihodnji številki) v polnem obsegu razglašeni obvestil
vojnega ministristva.

Obvestila kakor tudi k temu spadajoči pogodbeni načrti, so vrhutega
na vpogled pri intendantah vojaških krajevskih poveljstev, pri monturnih skla-
diščih Brno, Budimpešta, Götting pri Gradcu in Dunaj (Kaiser-Ebers-
dorf), dalje tudi pri vseh trgovskih in obrtnih zbornicah.

Dobe se tudi pripomočki pri monturnih skladiščih št. 2 in 4 proti
vplačilu zneska 65 vinarjev.

GRADEC, dne 3. avgusta 1912.

C. in kr. intendantca 3. voja.

„CROATIA“
zavarovalna zadruga v Zagrebu
edini domači zavarovalni zavod. * Ustanovljena leta 1884.
*

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradov-
čeve ulice. **Podružnica v Trstu**, Via del Lava-
toio št. 1 II. nadstropje. **Telefon št. 2594.** Glavna zastopstva:
Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka in Sarajevo.

Ta zadruga sprejema po ugodnih pogojih sledeča zavarovanja:

I. Na življenje.
1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenjske rente;

II. Proti škodi po požaru.
1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopij, tovaran.
2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev;
blaga i. t. d.
3. Zavarovanja poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

III. Zavarovanje steklenih šip.
Zadružno imetje vseh oddelkov znaša . . . . . K 2.713.674-13
Od tega temeljna glavnica . . . . . K 80.000-
Donosek letne premije s pristojbinami . . . . . K 1.363.040-89
Izplačane odškodnine . . . . . K 4.970.238-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji. — Natančneje
informacije daje:

Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatore št. 1, II. nadst.
Glavni zastop za Kranjsko, Koroško in Stajersko v Ljubljani
pri trdnji Kmet & Silvar, Marije Terezije cesta št. 8.

V OELJU! Slovenska tvrđka. V OELJU!

Izdeluje velike mostne tehnike za tehtanje živine in vozove vseh sistemov in velikosti.

Prevzame jih tudi v prenovljanje.

Stavbni in umetni ključavničar **IVAN REBEK** Ceste, Poljanska ulica št. 14.Usta-
novljeno
L. 1842.**Tovarna oljnatih barv, laka in firneža**Telefon
št. 154.**Brata EBERL**

črkostlikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

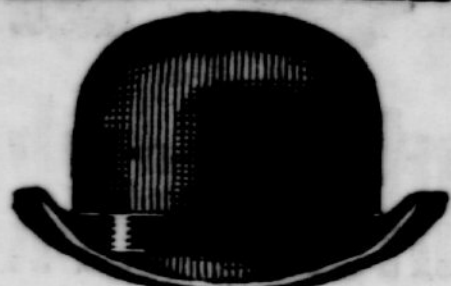
243

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.
Električna sila.**August Repič**sodur v Ljubljani v Trnovem,
izdeluje in popravlja vsakovrstne**sode**po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja stare vinske sode.**Blaž Jesenko**Ljubljana, Stari trg 11
priporoča**klobuke, slamnike**

cilindre, čepice itd.

najnovejša fasone
po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!**Fr. P. Zajec**

Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si
mojo bogato zalogo pravih, najfinjših
švicarskih ur izzlata in srebra, ure
za dame z diamanti
in briljanti, zapest-nice, uhane, vratne
veržice, poročne
in druge prstane,
krasne nastavke izkisa srebra, na-
mizna orodja itd.Zahtevajte cenik,
pošljem ga zastoj!Vsa popravila izvršujem v svoji lastni
delavnici točno in solidno.**Teodor Korn**

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
strelovedov, ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter po-
krivanje z angleškim, francoskim in
tuzemskim škrljem zsobotno-sončnim škriljem (Zvonik) potniš. Hlasek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-
cementno in strešno opeko.Vsa stavbinska in galanterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.

Bila in kladiva opre. Poslednja posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Svetovna znamka

LAURIN & KLEMENT

d. dr. v Mladi Boleslavi

AVTOMOBILI

Zastopnika: Nikodem & Wetzka — Gradec.

Deželni zbor kranjski in deželne finance

Spisal bivši deželni glavar Fr. pl. Suklje.

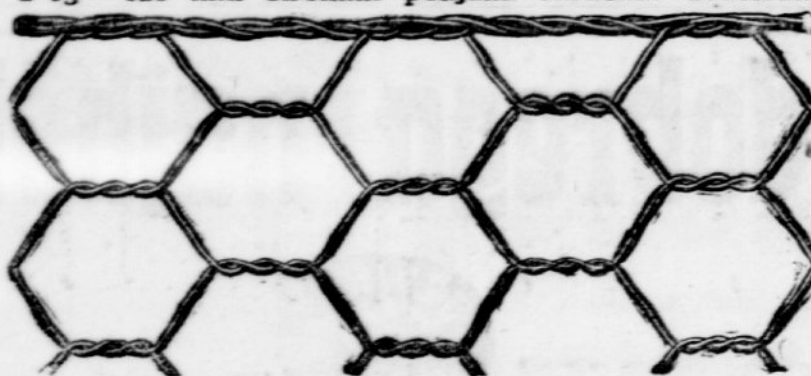
Dobi se v

„Narodni knjigarni“ v Ljubljani.

Cena: 1 K 80 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Večkrat sukane, šesternoglate, v ognju pocinkane žične strojne pletenine

s 13—120 mm širokimi petljami različnih debelosti

pripravne za ograditve parkov za divjačino, vinogradov, drevosnic, kot varstvo proti
zajem. za pasjake, varstvo proti teči, fazanerije, voliere in kletke, za igra-
lišča lawn-tenisa (do 6 m širokosti v zalogi), za Rabitzovo steno, monirske gradnje itd.
Te pletenine se lepe po spietenju v ognju pocinkajo in zatorej ne rjave in so tudi trdnije nego vse
iz pocinkane žice napravljene pletenine, dalje štiriplate žične strojne pletenine za ograditve vseh
vrst, okonske mreže in mreže za pesek in gramo, za ogradišni material, jeklena
bodeča žica za plotove, žičaste in litoželezne ograje, stopniške, okonske, grob-
ne, grobniske, pročelne in balkonske ograje ter vse zadnje izdelke dobavljajo po niskih cenah**Kutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 23**

tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in franko. 985—II

Dobiva se v vseh večjih železninskih trgovinah.

Najkrajša in najcenejša pot v Amerikoz modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York

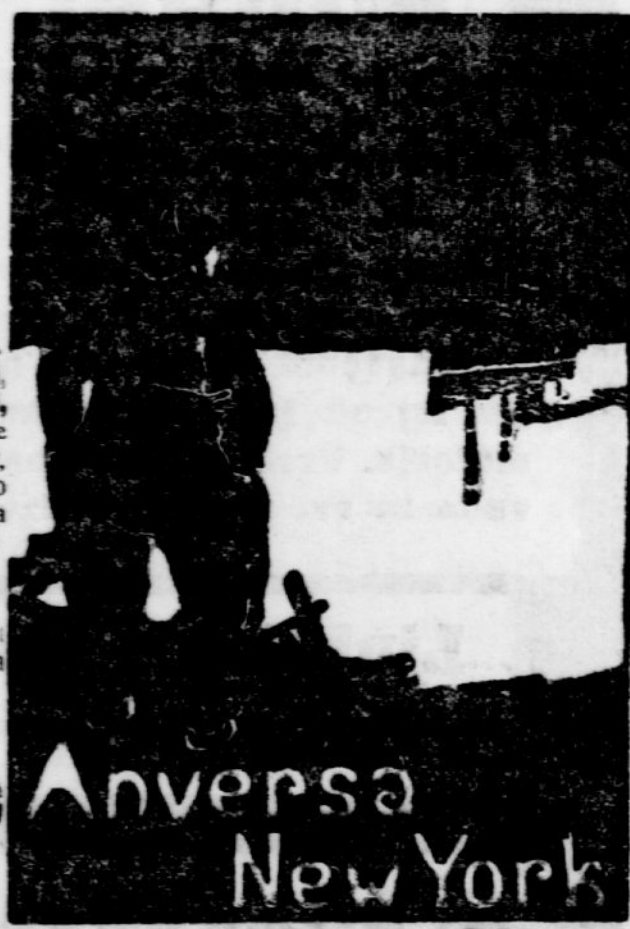
Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej stev. 26,

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“

Najnovejša iznajdba!**Velik požar**

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicamis 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, ki od desne
in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje
brizgalnic nepotrebno.Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva
Hrško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Senčur, Koroška Bela
Hrušica, Zgoranja Šiška, Dravilje, Spodnja Idrija, Predoslje, Sora, Stob
Trzin, Zelnica, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valna vas
št. Peter na Dolenskem.**R. A. SMEKAL**

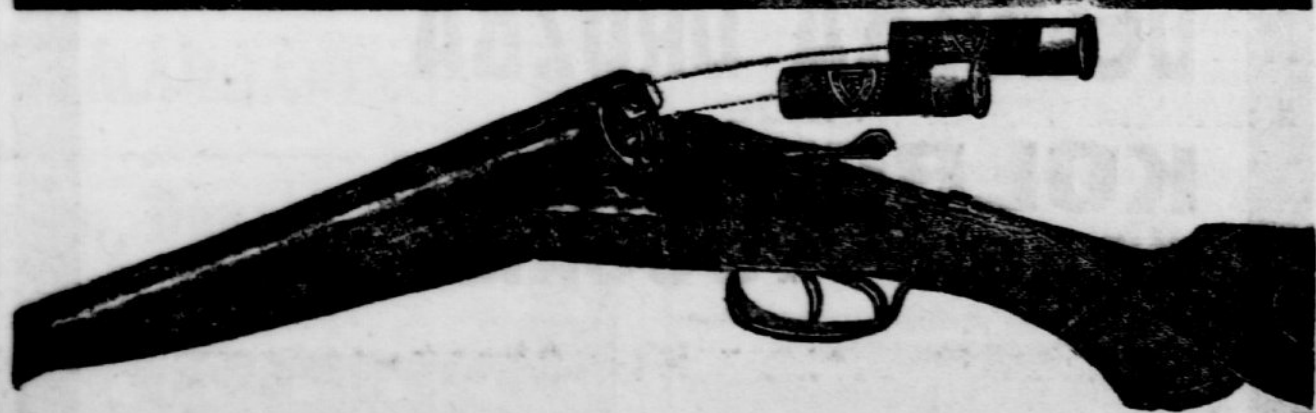
v Zagrebu

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic,
cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih stro-
jev ter motornih mlinov.

Odplačevanje na obroko.

129 odlikovanj!

78

Ljubljana

Fr. Ševčik

Židovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresovlastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, švickih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke tresovke in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

58

Najboljši teški nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljčega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 6-10 K; kg velefinoga snežobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. Naretila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, monnkinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, s dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir, polnjena s novim, sivim, prav stanovitnim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češka.

Anton Presker**krojač**

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež
sladoled
in
ledena kava

se dobi
v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča
klobuke
slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dožnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

C. kr. priv. tovarna za cement**Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah**

priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

2307

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Združeni čevljarji

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

priporočajo svojo bogato zalogo obuval za poletno sezijo.

Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev

lastnega in tujega izdelka.

Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd.

vedno v največji izbiri.

Specialisti za prave gorske in lovske čevlje.

Izdružujejo se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenike.

Alfonz Breznik

sodni izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalij

C. kr. avstrijski poštno-branilniški konto št. 114.003. Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(nasproti nanske cerkve).

Klavirje dvorne tvrdke Bösendorfer, Czapka, Höhl & Heitzmann, Stelzhammer in Hörgel (amer. harm.) imam le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navidezno cenem, vsiljivem blagu, osobito, ker nudim vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji ceni ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument z resnično

pismeno 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnina najnižja. Popravila in uglaševanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v zalogi. Violine, citre, tamburice, harmonike, telov, rogovi in strune po tovarniških cenah. — Ves dan odprto!

Od dobrega najboljši!**Singer Ko. deln. družba šiv. strojev**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4. Kranj. Kočevje. Novo mesto.

Mihael Kastner**Najcenejši nakup za:**

špecerijsko blago, kuhinjsko in živinsko sol. Petrolej, tudi v originalnih pločevinastih kangljah, obdavčeni in neobdavčeni bencin (za motorje in avtomobile). Gasolin, ligroin (za razsvetljavo). Kurilno olje za Dieselove motorje. Vseh vrst strojna olja. Parafin. Vse mineralne vode in vsi proizvodi izvirkov vedno sveži v zalogi.

Ljubljana, Kongresni trg 10.

**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA**
PREJE
**KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. — Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. — Električni obrat vseh vrst. — Ventilatorji. — Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. — Obločnice in žarnice vseh vrst. — Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). — Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. — Vse potrebe za instaliranje. — — — — —

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

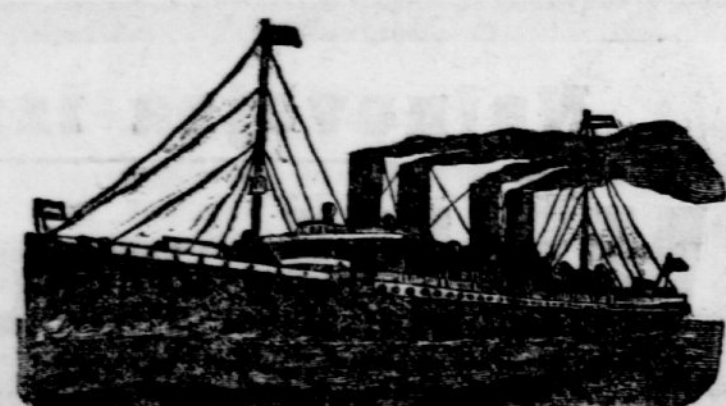
Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, zimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

Bremna**New York**

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šte. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak turek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečena in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Čalveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Bertelli

ŽGANJARNA ROBERT DIEHL

Priporočila svoje doma žgane
štajerske slivovke, bo-
reničevce, brinjevece,
"trepinevece,"
vinske žganje in konjak.

CELJE

Deklica stara 16 let, ki je
nekoliko izurjena v
trgovini, zna tudi
šivati in ima trgovski večerni tečaj,
želi primerne službe z vso oskrbo v hiši.
Ponudbe pod 2814
„Začetnica“ pošto ležeče, Ljubljana.

Dekliški internat Moll-Dalmer
Dunaj VIII., Wickenburggasse števil. 3.
Kuhinjska in gospodinjska šola
v zvezi z Schwarzwaldovo šolo kakor tudi
z drugimi zavodi za deklice ki ne obisku-
jejo nobene javne šole v internatu. ::
Dobra oskrba. Skrbna vzgoja.
Lepi zračni prostori. Zmerne cene.
Sprejme se za celo leto kakor tudi za krajšo
doba. Cenike in poizvedbe v zavodu, VIII.,
Wickenburggasse 3. (Uradne ure 1/211. do
1/21. ure, 1/24. do 5. ure, telefon 18025) in v
Schwarzwaldovem zavodu, I. Wallnerstrasse
2 (tel. 19227). Lastnica: gospa Ivana Moll-
Dalmer, drž. dipl. kuhinjska in gosp. učiteljica.

Zajamčen uspeh
ali denar nazaj.
Zdravniški izkaz
o izvršnem učinku.
Bujne, lepe
prsi
dobite ob rabi med.
Dr. A. Rixa kreme za prsi
oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi
se zunanje. Poizkusna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8—
Razpošiljanje strogo diskretno. 2711
Nos dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

STOCK
COGNAC
MEDIZINAL
parne destilerije
CAMIS & STOCK
Barkovlje
v uradno plombranih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Kdor je siv, izgleda star!
Izborno, zajamčeno, zdravju neškod-
ljivo barvilo za lase in brado je
1. Vitkeov „Odoline“, ki barva takoj
in trajno, plavo (blond), rjavo in
črno. 1 karton z navodilom K 4—
2. Vitkeov „Nucin“, dvojnata, cenejša
vrsta. 1 karton K 2—
3. Vitkeov „Nucin“, enostavno bar-
vilo. 1 steklenica K 1—
Ta barvila so se v
tisočih in tisočih
slučajih izkazala
najboljše. Edino
pravo (vse drugo
zavračajte) iz tvor-
nice kosmet. in diet.
izdelkov tvrdke
Fran Vitke & drug, Praga.
Glavna zaloga: **Drogerija Adria**
Ljubljana, Selenburg. ul. 5, nasproti glav. pošti.
Anton Kanc, drogerija, Zidovska ulica števil. 1.

HENRIK LANZ MANNHEIM
Največja in najpomembnejša lokomobilna tvornica na Nemškem priporočila
VENTILNE LOKOMOBILE
z delovanjem do 1000 HP.
Za vročo paro najbolj pripraven obratni stroj.
Avstrijska prodajalna pisarna: **EMIL HONIGMAN**, Dunaj, IX. 2733

Eternit
ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA MATSCHK LINTZ VOCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPEŠTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na **Teodorja Korna**, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strelovski,
kleparska in krovska dela iz različnega blaga.

Gospodinje!

Pozor!!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHEINA
UNIKUM
MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših go-
veje obistne toščice z visoko
pasterizirano smetano, ima torej **največjo re-
dinno vrednost** in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego **najčisti**
naravni izdelek.

„UNIKUM“ je **50%** cenejši od na-
zadnega presnega
masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično **edino** in
pravo nadomestilo za
presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“
je varovano s stalno državno kontrolo in je to
razvidno na vsakem zavrtku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej bogati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Učenka

poštenih, boljših staršev, od 14 do 16
let stara, slovenskega in nemškega je-
zika kakor tudi računstva dobro zmožna,
zdrava in močna, 1874

se sprejme v veliko manufakturno trgovino
v večjem kraju na Notranjskem.
Italijanskega jezika zmožne učenke
imajo prednost. — Pomudbe se pošiljajo
upravnistvu »Sl. Naroda« pod „Poštenost“.

Marxov email in glazure

za pode,

izvrstne specialitete, ki se hitro
suše in jih lahko vsak vporablja.
Zaloga tovarne lakov Ludvika Marxa.

Depot: 1041

Brata Eberl v Ljubljani.

Proda se v Kranjski gori iz proste
roke lepo iz okoli 55 oralov obstoječe

posestvo

ali pa tudi samo

HIŠA

s stopami in vodno močjo ter drugimi
pritiklinami. Hiša je pripravna za us-
njarsko obrt, ker se je takšna v njej
izvrševala že stoletje ter se tudi ta
obrt daleč na okoli nikjer ne izvršuje.
Podrobnosti in cena se izve pri **F. S.**
Skrabarju trgovcu Kranjska gora.

Carl Kronsteinerja

proti vremenom odporne apnene

fačadne barve

obastveno varovane

V 50 različicah od 24 h kilogram naprej.
Ze desetletja najbolj preizkušene,
prekašajo vse ponaredbe. Edini
primerni pleskalni material za za-
pobarvane predele.

Emailne fasadne barve, ki se ne od-
jo se umivati, krijejo z eno potezo, brez
grundiranja, emailne trde, porabne
samo pomešane z mrzlo vodo. Raz-
kuževalne, nestrupene, porodne. Idealno
barvanje za notranje prostore, še ne
podbarvane fasade, lesene stavbe, ka-
kor kolnice, paviljone, plotove itd.
Dobivajo se v vseh niansah, stroškov
za štirjaški meter 5 vinarjev. Knjige
z vzorci in prospekti zastoj in poš-
tine prosto.

Carl Kronsteiner. Dunaj III., Hauptstr. 120.

Glavna zaloga za Ljubljano: **Brata Eberl.**

Superfosfati

mineralni in živalski, najbolj preizkušeni,
najzanesljivejši in najcenejši gnojilo s fos-
forjevo kislino za vse

vrste zemlje

Vsebinska strogo zajamčena.

Najzanesljivejši in najhitrejši oživljenje
krmkih nasadov, doseženje velikih dono-
sov fosforovih soli polne krme.

Superfosfat

povzroča pri žitu in sočivju najpopolnejšo
tvoritev zrn in požlahtnenje sadu, tako tudi
pri krompirju, repi itd.

dalje amonijakove, kalijeve in solitrove

superfosfate

dobavljajo 4323

vse tvornice umetnih gnojil, trgovci, po-
ljedelske zadruge in društva.

Centralna pisarna: Praga, Pílkopy 17/III

Posojilnica v Celju

v lastni hiši — „Narodni dom“

Obrestuje hranilne vloge
počenši s 1. septembrom 1912
od dne vloge do dne dviga po

4 1/2 %

in plača rentni davek sama.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Preselitev mizarske obrti.

Podpisani vljudno naznanjam, da sem svojo delavnico
preselil iz Žabjeka v Krakovsko ulico 7
in se prijazno priporočam slavnemu občinstvu. — Cene najnižje.
Z vsem spoštovanjem 2831
Jos. Velkavrh, mizarski mojster

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

White Star
je šampanjec najvišjega dvora in aristokracije
Ustanovljeno 1743
Glavno zastopstvo: J. Weidman, Dunaj III.

Suhe jedilne gobe
se kupuje vsako množino proti takojšnemu
plačilu. — Nakupovalec se išče.
WILCH. SCHEUEN, Straubing Ba-
varske.

SODE

od olja ali firneža
kupuje 2877

Kranjska tovarna lanenega olja
v Britofu pri Kranju
— Zabret & Komp. —

— Najfinejši —
špirit

: iz žita, najboljša :
kakovost za žganje

se dobi edino v množinah
od 60 litrov naprej po nizki
:: tovarniški ceni pri tvrdki :: 1153

M. Rosner & Ko.

Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Na debelo in drobno
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 27

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kra-
marskim blagom in pleteninami.

354 **Devocionalije**
in vse vrste blago za božja pcta.
Tovarniška zaloga kranjskih glavnih.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 20
M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Pozor! 2817 **Pozor!**

Kdor hoče kupiti hišo z vrtom

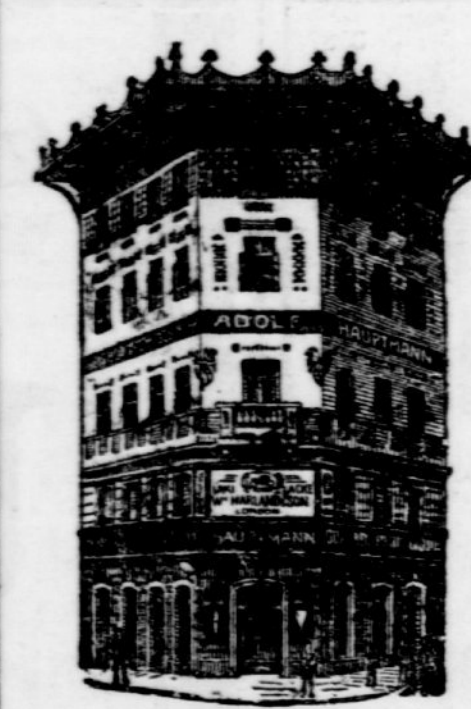
in sadnim drevjem, ki se jako dobro obrestuje, pod ugodnimi
plačilnimi pogoji, naj vpraša v posredovalni pisarni
Peter Matelič, Skofja ulica št. 10. Telefon 155.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljate barve		Vse vrste: :: firnežev, :: :: čopičev, :: :: lakov, ::
Suhe barve		Mavec (Gips)
Emajlne barve		Olje za pode in stroje
Fasadne barve		Karbolinej

Marijin trg št. 1.

Naslov zadostuje: 171
A. Zankl sinovi v Ljubljani.
Ceniki zastonj! Ceniki zastonj!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 8,000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun 4 1/2 0
:: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih :: Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
vseh vrst po dnevnem kurzu. ::

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

:: tovarna zarezanih strešnikov ::
ponudi vsako poljubno množino patent. dvojne zarezan

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem MARZOLA“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.
Spretni zastopniki se iščejo.

